

Bestuurscollege van het Openbaar Lichaam Saba

Power St. 1, The Bottom, Saba Caribisch Nederland
Tel: (599) 416-3311/3312/3313 Fax: (599) 416-3274

College Financieel Toezicht
T.a.v. Dhr. K. van Nieuwamerongen
De Rouvilleweg 39
Willemstad
Curacao
Email: info@cft.an

Uw Nummer:

Onze brief van:

Ons nummer: **650/2014**

Onderwerp: Jaarverslag 2013

Bijlagen: diverse

Saba, 30 juni 2014

Geachte heer van Nieuwamerongen,

Het openbaar lichaam Saba doet u met veel genoegen toekomen het per 26 juni jl. door de Eilandsraad vastgestelde jaarverslag 2013 inclusief de jaarrekening 2013. Tevens zijn bijgevoegd de accountantsverklaring en het verslag van bevindingen van de accountant.

Wij verzoeken u met de meest hoogachting de vastgestelde jaarrekening en jaarverslag door te sturen aan de Minister van Binnelandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK).

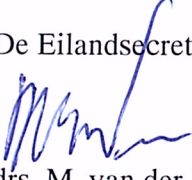
Vertrouwend u naar behoren te hebben geïnformeerd, verblijven wij.

Hoogachtend,

Het bestuurscollege van het openbaar lichaam Saba

De Eilandsecretaris

Wvd. Gezaghebber

drs. M. van der Velde

J. F. Wilson

cc. BC leden, FEZ, Interne Controller, Filen

Pagina 1 of 1

Gelieve bij beantwoording datum en nummer te vermelden en in elke brief slechts **EEN** onderwerp te behandelen

The Island Council of the Public Entity Saba

Island Council Decision

No. 2014.007

The Island Council of the Public Entity Saba;

Having read the Island Council proposal;

Considering *Article 29.1* of the Finance Law Public Entities Bonaire, Sint Eustatius, and Saba (FinBES)

Resolves:

1. To approve the 2013 year report;
2. To add the result of 2013 in the amount of USD 1.674.117 to the general reserve

Thus adopted in the public meeting of the Island Council of the Public Entity Saba on June 26th, 2014.

The Island Registrar

A. M. Levenstone

The Island Governor

J.G.A. Johnson M. Ed

Openbaar Lichaam Saba

Jaarverslag en jaarrekening 2013

For identification purposes

ERNST & YOUNG ACCOUNTANTS

For identification purposes
ERNST & YOUNG ACCOUNTANTS

Inhoudsopgave

Leeswijzer	3
Jaarverslag	4
1 Inleiding	5
2 Hoofdfuncties	10
2.1 Recapitulatie van de hoofdfuncties	11
2.2 Beleidsvoornemens en - realisaties	12
3 Verplichte paragrafen	14
3.1 Lokale heffingen	15
3.2 Weerstandsvermogen	16
3.3 Onderhoud kapitaalgoederen	18
3.4 Bedrijfsvoering	19
3.5 Deelnemingen	20
3.6 Grondbeleid	21
3.7 Collectieve sector	22
4 JAARREKENING	24
4.1 Balans / Balance sheet	25
4.2 Toelichting activa	30
4.3 Toelichting passiva	33
4.4.1 Niet uit de balans blijkende verplichtingen	38
4.4.2 Gebeurtenissen na balansdatum	39
4.5 Begroting- en realisatiecijfers hoofdfuncties	40
4.5.1 Hoofdfunctie 0 Algemeen Bestuur	41
4.5.2 Hoofdfunctie 1 openbare orde en veiligheid	44
4.5.3 Hoofdfunctie 2 Verkeer, vervoer en waterstaat	45
4.5.4 Hoofdfunctie 3 Economische zaken	48
4.5.5 Hoofdfunctie 4 Onderwijs	50
4.5.6 Hoofdfunctie 5 Cultuur en recreatie	52
4.5.7 Hoofdfunctie 6 Sociale voorzieningen en maatschappelijk werk	54
4.5.8 Hoofdfunctie 7 Volksgezondheid	56
4.5.9 Hoofdfunctie 8 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	57
4.5.10 Hoofdfunctie 9 Financiering en algemene dekkingsmiddelen	58
4.6 Begroting- en realisatiecijfers verdeeldienst	61
4.7 Begroting- en realisatiecijfers hoofdfuncties o.b.v. economische categorieën	62
4.8 Overzicht bijzondere uitkeringen / vooruitontvangen gelden	67
4.9 Overzicht van aanwending van de post onvoorzien	69
4.10 Overzicht algemene dekkingsmiddelen	70
4.11 Algemene opmerkingen algemene dekkingsmiddelen	71
4.12 Overzicht primitieve begroting en begrotingswijzigingen	72
Bijlagen Jaarrekening	75
1. Overzicht van personeel en salarissen	76
2. Overzicht van geactiveerde kapitaaluitgaven	77
3. Overzicht van reserves en voorzieningen	79

4.	Overzicht van verstrekte subsidies	80
5.	Overzicht voorschotbedragen bijzondere uitkeringen	81
	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	82

Leeswijzer

In het jaarverslag 2013 wordt verantwoording afgelegd over de uitvoering van het beleid zoals vastgesteld in de begroting voor dit jaar.

Hoofdstuk 1 bevat een korte inleiding waarin o.a. het resultaat staat vermeld en een eerste overzicht van de hoofdfuncties.

Hoofdstuk 2.1 bevat de verantwoordingen per hoofdfunctie. Bij hoofdstuk 2.2 wordt kort weergegeven de beleidsvoornemens voor 2012 en in hoeverre deze zijn gerealiseerd.

In hoofdstuk 3 vindt u de de verplichte paragrafen terug, die volgens het Besluit begroting en verantwoording openbare lichamen BES (BBVBES) in het jaarverslag moeten zijn opgenomen.

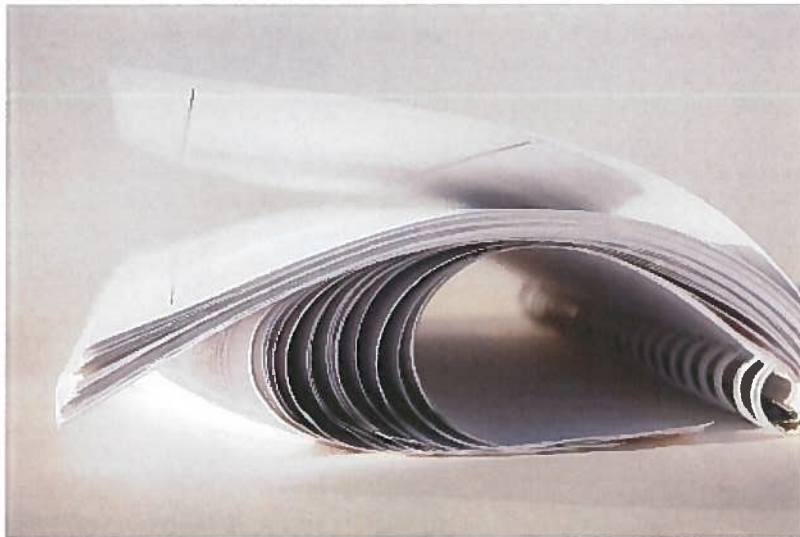
De balans met de toelichtingen treft u aan in respectievelijk hoofdstuk 4.1, 4.2, 4.3 en 4.4. Bij hoofdstuk 4.1 (balans) is een staat opgenomen waarin de activa zijn gespecificeerd en waaraan gekoppeld de maximale afschrijvingstermijn per soort. De uiteindelijke uitsplitsing van alle hoofdfuncties en functies is opgenomen in de jaarrekening onder hoofdstuk 4.5. Hier treft u ook de begrotingscijfers bij de hoofdfuncties aan en de belangrijkste toelichtingen. Alleen afwijkingen bij functies groter dan \$ 25.000 worden toegelicht. Voor de kostenplaatsen kunt u de cijfers terugzien in hoofdstuk 4.6. Hier treft u ook de begrotingscijfers bij de kostenplaatsen aan. In hoofdstuk 4.7 treft u een overzicht aan van de lasten en de baten van de hoofdfuncties gerangschikt op basis van economische categorieën.

In hoofdstuk 4.8 tot en 4.12 zijn de volgende overzichten opgenomen:

- 4.8 overzicht bijzondere uitkeringen / vooruitontvangen gelden
- 4.9 overzicht van de post onvoorzien
- 4.10 overzicht algemene dekkingsmiddelen
- 4.11 overzicht algemene opmerkingen algemene dekkingsmiddelen
- 4.12 overzicht primitieve begroting en begrotingswijzingen.
-

De staten zijn achterin het boekwerk opgenomen onder het hoofdstuk BIJLAGEN.

Jaarverslag

1 Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag 2013 van het Openbaar Lichaam (OL) Saba. Na 10-10-10 is dit al weer de vierde jaarrekening/jaarverslag die het OL Saba presenteert. En in opvolging van de jaarrekening 2011 en 2012 is ook dit jaar weer het streven geweest om de jaarrekening te laten voorzien van een goedkeurende verklaring voor wat betreft het getrouwe beeld van de gepresenteerde gegevens. Voor de eerste maal zal de accountant ook een uitspraak kunnen doen over de rechtmatigheid. De jaarrekening voldoet verder aan de eisen die worden gesteld in het BBVBES.

De laatste twee rekeningen (2011 en 2012) sloten met respectievelijk een positief resultaat van afgerond \$ 652.000 en \$ 58.000. Ook 2013 was financieel gezien een stabiel jaar, dat opnieuw kon worden afgesloten met een positief resultaat ter grootte van \$ 1.674.117. Hoe dit resultaat tot stand is gekomen wordt nader verklaard in het jaarverslag en de jaarrekening.

In 2013 zijn er aan het College financieel toezicht (Cft) en aan het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) de gebruikelijke financiële stukken aangeleverd. Per kwartaal wordt o.a. een overzicht gepresenteerd waarin cijfermatig de gerealiseerde en verwachte baten en lasten worden getoetst aan de begrotingcijfers. Indien van toepassing wordt naar aanleiding hiervan een begrotingswijziging opgesteld. Voor de eerste drie kwartalen van 2013 zijn de begrotingswijzigingen door Cft en BZK van een goedkeuring voorzien.

Binnen de departementen van het OL Saba hebben o.a. de volgende gebeurtenissen plaatsgevonden:

- Door de afdeling Burgerzaken is het project straatnamen en huisnummering uitgevoerd.
- Een externe medewerker op Burgerzaken is bezig de noodzakelijke beleidsstukken te schrijven en adviseert en ondersteunt waar nodig de medewerksters.
- Bij de afdeling financiën is een nieuw hoofd financiën in dienst getreden.
- De eilandsraad heeft sinds 2013 een griffier die uit de lokale bevolking voortkomt.
- In het sociale domein zijn verschillende projecten onderhanden. Dit betreffen ondermeer projecten in het kader van armoedebestrijding en bestrijding jeugdwerkeloosheid, de begeleiding en reclassering van (jong) veroordeelden, het project werkmeester plus en het project sociaal werkende.
- De afdelingen die verantwoordelijk zijn voor de investeringen in het kader van de infrastructuur hebben uitvoering gegeven aan projecten als fase 2 van de haven en het onderhoud aan de wegen en keermuren.
- Bij de dagopvang (daycare) heeft een renovatie van het gebouw plaats gevonden en loopt een traject voor de versterking van de kinderopvang.
- Daarnaast heeft er (levensduurverlengend) onderhoud plaats gevonden aan o.a de luchthaven, het museum, het archiefgebouw en de community centers.
- Met behulp van Nederlandse financiële middelen is een sportcoach aangesteld die aandacht besteedt aan naschoolse opvang.
- De medewerkers van de luchthaven hebben een opleiding gevolgd die noodzakelijk was om hun licentie als *Aerodrome Flight Information Service Officer* (AFISO) te kunnen behouden.
- Bij de bewaking zijn nieuwe medewerk(st)ers aangesteld die de noodzakelijke basioopleiding hebben gevolgd.
- Naast de investeringen in het kader van (levensduurverlengend) onderhoud in gebouwen en infrastructuur zijn er diverse andere investeringen gedaan. Voorbeelden hiervan zijn de aankoop van een veegauto voor de luchthaven, uitbreiding met een begraafplaats te Hell's Gate, aankoop van gronden voor de aanleg van een parkeerplaats in het centrum van

Windwardside. Daarnaast is er straatverlichting aangelegd op diverse plaatsen waaronder de "antieke" straatverlichting in de Bottom. Tevens is in 2013 een nieuwe vuilniswagen op Saba in gebruik genomen. Om de kwaliteit van de automatisering op peil te houden zijn hard- en softwareproducten aangekocht ter vervanging of uitbreiding. Tot slot is voor de beveiliging van de haven op diverse plekken camerabeveiliging aangebracht.

- Met het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (OCW) is een overeenkomst voor een renteloze lening afgesloten. De gelden van de lening en een aanvullende doeluitkering worden door de Rijksgebouwendienst gebruikt en verantwoord voor de renovatie en uitbreiding van het scholencomplex op St John's.

In 2013 zijn er vanuit Nederland diverse bezoeken aan Saba afgelegd door ministers en staatssecretarissen. Daarnaast heeft het bestuurscollege in de maanden maart en oktober deelgenomen aan het bestuurlijk overleg in het kader van de Caribisch Nederland week.

Beleidsmatig fundament

In het begrotingsjaar 2013 heeft de eilandsraad haar goedkering gegeven aan niet in de oorspronkelijke begroting voorziene investeringen en de voorgestelde budgetwijzigingen naar aanleiding van de kwartaalrapportages. Deze budgetwijzigingen zijn tevens door Cft en BZK goedgekeurd. Bij de toelichting op de balans wordt dit nader toegelicht. De investeringen die in 2013 zijn verricht, worden gespecificeerd in de bijlagen onder "geactiveerde kapitaaluitgaven".

Financiële ontwikkelingen

Terugkijkend is in 2013 veel bereikt en wordt het jaar afgesloten met een positief financieel resultaat van \$ 1.674.117. In onderstaand overzicht wordt het resultaat nader onderbouwd. De eilandsraad zal bij de vaststelling van de jaarrekening 2013 een besluit nemen over de bestemming van het resultaat. Ondanks het grote positieve resultaat van dit jaar zal het OL behoedzaam om moeten blijven gaan met de financiële middelen. In termen van baten en lasten zijn er geen problemen, maar om de benodigde liquiditeit in de komende jaren te waarborgen, zullen aanzienlijke positieve resultaten noodzakelijk blijven mede om de (aflossings)verplichtingen na te kunnen komen.

Row Labels	Values		Saldo
	Begroting 2013	Realisatie 2013	
0. ALGEMEEN BESTUUR	3.085.588	2.884.593	200.995
1. OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID	1.000	1.346	-346
2. VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT	3.283.929	2.533.519	750.410
3. ECONOMISCHE ZAKEN	127.786	109.745	18.041
4. ONDERWIJS	1.146.869	1.079.448	67.421
5. CULTUUR EN RECREATIE	943.583	752.071	191.512
6. SOCIALE VOORZIENINGEN EN MAATSCHAPPELIJK WERK	570.795	522.429	48.366
7. VOLKSGEZONDHEID	1.286.710	1.271.576	15.134
8. RUIMTELIJKE ORDENING EN VOLKSHUISVESTING	0	0	0
9. FINANCIERING EN ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	1.700.389	310.051	1.390.338
Saldo Lasten	12.146.649	9.464.780	2.681.869
Saldo Baten	12.146.649	11.138.897	-1.007.752
	0	1.674.117	1.674.117

positief resultaat

Algemene reserve

Na verwerking van het resultaat 2012 bedraagt de algemene reserve \$ 2.913.702. Separaat aan het jaarverslag en de jaarstukken wordt aan de eilandsraad voorgesteld welke bestemming aan het rekeningresultaat 2013 zal worden gegeven. Om hier niet op vooruit te lopen is in onderstaande tabel de bestemming van het resultaat vooralsnog als PM weergegeven.

Net als voorgaande jaren wordt benadrukt dat de algemene reserve niet vrij aanwendbaar is, omdat dit vermogen in hoofdzaak is vastgelegd in de vaste activa. Deze activa zijn niet zonder meer te gelde te maken.

In de passage van het weerstandsvermogen 2012 gaven we reeds aan dat de komende jaren behoedzaam om moet worden gegaan met onze reserves en voorzieningen en we ervoor moeten zorgen dat deze op een stand komen waardoor het weerstandsvermogen zo snel mogelijk op het noodzakelijke niveau komt.

Het verloop van de algemene reserve is als volgt:

Algemene reserve voor en na resultaatbestemming (bedragen in USD)		
Saldo 1 januari 2013		2.855.688
Rekeningresultaat 2012	+	58.014
Saldo 31 december 2013		2.913.702
Resultaat 2013	+	PM
Algemene reserve na bestemming resultaat 2013		2.913.702

Bestemmingsreserve weerstandsvermogen

In 2012 is een storting in de bestemmingsreserve weerstandsvermogen gedaan van \$ 435.000. Deze reserve is de eerste aanzet om te komen tot het noodzakelijke weerstandsvermogen. In 2013 hebben op deze reserve geen mutaties plaats gevonden.

Het verloop van de reserve weerstandsvermogen is als volgt:

Reserve weerstandsvermogen (bedragen in USD)	
Saldo op 1 januari 2013	435.000
Mutaties 2013	
Reserve weerstandsvermogen per 31 december 2013	435.000

Bestemmingsreserve Kapitaallasten

De bestemmingsreserve wordt jaarlijks gedeeltelijk onttrokken ter dekking van de kapitaallasten.

Het verloop van de bestemmingsreserve kapitaallasten is als volgt:

Bestemmingsreserve (bedragen in USD)	
Saldo op 1 januari 2013	1.233.388
Onttrekking reserve t.b.v. afschrijvingen	-133.719
Bestemmingsreserve per 31 december 2013	1.099.669

Bestemmingsreserve fonds infrastructurele werken

Na ontvangst van de extra vrije ruimte in het vierde kwartaal 2012 waren de plannen financieel bereikbaar om extra onderhoud aan wegen en uitbreiding van de begraafplaats te realiseren. Echter het was te kort dag om de plannen ook daadwerkelijk nog in 2012 aan te vangen. Deze werkzaamheden zijn in 2013 uitgevoerd en in de wijzigingen van de begroting 2013 is aangegeven hoe het fonds is aangewend.

Het verloop van de bestemmingsreserve fonds infrastructurele werken is als volgt:

Fonds infrastructurele werken (bedragen in USD)	
Saldo op 1 januari 2013	480.000
Aanwending van het fonds in 2013	-480.000
Fonds infrastructurele werken per 31 december 2013	0

Voorziening dubieuze debiteuren:

Vanaf de jaarrekening 2011 is een voorziening dubieuze debiteuren opgenomen voor mogelijk oninbare vorderingen. Jaarlijks wordt er per debiteur gekeken of de vordering nog betaald zal gaan worden of niet. Afhankelijk hiervan wordt er jaarlijks een storting en/of een onttrekking gedaan aan deze voorziening. In 2013 zijn geen openstaande debiteuren afgeboekt daar in de loop van 2014 concreet tot een stringenter invorderingsbeleid over zal worden gegaan waarbij ook loonbeslag en deurwaardersmogelijkheden worden bekeken. Derhalve is het te prematuur nu op openstaande vorderingen af te gaan boeken.

Het verloop van de voorziening dubieuze debiteuren is als volgt:

Voorziening dubieuze debiteuren (bedragen in USD)	
Saldo op 1 januari 2013	14.627
Onttreking ter dekking van oninbare vorderingen	0
Reservering t.b.v. mogelijke oninbare vorderingen	16.416
Voorziening dubieuze debiteuren per 31 december 2013	31.043

Bestemmingsreserve onderhoudskosten

In de derde begrotingswijziging van 2013 is de eilandraad akkoord gegaan om de budgetten die nog niet geheel waren besteed aan de renovatie van het *agriculture* gebouw, de bibliotheek in de Windwardside en de woningen van de woningcorporatie te reserveren voor 2014. Hiervoor is derhalve een bestemmingsreserve onderhoudskosten gevormd.

Het verloop van de bestemmingsreserve onderhoudskosten is als volgt:

Bestemmingsreserve onderhoudskosten (bedragen in USD)	
Saldo op 1 januari 2013	0
Storting in 2013 tbv de budgetten 2014	156.000
Aanwending reserve in 2013	-10.000
Fonds infrastructurele werken per 31 december 2013	146.000

Het positief resultaat van \$ 1.674.117 is in hoofdzaak tot stand gekomen door een behoedzame uitvoering van de begroting en het activeren van de investeringen. Doordat de investeringen wel tot uitgaven leiden maar niet tot lasten in het jaar van aanschaf is het positieve resultaat ontstaan. Om de liquiditeitspositie op peil te houden kan het positieve resultaat niet worden gebruikt om extra lasten te financieren. In paragraaf 4.5 van de jaarrekening worden toelichtingen per hoofdfunctie gegeven.

Saba 22 mei 2013

Het bestuurscollege van het openbaar lichaam Saba

Eilandsecretaris

Gezaghebber

drs. M. van der Velde

J.G.A. Johnson, M. Ed

2 Hoofdfuncties

2.1 Recapitulatie van de hoofdfuncties

Row Labels	Lasten				
	Values		Begroting	Realisatie 2013	Saldo
	2012	2013	2013		
0. ALGEMEEN BESTUUR	2.764.214	3.085.588	2.884.593	200.995	
1. OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID	1.128	1.000	1.346	-346	
2. VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT	2.241.030	3.283.929	2.533.519	750.410	
3. ECONOMISCHE ZAKEN	105.974	127.786	109.745	18.041	
4. ONDERWIJS	1.053.987	1.146.869	1.079.448	67.421	
5. CULTUUR EN RECREATIE	530.260	943.583	752.071	191.512	
6. SOCIALE VOORZIENINGEN EN MAATSCHAPPELIJK WERK	401.627	570.795	522.429	48.366	
7. VOLKSGEZONDHEID	1.280.471	1.286.710	1.271.576	15.134	
8. RUIMTELIJKE ORDENING EN VOLKSHUISVESTING	0	0	0	0	
9. FINANCIERING EN ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	1.560.338	1.700.389	310.051	1.390.338	
Saldo Lasten	9.939.030	12.146.649	9.464.780	2.681.869	
Saldo Baten	9.997.044	12.146.649	11.138.897	-1.007.752	
	58.014	0	1.674.117	1.674.117	

positief resultaat

BAL./REK. Rekening 2013

Row Labels	Baten			
	begroting		Realisatie	Saldo
	2012	2013	2013	
0. ALGEMEEN BESTUUR	498.471	575.440	523.652	-51.788
1. OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID	0	0	859	859
2. VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT	196.300	827.335	200.077	-627.258
3. ECONOMISCHE ZAKEN	54.932	55.000	63.327	8.327
4. ONDERWIJS	57.754	329.500	287.571	-41.929
5. CULTUUR EN RECREATIE	5.381	233.198	49.911	-183.287
6. SOCIALE VOORZIENINGEN EN MAATSCHAPPELIJK WERK	8.398	133.846	129.184	-4.662
7. VOLKSGEZONDHEID	642	1.900	1.411	-489
8. RUIMTELIJKE ORDENING EN VOLKSHUISVESTING	17.593	20.000	16.545	-3.455
9. FINANCIERING EN ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	9.157.574	9.970.430	9.866.359	-104.071
Saldo Baten	9.997.044	12.146.649	11.138.897	-1.007.752
Saldo Lasten	9.939.030	12.146.649	9.464.780	2.681.869
	58.014	0	1.674.117	1.674.117

positief resultaat

Voor de afwijkingen van de gerealiseerde cijfers en de begrote cijfers verwijzen wij u naar paragraaf 4.5 in de jaarrekening. Het positief resultaat van \$ 1.674.117 is in hoofdzaak tot stand gekomen door een behoedzame uitvoering van de begroting en het activeren van de investeringen. Doordat investeringen wel tot uitgaven leiden maar niet tot lasten in het jaar van aanschaf is dit de belangrijkste reden van het grote positieve resultaat.

2.2 Beleidsvoornemens en - realisaties

Invorderingsbeleid

In de jaarrekening 2012 is aangegeven in 2013 aandacht besteed zou worden aan een stringenter invorderingsbeleid. Dit is in 2013 niet volledig gerealiseerd. In 2014 zal dit volledig zijn beslag krijgen.

Personeel en opleiding

Voor de opleiding van het personeel zijn binnen de begroting budgetten beschikbaar gesteld en kan een beroep worden gedaan op de gelden van fonds sociaal vangnet. Medewerkers van diverse departementen zijn in staat gesteld opleidingen te volgen. Hieronder volgt een opsomming van de belangrijkste opleidingsinspanningen van het afgelopen jaar:

- De griffier is in Nederland geweest voor een opleiding Nederlands en een opleiding intern bij een collega griffier van een lokale gemeente. De griffier van de lokale gemeente is ook op kosten van OL naar Saba gekomen voor aanvullende begeleiding.
- Personeel van de bewakingsdienst hebben een opleiding gehad bij indiensttreding.
- Personeel van de luchthaven heeft op Sint Eustatius een training gevolgd.
- Personeel van de afdeling financiën hebben opleiding ontvangen via de leverancier om de applicatie Key2finance beter te beheersen.
- Personeel van Burgerzaken heeft op Bonaire aanvullende *training on the job* gevolgd.

Onderhoudsplannen

In 2013 is verder gewerkt aan het terugdringen van het achterstallig onderhoud. De realisatie hiervan is grotendeels terug te vinden in de staat van geactiveerde kapitaaluitgaven. Bij de derde begrotingswijziging is voor een drietal projecten middelen gereserveerd via de nieuwe bestemmingsreserve onderhoudskosten. Deze aanvullende middelen zullen bij de eerste begrotingswijziging 2014 overgeheveld worden vanuit de reserve naar het reguliere budget.

Zeehaven

Voor de zeehaven is in 2013 door een *engineering consultant* een onderzoek verricht naar de onderhoudsachterstand van de haven. Tevens is door hen een onderhoudsplan opgesteld voor het benodigde reguliere jaarlijkse onderhoud. Zolang echter in de vrije uitkering geen gelden zijn opgenomen voor onderhoud zal de onderhoudssituatie de komende tijd verder verslechteren.

Subsidies

De subsidies zijn in de oorspronkelijke begroting 2013 aanzienlijk verhoogd. Daarnaast zijn er in de begrotingswijzigingen nog aanpassingen verricht op deze budgetten. Een specificatie van de subsidies is terug vinden in de bijlagen bij deze jaarrekening.

Bevordering toerisme:

Voor toerisme is extra geld beschikbaar gesteld. Hiervoor zijn nieuwe folders ontwikkeld en zijn er beurzen bezocht ter promotie van ons eiland. Ondanks de recessie zijn de inkomsten aan logeerbetaling gestegen.

Afvalstoffenheffing:

In 2013 is er geen afvalstoffenheffing in rekening gebracht.

Belastingen:

Over de gehele linie is er aan belastingen meer ontvangen dan in 2012 en meer ontvangen dan begroot.

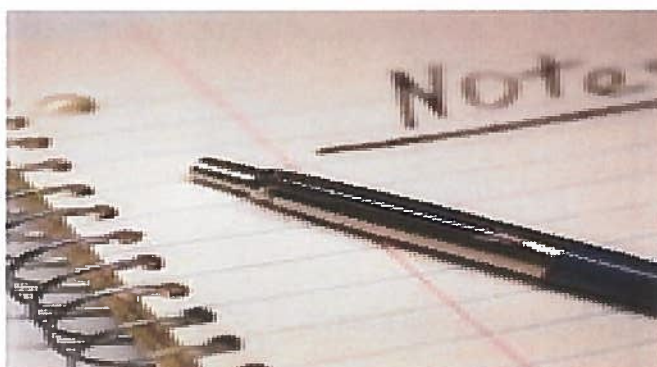
Afwikkeling financiële overgangssituatie

In de balans staan twee nog terug te betalen verplichtingen aan BZK opgenomen. Het betreft de terugbetalingen van het doelsaldo en de tekortreeks. Deze bedragen zullen vanaf 2014 worden afgelost in vijf jaarlijkse termijnen. De betalingen zullen worden verrekend met de uitbetaling van de vrije uitkering.

Investerings versus liquide positie:

Om een gezonde liquiditeitspositie te behouden is het voor de komende jaren noodzakelijk positieve resultaten te begroten om de aflossingen van (bestaande en toekomstige) renteloze leningen, de terugbetaling van het doelsaldo en de tekortreeks en toekomstige investeringen te kunnen financieren.

3 Verplichte paragrafen

3.1 Lokale heffingen

De lokale heffingen in 2013 ten opzichte van 2012 toegenomen met \$ 46.028 en bedragen \$ 672.953. Dit is ook meer dan oorspronkelijk was begroot. Hoewel de stijging ten opzichte van 2012 significant is dient te worden bedacht dat de totale lokale inkomsten slechts 5.74% bedragen van de totale inkomsten.

Onderstaand volgt een overzicht van de in 2013 ontvangen heffingen. Ter vergelijking zijn in de tabel ook de cijfers van 2012 opgenomen.

	<u>Begroot</u>	<u>Rekening</u>	<u>Rekening</u>	<u>2013 t.o.v. 2012</u>	
	<u>2013</u>	<u>2013</u>	<u>2012</u>	<u>Afname</u>	<u>Toename</u>
Motorrijtuigbelasting	126.000	114.469	113.764		705
Directeur-en Vestigingsvergunningen	55.000	63.327	54.752		8.575
Horecaverunningen	69.500	75.222	63.924		11.298
Havengelden	60.000	64.329	72.168	7.839	
Luchthaventoeslag en Landingsgelden	85.000	98.216	95.198		3.018
Logeerbelasting	62.500	73.790	68.014		5.776
Paspoorten etc. Burgerzaken	39.000	34.817	38.817	4.000	
Ouderbijdrage Kinderopvang	44.000	45.276	43.567		1.709
Bouwleges	20.000	16.545	17.593	1.048	
Erfpacht en Verhuur Gebouwen	63.000	58.037	35.814		22.223
Rijbewijzen	12.000	9.925	9.914		11
Bijdrage Vervoer Studenten	20.000	19.000	13.400		5.600
Total	656.000	672.953	626.925	12887	58.915
Mutatie 2013 t.o.v. 2012			46.028		46.028

Net zoals in voorgaande jaren is in 2013 (nog) geen gebruik gemaakt van het opleggen van de afvalstoffenheffing. Twijfels over de rechtsbasis voor het kunnen opleggen van de heffing en de administratieve afwikkeling van de inning waren hiervan de oorzaak. Als deze problemen zijn opgelost zal in 2014 de invordering van de heffing verlopen via de maandelijkse rekeningen van de Saba Electric Company (SEC).

Lokale heffingen zijn een belangrijke bron van inkomsten. In 2014 zijn de tarieven van de motorrijtuigen belasting en de luchthavenbelasting verhoogd. Een verdere verhoging van de lokale heffingen wordt gezien de hoge kosten van levensonderhoud niet verantwoord geacht.

Er bestaat (nog) geen beleid ten aanzien van kwijtscheldingen.

3.2 Weerstandsvermogen

Inleiding

In augustus 2013 heeft de eilandsraad de notitie over weerstandsvermogen aangenomen. In deze notitie werden o.a. de volgende risicogebieden met een hoog risicoprofiel vastgesteld:

- energie prijzen;
- investeringen in communicatie infrastructuur;
- sociale woonvoorziening en andere sociale voorzieningen;
- pensioenvoorziening voormalig gezagsdragers;
- publieke gezondheidsrisico's;
- schade aan overheidsgebouwen.

Tijdens de behandeling van de nota is besloten, dat het bestuurscollege de risico's nader financieel zou onderbouwen en waar mogelijk de maximale financiële impact van het risico zou vaststellen.

Onderstaand wordt nader ingegaan op de financiële onderbouwing van het risico.

Theoretische berekeningswijze

Een algemeen geaccepteerde berekeningswijze is per risicofactor een geschatte maximale financiële omvang van het risico vast te stellen en de procentuele kans dat dit risico zich kan voordoen. Door middel van vermenigvuldiging van de omvang met het percentage kans kan zo theoretisch het noodzakelijk weerstandsvermogen per risico worden vastgesteld.

Het nadeel van deze berekeningswijze is, dat met name de procentuele kans dat een risico zich voordoet niet erg groot is. Bijvoorbeeld de kans op het verloren gaan van een overheidsgebouw is kleiner dan 2% (de laatste 50 jaar is dit niet voorgekomen). Deze theoretisch berekeningswijze zou er toe kunnen leiden, dat er een te klein weerstandsvermogen wordt opgebouwd, waardoor er bij een onverhoopte calamiteit onvoldoende financiële middelen beschikbaar zijn om de geleden schade te herstellen.

Alternatieve berekeningswijze

Een meer pragmatische aanpak is om na te gaan, welk van de onderkende risico's bij het daadwerkelijk optreden tot de grootste financiële impact zal leiden. Het bestuurscollege heeft vastgesteld, dat het grootste financiële risico ligt in het door brand verloren gaan van een gebouw. De gebouwen met de grootste geschatte herbouwwaarde zijn het airportgebouw en het scholen complex. De financiële middelen die nodig zijn om hetzij het airportgebouw hetzij het schoolcomplex te herbouwen worden geschat op \$ 2 miljoen.

In deze pragmatische aanpak wordt er vanuit gegaan dat alle risico's zich niet op hetzelfde moment zullen manifesteren. Met een maximaal weerstandsvermogen van \$ 2 miljoen is het uitgangspunt dat alle geïdentificeerde risico's kunnen worden afgedekt. Als door het optreden van een bepaald risico het weerstandsvermogen daalt onder het streefbedrag van \$ 2 miljoen, dient dit zo spoedig mogelijk weer op het gewenste niveau teruggebracht te worden.

Weerstandscapaciteit

De bestaande weerstandscapaciteit wordt gevormd door de post onvoorzien in de begroting, (stille) reserves en de onbenutte capaciteit van lokale heffingen. De (algemene) reserve kan niet te gelde worden gemaakt, omdat deze vrijwel geheel bestaat uit het vermogen wat is vastgelegd in de vaste activa. Verder is een verhoging van de lokale heffingen niet aan de orde door de hoge kosten van levensonderhoud op Saba. Dit betekent dat de bestaande weerstandscapaciteit zeer gering is.

Voorgestane aanpak

Om het weerstandsvermogen wat op dit moment \$ 435.000 bedraagt te verhogen naar \$ 2.000.000 is een meerjarige aanpak noodzakelijk. Door middel van het voorzetten van het huidige beleid van het jaarlijks behoedzaam ramen van de budgetten is het mogelijk de hierdoor ontstane voordelige resultaten (deels) toe te voegen aan de reserve weerstandsvermogen. Jaarlijks dient te worden bezien of de algemene reserve en de bestemmingsreserve kapitaallasten een voldoende omvang hebben in relatie tot de vaste activa. Jaarlijks zal bij de totstandkoming van de jaarrekening door het bestuurscollege een voorstel worden gedaan aan de eilandsraad, welk gedeelte van het resultaat toegevoegd dient te worden aan de algemene reserve en welk gedeelte aan het weerstandsvermogen.

3.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Verreweg de belangrijkste kapitaalgoederen van het openbaar lichaam zijn de gebouwen, wegen en keermuren en de infrastructuur van de zee- en de luchthaven. In de begroting 2012 hebben we reeds aangegeven dat het speerpunt van beleid voor de jaren 2012 – 2015 is het wegwerken van het achterstallig onderhoud aan de kapitaalgoederen. Hiertoe worden de doeluitkeringen en een deel van de vrije uitkering aangewend. In 2012 is met voortvarendheid gestart aan deze taak. In 2013 zijn wederom grote stappen gezet, voor een specificatie van de diverse investeringen verwijzen wij u naar de bijlage geactiveerde kapitaaluitgaven achterin in dit boekwerk.

Naast het achterstallig onderhoud treft u in dezelfde bijlage ook andere investeringen aan die zijn verricht in 2013. Alle investeringen in 2013 treft u aan in de kolom investeringen 2013. Als er vanuit Nederland een doeluitkering beschikbaar is gesteld, is in de kolom "bijdragen derden" de dekking van de investering terug te vinden die ten laste van deze doeluitkering is geboekt.

Voor de luchthaven is onder regie van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu (I&M) een masterplan ontwikkeld, wat in 2014 – 2015 tot uitvoering zal komen. Tevens is de afspraak met I&M dat na uitvoering van het masterplan een onderhoudsplan zal worden opgeleverd.

Voor de gebouwen, wegen en keermuren zijn onderhoudsplannen aanwezig die jaarlijks de basis vormen voor het budget aan onderhoudskosten.

Inmiddels is door een externe consultant een onderhoudsplan voor de zeehaven opgesteld. Zolang echter de hoogte van de vrije uitkering niet wordt aangepast is het voor het OL niet mogelijk het noodzakelijke onderhoud uit te voeren. In het referentiekader onderzoek van Ideeversa is destijds namelijk alleen rekening gehouden met de toen bestaande onderhoudsplannen voor gebouwen en wegen en niet met het noodzakelijk onderhoud van de zee- en luchthaven.

Het beleid van het OL is er op gebaseerd om juist voldoende onderhoud te plegen, zodanig dat er geen achterstallig onderhoud zal ontstaan. Dit beleid kan echter niet worden gevolgd ten aanzien van de zeehaven, omdat het OL de noodzakelijke middelen hiervoor ontbeert.

3.4 Bedrijfsvoering

Het in de afgelopen jaren in gang gezette traject van functiescheiding binnen de primaire processen - voorzover dat mogelijk is binnen een kleine organisatie – heeft in 2013 geresulteerd in de opzet van de functie van de verbijzonderde interne controle, die verder in 2014 zal worden uitgebouwd en er in dient te voorzien, dat een goedkeurende verklaring op het gebied van rechtmatigheid kan worden bereikt.

In 2013 is tevens geïnvesteerd in de verdere professionalisering van de financiële administratie en de personeel- en salarisadministratie. De gelden die ontvangen zijn in het kader van het sociaal vangnet zijn hiervoor ten dele ingezet. In 2014 zal verder worden geïnvesteerd in de training van het personeel van de haven en de beveiliging als ook de verschillende afdelingshoofden.

Het afgelopen jaar is veel bereikt in de verbetering van de infrastructuur, wat met name blijkt uit de forse toename van de balanspost vaste activa.

In samenwerking met het Cft zijn voor 2013 wederom een aantal prioriteiten voor de verbetering van het financieel beheer vastgesteld. De prioriteit is vrijwel volledig gericht geweest op de verankering van de financiële rechtmatigheidsvereisten in de inrichting van de organisatie. Hierbij is het doel van het openbaar lichaam, dat de rechtmatigheid van het financieel beheer een integraal onderdeel wordt van de primaire processen. Wanneer dit is bereikt en een goedkeurende accountantsverklaring voor zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid is verkregen, beschouwt het openbaar lichaam het verbeterproces van het financieel beheer als afgerond. Naar verwachting zal het proces in 2014 kunnen worden afgerond.

Naar de mening van het openbaar lichaam is de kwaliteit van de bedrijfsvoering en de mate waarin de bedrijfsprocessen worden beheerst van een voldoende niveau.

3.5 Deelnemingen

De situatie rondom de deelnemingen is ten opzichte van 2012 gewijzigd. Per 13 september 2013 is Saba Electric Company NV opgericht, waarin het openbaar lichaam een 100% deelneming bezit. Hieronder volgt per deelneming een korte beschrijving.

SATEL N.V.

Het OL heeft een 100% deelneming in SATEL NV en het geplaatste en volgestorte kapitaal van SATEL NV bedraagt \$ 55.866. De statutaire vestigingsplaats is Saba. SATEL NV heeft als doelstelling het tegen vergoeding ter beschikking stellen van telecommunicatiediensten.

Voor SATEL NV is in 2012 een dividendbeleid vastgesteld. Het jaarlijks uit te keren dividend bestaat uit een vaste component ter grootte van een rentevergoeding over het geïnvesteerde kapitaal en een variabele component die afhankelijk is van de bedrijfsuitkomsten en de verwachtingen voor de toekomst van de NV. Het streven is er op gericht ongeveer 50% van de netto winst als totaal dividend uit te keren aan de aandeelhouder. Het dividend voor 2013 voor Satel is niet in de baten opgenomen. Mede door de calamiteiten aan het einde van het jaar (zware regenval en blikseminslag in de apparatuur van Satel), zal het resultaat over 2013 negatief zijn. Daarom heeft de eilandsraad besloten om voor 2013 af te zien van een dividenduitkering.

Saba Bank Resources N.V.

Het OL heeft een 21,67% belang in Saba Bank Resources NV ten bedrage van \$ 12.104. De statutaire vestigingsplaats is Saba.

Saba Bank Resources NV heeft het exclusieve recht op het onderzoek naar en de winning van petroleum in de Saba Bank en kan daartoe overeenkomsten met derden aangaan. Tevens kan zij vergunningen verlenen tot het instellen tot het verrichten van zuiver wetenschappelijk onderzoek. Het grootste aandeel in Saba Bank Resources NV was in bezit van het voormalige Land Nederlandse Antillen (Land NA) en is in verband met de boedelscheiding overgegaan op het Rijk als zijnde de rechtsoptvolger van het Land NA. Na afronding van de boedelscheiding zal duidelijk moeten worden wat de gezamenlijke visie op deze deelneming is.

Ontwikkelingsbank Nederlandse Antillen (OBNA)

Saba neemt voor 3,8% deel in het kapitaal van de OBNA, het geplaatste en door Saba gestorte kapitaal bedraagt \$ 279.330. De statutaire vestigingsplaats van de OBNA is Curaçao.

De OBNA bevordert de totstandkoming van projecten die voor de ontwikkeling van de (voormalige) Nederlands Antilliaanse eilanden van belang zijn en streeft naar een evenwichtige ontwikkeling van deze eilanden. Het grootste aandeel in OBNA was in bezit van het voormalige Land NA en is in verband met de boedelscheiding overgegaan op het Rijk zijnde de rechtsoptvolger van het Land NA. Na afronding van de boedelscheiding zal duidelijk moeten worden wat de gezamenlijke visie op deze deelneming is.

GEBE/SEC

Het openbaar lichaam neemt voor 3,1% deel in het kapitaal van de Naamloze Vennootschap Gemeenschappelijk Electriciteitsbedrijf Bovenwindse Eilanden (NV GEBE). Op 13 september 2013 heeft de GEBE Shareholding Foundation op haar kosten een nieuw energiebedrijf opgericht genaamd Saba Electric Company N.V. (SEC). Alle roerende en onroerende zaken verbonden aan de huidige locatie op Saba van NV GEBE zijn per 1 januari 2014 kosteloos overgedragen aan SEC als mede per 5 februari 2014 een bedrag aan liquiditeiten van \$ 6.200.000. De 3,1% deelneming van NV GEBE wordt in 2014 overgedragen aan de regering van het Land Sint Maarten.

3.6 Grondbeleid

Aangezien 96% van de gronden op het eiland Saba zich in particuliere handen bevindt, is het beleid ten aanzien van de overige gronden marginaal. De inkomsten van in langdurige erfpacht uitgegeven gronden bedroegen \$ 11.882 en de verhuur van gebouwen en terreinen leverde in 2013 een bedrag op van \$ 46.155.

In 2013 zijn gronden aangekocht in de Windwardside om de dringend noodzakelijke aanvullende parkeermogelijkheden te gaan realiseren. Tevens zijn er plannen om in 2014 de gronden rond het voormalige Captains Quarters af te stoten. Met BZK/RGD is overeenkomst bereikt over de ruil van gronden en gebouwen naar aanleiding van de boedelscheiding. De transactie van ruiling van de gronden en het gebouw van de brandweerkazerne tegen de grond van het bestuurs- en het archiefgebouw met de aanliggende parkeerplaatsen zal in 2014 plaatsvinden. De ruil zal in 2014 leiden tot een betaling aan het OL van de overwaarde van \$ 127.000.

3.7 Collectieve sector

In samenwerking met het Centraal Bureau voor de Statistiek Nederland heeft het College financieel toezicht de collectieve sector van het openbaar lichaam in kaart gebracht. Naast het openbaar lichaam zelf bestaat de collectieve sector uit de Saba Enhancement Foundation. Het doel van de stichting is op aanwijzing van het bestuurscollege van het openbaar lichaam de fondsen aan te wenden voor de promotie van het eiland in de ruimste zin van het woord en voor infrastructurele projecten ter verbetering en verfraaiing van het eiland.

De stichting ontvangt zijn inkomsten uit een vast bedrag per op het eiland verkochte liter brandstof door de lokale brandstof leverancier(s). De inkomsten en uitgaven van het fonds over de laatste 3 jaren geven het volgende beeld:

	2011	2012	2013
Inkomsten	47.109,38	53.969,50	58.034,33
Uitgaven	56.554,51	73.194,79	64.227,42
Saldo	- 9.445,13	- 19.225,29	- 6.193,09

De stichting is geheel schuldenvrij en zal ook nimmer schulden maken, omdat de doelstelling is alleen uitgaven te doen waarvoor financiële middelen uit het lopende of uit afgesloten boekjaren ter beschikking staan. Dat er de laatste drie jaar een negatief saldo is ontstaan tussen de inkomsten en de uitgaven, wordt veroorzaakt doordat in voorgaande jaren aanzienlijk meer inkomsten zijn ontvangen dan er in die jaren uitgaven zijn gedaan. Het eigen vermogen van het fonds bedraagt bijna \$ 30.000.

4 JAARREKENING

4.1 Balans

ACTIVA	2013 USD	2012 USD
VASTE ACTIVA		
Materiële Vaste Activa		
Gebouwen	1.365.878	1.292.388
Gronden en terreinen	3.151.532	2.799.746
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	1.406.525	83.609
Overige duurzame bedrijfsmiddelen	265.435	269.794
Vervoermiddelen	181.866	193.170
Automatiseringsmiddelen	120.811	120.545
Overige materiële vaste activa	1.300.000	
Totaal Materiële Vaste Activa	<u>7.792.046</u>	<u>4.759.252</u>
Financiële vaste activa		
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen		
Satel N.V.	55.866	55.866
OBNA	279.330	279.330
Saba Bank	12.104	12.104
Deelneming G.E.B.E./S.E.C	3.001	1
Totaal Financiële Vaste Activa	<u>350.301</u>	<u>347.301</u>
VLOTTENDE ACTIVA		
Vorderingen met een looptijd < 2 jaren		
Debiteuren	126.285	144.667
Vooruitbetaalde bedragen	314.390	0
Voorziening oninbaarheid	-31.043	-14.627
Te vorderen Pensioenpremie		50.250
Te vorderen dividenden	51.440	51.440
Overige vorderingen	78.143	74.454
Totaal Vorderingen met een looptijd < 2 jaren	<u>539.215</u>	<u>306.184</u>
Overlopende activa		
Te vorderen bijz. Uitkering Ministerie Infrastructuur etc	104.403	
Te vorderen bijz uitkering Amfo en Usona	63.520	
	<u>167.923</u>	<u>0</u>
Liquide middelen		
Bank	199.974	199.985
Betalings onderweg	-805	-3.499
Kas	2.390	2.390
Rekening-courant College Financieel Toezicht	1.436.249	3.274.771
Deposito Rekening Courant CFT	179.026	
Totaal Liquide middelen	<u>1.816.834</u>	<u>3.473.647</u>
TOTAAL ACTIVA	<u>10.666.319</u>	<u>8.886.384</u>

PASSIVA	2013 USD	2012 USD
VASTE PASSIVA		
Eigen Vermogen		
Algemene reserve	2.913.702	2.855.688
Bestemmingsreserve (Kapitaalasten)	1.099.669	1.233.388
Reserve weerstandsvermogen	435.000	435.000
Fonds infrastructurale werken	0	480.000
Bestemmingsreserve onderhoudskosten	146.000	
Rekeningresultaat	1.674.117	58.014
Totaal Eigen Vermogen	6.268.488	5.062.090
Schulden met een looptijd > 2 jaren		
Doeluitkering BZK	370.921	494.562
Tekortreeks BZK	160.111	213.481
Renteloze lening OCW 2012-2016	650.000	
Totaal Schulden met een looptijd > 2 jaren	1.181.032	708.043
VLOTTENDE PASSIVA		
Schulden met een looptijd < 2 jaren		
Crediteuren	766.641	435.574
Renteloze lening OCW 2012-2016	520.000	
Tekortreeks BZK	106.740	53.370
Reservering vakantie geld	148.315	
Credit card betalingen in omloop	639	
Af te dragen Pensioenpremie	32.128	
Doeluitkering BZK	247.281	123.640
Totaal Schulden met een looptijd < 2 jaren	1.821.744	612.584
Overlopende Passiva		
Nog te betalen bedragen	117.850	149.075
Voorschotbedragen bijzondere uitkeringen	1.277.205	2.354.592
Totaal Overlopende Passiva	1.395.055	2.503.667
TOTAAL PASSIVA	10.666.319	8.886.384

Grondslagen voor waardering

Activa

Voorzover niet anders vermeld, zijn de activa gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. Op vaste activa met een beperkte gebruiksduur wordt jaarlijks afgeschreven volgens een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur. De afschrijvingen geschieden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar. Een actief dat buiten gebruik wordt gesteld wordt afgewaardeerd op het moment van buitengebruikstelling, indien de restwaarde lager is dan de boekwaarde. Naar verwachting duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met afschrijvingen en/of bijdragen van derden (voor zover er een directe relatie bestaat met het actief). De in erfpacht uitgegeven gronden zijn gewaardeerd tegen uitgifteprijs van eerste uitgifte. De in eeuwigdurende erfpacht uitgegeven gronden zijn gewaardeerd tegen registratiewaarde. Materiële vaste activa met een verkrijgingsprijs van minder dan \$ 5.000 worden niet geactiveerd.

Op vaste activa met een beperkte gebruiksduur wordt jaarlijks in gelijke delen afgeschreven volgens een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur. De afschrijvingsmethode is nader vastgelegd in de door de eilandsraad vastgestelde financieel beheerverordening ex art. 34 van de Wet Financiën openbare lichamen BES.

Afschrijvingstabel:

In deze jaarrekening treft u een afschrijvingstabel aan, die in overeenstemming is met de termijnen zoals voorgeschreven in de financieel beheerverordening.

Afschrijvingstabel investeringen	Termijn in jaren
Gronden en terreinen	0
Wegen	50
Gebouwen	40
Vervoermiddelen	5
ICT middelen	5
Meubilair	5

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen, overige langlopende leningen en overige uitzettingen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van eventuele aflossingen. Deelnemingen worden in afwijking hiervan gewaardeerd tegen marktwaarde indien deze waarde lager is dan de verkrijgingsprijs. Onder uitzettingen worden aandelen, obligaties, maar ook leningen en vorderingen verstaan. Uitzettingen met een looptijd korter dan twee jaar worden opgenomen onder de vlottende activa. Uitzettingen met een oorspronkelijke looptijd van langer dan twee jaar worden gedurende de gehele looptijd onder de financiële vaste activa opgenomen. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden met de nominale waarde van leningen verrekend.

Vorderingen

De vorderingen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden met de nominale waarde van de vorderingen verrekend.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Overlopende activa

De overlopende activa zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Passiva

Voorzover niet anders vermeld, zijn passiva gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de reserves en het rekeningresultaat, volgend uit de rekening van baten en lasten.

Algemene reserve

Algemene reserves zijn reserves waar de eilandsraad geen specifieke bestemming aan heeft gegeven.

Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserves zijn reserves waaraan de eilandsraad wel een specifiek doel heeft gegeven. De methode van resultaatsbestemming zoals bekend van het bij Nederlandse overheden gehanteerde Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBVpg) is niet rechtstreeks overgenomen in BBVBES. Voornamelijk omdat administratieve eenvoud de voorkeur heeft. Het rekeningresultaat dient ondermeer als apart onderdeel van het eigen vermogen opgenomen te worden. Mutaties in bestemmingsreserves zullen normaliter naar hun aard een uitvloeisel zijn van de winstbestemming en zijn dus geen harde baten of lasten. Echter, reservemutaties dienen op basis van de bij regeling van de Minister vastgestelde functionele indeling verantwoord te worden op functie 910. Door de invoering van BBVBES is voor de Openbare Lichamen dan ook een eigenstandig kader ten aanzien van het gemodificeerd stelsel van baten en lasten ontstaan. Gedurende het jaar heeft het openbaar lichaam Saba besloten een bestemmingsreserve onderhoudskosten in te stellen omdat al tijdens de tussentijdse rapportages bleek dat er sprake zou zijn van onderuitputting van deze posten op de begroting. Artikel 49 van BBVBES geeft de mogelijkheid dat reservemutaties al voor de winstverdeling van het rekeningresultaat plaatsvinden. Omdat de Eilandsraad door middel van een begrotingswijziging gedurende 2013 heeft besloten de reserve in te stellen, is deze reservemutatie met een totale omvang van USD 146,000 reeds verwerkt in deze jaarrekening. Omdat de wetgever geen eenduidige definitie van het 'gemodificeerd baten- en lastenstelsel' heeft gegeven en omdat de indeling van de begroting en de rekening volgens BBV BES identiek dient te zijn, is de vorming van de bestemmingsreserve in deze rekening als last verwerkt via functie 910, in lijn met de vastgestelde begrotingswijziging. De reservemutatie wordt daarnaast bruto verwerkt, om in lijn met de uitgangspunten van artikel 2 van BBVBES te blijven.

Valuta omrekening

De jaarrekening luidt in dollars, hetgeen de functionele- en presentatievaluta van het openbaar lichaam Saba is. Een transactie in vreemde valuta wordt bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen de functionele valutakoers op transactiedatum. Monetaire balansposten in vreemde valuta worden omgerekend tegen de functionele valutakoers op de balansdatum. Koersverschillen die optreden bij de afwikkeling danwel de omrekening van monetaire posten in vreemde valuta, worden verwerkt in de rekening van baten en lasten.

Grondslagen voor resultaatbepaling

De jaarrekening is opgesteld volgens het principe van een 'Stelsel van baten en lasten'. In een stelsel van baten en lasten worden uitgaven en inkomsten toegerekend aan de jaren waarop ze betrekking hebben. Onder baten worden verstaan de baten die rechtstreeks aan het jaar zijn toe te rekenen en die in het jaar als gerealiseerd kunnen worden beschouwd. Verwachte baten zijn voorzichtigheidshalve niet als baten verantwoord. De lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde grondslagen voor waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Baten worden verantwoord in het jaar waarin de goederen zijn geleverd, c.q. de diensten zijn verricht. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn.

4.2 Toelichting activa

Materiele vaste activa

In 2013 is er op de materiële vaste activa afgeschreven conform de tabel weergegeven bij de gronslagen van waardering. Daarnaast zijn er meerdere investeringen in 2013 toegevoegd aan de diverse onderdelen van de materiële vaste activa. Hieronder zijn ook investeringen die door middel van een doeluitkering vanuit Nederland zijn gefinancierd. Ook deze investeringen zijn in eerste instantie geactiveerd en daarna via de gebruikelijke wijze via "bijdrage van derden" afgewaardeerd.

Tenslotte is onder "overige materiële vaste activa" een bedrag opgenomen dat overeenkomt met de renteloze lening die het Ministerie van OCW heeft verstrekt ten behoeve van de renovatie en uitbreiding van de schoolhuisvesting. Het bedrag van de lening aangevuld met een doeluitkering van OCW is ter beschikking gesteld van de RGD die de financiële middelen beheert en verantwoord en het project uitvoert. Het project bevindt zich nog in de opstartfase, zodat slechts een gering deel van het projectbudget is verplicht of besteedt. Pas als het project in zijn geheel is afgerond zal het bedrag worden overgeboekt naar de post gebouwen en zal over de investering worden afgeschreven.

De belangrijkste investeringen en mutaties in de afzonderlijke onderdelen binnen de materiële activa treft u hieronder aan. Voor een verdere uitsplitsing van deze investeringen, verwijzen wij u naar de bijlagen. Daar vindt u bij onderdeel 2 de uitsplitsing per onderdeel.

	Boekwaarde 1-1-2013	Investeringen 2013	Verminderings 2013	Bijdragen van derden 2013	Afschrijvingen 2013	Cumulatieve afschrijvingen 31-12-2012	Aanschaf waarde 31-12-2012	Aanschaf waarde 31-12-2013	Cumulatieve afschrijvingen 31-12-2013	Boek waarde 31-12-2013
Totaal Gebouwen (110)	1.293.388	567.311	0	416.069	77.752	3.795.922	5.088.312	5.239.564	3.873.674	1.365.878
Totaal Gronden en terreinen (100)	2.799.746	351.786	0	0	0	0	2.799.746	3.151.532	0	3.151.532
Totaal Wegen (150)	83.609	1.883.003	0	558.335	1.752	3.992	87.601	1.412.289	5.744	1.406.525
Totaal Vervoermiddelen (130)	193.170	169.054	0	104.403	75.954	282.604	475.774	540.425	358.558	181.866
Totaal ICT / Automatisering (140)	120.545	30.439	0	0	30.173	30.323	150.869	181.308	60.496	120.811
Totaal Overige duurz.bedrijfmiddelen (120):	269.794	41.200	0	0	45.569	6.368	276.162	317.363	51.927	288.435
Totaal Overige materiële vaste activa	0	1.300.000	0	0	0	0	0	1.300.000	0	1.300.000
Grand Total	4.799.252	4.342.792	0	1.078.807	231.190	4.119.209	8.878.464	12.142.449	4.360.399	7.792.046

Financiële vaste activa

De situatie rondom de deelnemingen is in 2013 als volgt gewijzigd:

Op 13 september 2013 heeft de GEBE Shareholding Foundation op haar kosten een nieuw energiebedrijf opgericht genaamd Saba Electric Company N.V. (SEC). Alle roerende en onroerende zaken verbonden aan de huidige locatie op Saba van GEBE zijn per 1 januari 2014 kosteloos overgedragen aan SEC als mede op 5 februari 2014 een bedrag aan liquiditeiten van \$ 6.200.000. De 3,1% deelneming in NV GEBE wordt in 2014 overgedragen aan de regering van het Land Sint Maarten. Het OL heeft een 100% deelneming in SEC en het geplaatste en volgestorten aandelenkapitaal bedraagt \$ 3.000.

	2013	2012
Satel N.V.	55.866	55.866
OBNA	279.330	279.330
Saba Bank	12.104	12.104
Deelneming G.E.B.E. / S.E.C.	3.001	1
Totaal	350.301	347.301

Mede door de calamiteiten aan het einde van het jaar (zware regenval en blikseminslag in de apparatuur van Satel), zal het resultaat van Satel NV over 2013 negatief zijn. Daarom heeft de eilandsraad besloten om voor 2013 af te zien van een dividenduitkering. In totaal staat een bedrag van \$ 51.440 nog open als te ontvangen dividenden van Satel uit voorgaande boekjaren.

Vorderingen met een looptijd < 2 jaren

Het totaal voor dit onderdeel ziet er als volgt uit:

	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Vorderingen met een looptijd < 2 jaren		
Debiteuren	126.285	144.667
Vooruitbetaalde bedragen	317.390	0
Voorziening oninbaarheid	-31.043	-14.627
Te vorderen Pensioenpremie	-	50.250
Te vorderen dividenden	51.440	51.440
Overige vorderingen	78.143	74.454
Totaal Vorderingen met een looptijd < 2 jaren	<u>542.215</u>	<u>306.184</u>

Ten opzichte van 2012 zijn de vorderingen toegenomen. Dit komt vooral door de bedragen die het OL Saba heeft voorgesloten voor de oprichting van SEC NV.

Specificatie vooruitbetaalde bedragen:

Vooruitbetaalde bedragen

	<u>2013</u>
GEBE (SEC), voorgesloten kosten	279.677
Reiniging leasecontract landfill gedeelte 2014	7.200
Toerisme, tickets / reclamekosten aandeel 2014	18.101
Stickers wegenbelasting 2014	5.110
Airport tax formulieren tbv 2014	1.802
Saba Triathlon	2.500
Totaal vooruitbetaalde bedragen	<u>314.390</u>

Voorziening oninbaarheid (voorziening dubieuze debiteuren):

De voorziening dubieuze debiteuren is gedurende 2012 aangewend om vorderingen welke oninbaar zijn gebleken af te boeken. Voor 2013 is dit (nog) niet gedaan. In de loop van 2014 zal een stringenter invorderingsbeleid worden gehanteerd, waardoor het afboeken van vorderingen zoveel mogelijk wordt beperkt.

Net als voorgaande jaren is de totale debiteurenstand geanalyseerd en is een aanvullende dotatie gedaan zodat de hoogte van de voorziening overeenkomt met het bedrag aan mogelijk niet inbare vorderingen aan het einde van 2013.

Specificatie overige vorderingen:

	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Ingehouden loonbelasting	0	639
Ingehouden voorschot Salarissen	53.248	48.171
Netto salaris	548	-
Nog te ontvangen bedragen	0	643
Afrekening landingszegels airport maand december	7.438	-
Te veel betaald subsidie aan SCF	16.910	-
Voorschot garbagetruck	0	25.000
	<hr/>	<hr/>
	78.143	74.454

Overlopende activa:

	<u>2013</u>	<u>2012</u>
<u>Overlopende activa</u>		
Te vorderen bijz. Uitkering Ministerie Infrastructuur etc	104.403	-
Te vorderen bijz uitkering Amfo en Usona	63.520	-
Totaal Overlopende activa	<hr/>	<hr/>
	167.923	0

Op het Ministerie van I&M staat een vordering open voor de vergoeding van de aanschaf van een veegmachine voor de luchthaven ten bedrage van \$ 104.403.
Van AMFO en USONA staan nog twee toegezegde doeluitkeringen te vorderen met een totaalbedrag van \$ 63.520. Dit bedrag komt overeen met de tot 31 december 2013 gedane uitgaven ten behoeve van de projecten die door AMFO en USONA worden gefinancierd.

Liquide middelen

	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Bank	199.974	199.985
Betalingen onderweg incl. afrondingsverschillen	-805	-3.499
Kas	2.390	2.390
Rekening Courant Cft	1.436.249	3.274.771
Deposito Rekening Courant CFT	179.026	-
	<hr/>	<hr/>
Totaal	1.816.834	3.473.647

Ten opzichte van 2012 is het totaal aan liquide middelen afgenomen. Dit is mede veroorzaakt door de vele investeringen die in 2013 hebben plaatsgevonden en zijn betaald en de aanwending van eerder ontvangen doeluitkeringen.

4.3 Toelichting passiva

Eigen Vermogen

Algemene reserve

Gedurende het jaar is het rekeningresultaat 2012 toegevoegd aan de Algemene Reserve. Hierdoor komt de stand van de algemene reserve op \$ 2.913.702. Gedurende 2013 zijn er verder geen mutaties geweest op de algemene reserve. In onderstaande tabel kunt u het verloop van de reserve zien.

Algemene reserve voor en na resultaatbestemming (bedragen in USD)		
Saldo 1 januari 2013		2.855.688
Rekeningresultaat 2012	+	58.014
Saldo 31 december 2013		2.913.702
Resultaat 2013	+	PM
Algemene reserve na bestemming resultaat 2013		2.913.702

Bestemmingsreserve kapitaallasten

Deze reserve heeft als doel om de komende jaren de afschrijvingskosten, als resultaat van de inventarisatie van de activa in 2011, binnen de begrotingen en de jaarrekeningen op te kunnen vangen. Ten opzichte van de beginbalans 2013 heeft er een onttrekking plaats gevonden ter dekking van de kapitaallasten 2013. Het saldo per 31 december 2013 bedraagt \$ 1.099.669.

Het verloop van de reserve ziet er als volgt uit:

Bestemmingsreserve (bedragen in USD)	
Saldo op 1 januari 2013	1.233.388
Onttrekking reserve t.b.v. afschrijvingen	-133.719
Bestemmingsreserve per 31 december 2013	1.099.669
Resultaat 2013	PM
Algemene reserve na bestemming resultaat 2013	1.099.669

Bestemmingsreserve weerstandsvermogen

In 2013 hebben hierop geen mutaties plaats gevonden.

Het verloop van de reserve ziet er als volgt uit:

Reserve weerstandsvermogen (bedragen in USD)	
Saldo op 1 januari 2013	435.000
Mutaties 2013	0
Reserve weerstandsvermogen per 31 december 2013	435.000

Bestemmingsreserve fonds infrastructurele werken

Na ontvangst van de indexering van de vrije uitkering in 2012 waren de plannen financieel bereikbaar om extra onderhoud aan wegen en uitbreiding van de begraafplaats te realiseren. Echter het was te kort dag om de plannen ook daadwerkelijk nog in 2012 aan te vangen. Deze werkzaamheden zijn in 2013 uitgevoerd en in de wijzigingen van de begroting 2013 is aangegeven hoe het fonds is aangewend. Het saldo van deze reserve bedraagt per 31 december 2013 nihil.

Het verloop van de bestemmingsreserve fonds infrastructurele werken is als volgt:

Fonds infrastructurele werken (bedragen in USD)	
Saldo op 1 januari 2013	480.000
Aanwending van het fonds in 2013	-480.000
Fonds infrastructurele werken per 31 december 2013	0

Bestemmingsreserve onderhoudskosten

In de derde begrotingswijziging heeft de eilandraad ingestemd om een dotatie te doen ter reservering van onderhoudskosten in 2014. Conform deze wijziging is er een nieuwe bestemmingsreserve onderhoudskosten gecreeerd. Het saldo per 31 december 2013 van deze bestemmingsreserve bedraagt \$ 146.000. Dit bedrag zal in 2014 vrijvallen ten gunste van de functionele budgetten in de exploitatie.

Het verloop van de bestemmingsreserve onderhoudskosten is als volgt:

Bestemmingsreserve onderhoudskosten (bedragen in USD)	
Saldo op 1 januari 2013	0
Storting in 2013 tbv de budgetten 2014	156.000
Aanwending reserve in 2013	-10.000
Fonds infrastructurele werken per 31 december 2013	146.000

Rekeningresultaat

De jaarrekening 2013 sluit met een positief resultaat van \$ 1.674.117. De eilandsraad zal op voorstel van het bestuurscollege een beslissing nemen over de bestemming van het resultaat.

Schulden met een langlopende looptijd > 2 jaren

In onderstaande tabel treft u hiervan een overzicht aan:

	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Schulden met een looptijd > 2 jaren		
Doeluitkering BZK	370.921	494.562
Tekortreeks BZK	160.111	213.481
Renteloze lening OCW 2012-2016	650.000	-
Totaal Schulden met een looptijd > 2 jaren	<u>1.181.032</u>	<u>708.043</u>

Doeluitkering BZK

In de loop van 2013 is duidelijk geworden dat dit bedrag in 5 gelijke jaarlijkse termijnen dient te worden terugbetaald, waarvan de eerste termijn vervalt in 2014. Over dit bedrag is geen rente verschuldigd. Daarom is op dit onderdeel 3/5 van de totale vordering van \$ 618.202 zijnde \$ 370.921 verantwoord. Het restant \$ 247.281 treft u aan bij de schulden met een looptijd < 2 jaar.

Tekortreeks BZK

In de loop van 2013 is duidelijk geworden dat dit bedrag in 5 gelijke jaarlijkse termijnen dient te worden terugbetaald, waarvan de eerste termijn vervalt in 2014. Over dit bedrag is geen rente verschuldigd. Daarom is op dit onderdeel 3/5 van de totale vordering van \$ 266.851 zijnde \$ 160.111 verantwoord. Het restant \$ 106.740 treft u aan bij de schulden met een looptijd < 2 jaar.

Renteloze lening OCW 2012-2016

In 2013 is een renteloze lening aangegaan van \$ 1.300.000 met het ministerie van OCW ter (gedeeltelijke) financiering van het project schoolhuisvesting. De eerste aflossing van \$ 130.000 heeft in 2013 plaatsgevonden. Derhalve staat er nog per 31 december 2013 een schuld op de lening open van \$ 1.170.000. Voor de komende 5 jaren zullen er nog aflossingen plaats vinden die via de vrije uitkering zullen worden verrekend. De vrije uitkering zullen we overigens binnen de exploitatie wel bruto blijven presenteren. Voor de jaren 2014 tot en met 2018 zien de aflossingen er volgt uit:

2014	\$ 260.000
2015	\$ 260.000
2016	\$ 260.000
2017	\$ 260.000
2018	\$ 130.000

Bij schulden met een looptijd > 2 jaren treft u, volgens de voorschriften, het saldo van de lening aan over de jaren 2016-2017 en 2018 zijnde \$ 650.000. De overige \$ 520.000 treft u volgens de voorschriften aan bij schulden met een looptijd < 2 jaren.

Viottende passiva

Het saldo van de schulden met een looptijd < 2 jaren

In onderstaande tabel treft u hiervan een overzicht aan:

	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Schulden met een looptijd < 2 jaren		
Crediteuren	766.641	435.574
Renteloze lening OCW 2012-2016	520.000	-
Tekortreeks BZK	106.740	53.370
Reservering vakantie geld	148.315	0
Credit card betalingen in omloop	639	-
Af te dragen Pensioenpremie	32.128	-
Doeluitkering BZK	247.281	123.640
Totaal Schulden met een looptijd < 2 jaren	<u>1.821.744</u>	<u>612.584</u>

Crediteuren

Hierop staan per balansdatum de nog te betalen facturen, die in de loop van het eerste kwartaal betaald en afgeschreven zullen worden.

Reservering vakantiegeld

Dit is het bedrag dat via de payrolladministratie is gereserveerd over het jaar 2013 en uitbetaald zal worden bij de uitbetaling van het vakantiegeld in 2014.

Credit card betalingen in omloop

Dit betreft een aankoop die via de creditcard heeft plaats gevonden en die in de loop van 2014 zal worden geïnd door de creditcardmaatschappij.

Af te dragen pensioenpremie

Dit is de pensioenpremie vanuit de salarisadministratie die in 2014 nog zal worden afgerekend.

Overlopende passiva

In onderstaande tabel treft u hiervan een overzicht aan:

	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Overlopende Passiva		
Nog te betalen bedragen	117.850	149.075
Voorschotbedragen bijzondere uitkeringen	1.277.205	2.354.592
Totaal Overlopende Passiva	<u>1.395.055</u>	<u>2.503.667</u>

Nog te betalen bedragen

In onderstaande tabel treft u hiervan een overzicht aan.

	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Nog te betalen bedragen:		
Accountantskosten afronding jaarrekening 2013	26.624	12.000
Te betalen pensioen oud gezagdragers	8.388	-
Vastgoedbelasting	2.070	-
Vertaling jaarrekening 2013	1.000	-
JOGG	1.500	-
Balance Curacao, functiebeschrijvingen	6.690	-
Saba Roads	62.463	-
Saba Electric Company (december 2013)	9.116	-
	<u>117.850</u>	<u>12.000</u>

Voorschotbedragen bijzondere uitkeringen:

Op deze post worden de ontvangsten verantwoord die over meerdere jaren de financiële dekking verzorgen binnen elk afzonderlijk exploitatiejaar. De kosten die gedurende het exploitatiejaar worden gemaakt en die vallen onder het doel van de uitkering, worden gedekt door jaarlijks een gedeelte van de doeluitkering af te boeken ten gunste van de exploitatie en/of investering. Hieronder treft u het totaal aan van de diverse doeluitkeringen.

Voorschotbedragen bijzondere uitkeringen	beginbalans 2013	ontvangsten 2013	Uitgaven 2013	Saldo 2013
	2.354.592	878.345	-2.123.654	1.109.282

In de bijlagen treft u het totale overzicht aan van de bijzondere uitkeringen. Per saldo staat er in de balans aan de passivazijde een bedrag \$ 1.277.205. Zoals u in de bovenstaande tabel en in de bijlage kunt aflezen, sluit het overzicht met een bedrag van \$ 1.109.282. Het verschil ad \$ 167.923 staat aan de activazijde bij het onderdeel vorderingen < 2 jaar. Het zijn hier de vorderingen op :

- nog te ontvangen bijdrage van het ministerie van I&M in de kosten van een veegwagen voor de luchthaven ten bedrage van \$ 104.403;
- vorderingen op USONA en AMFO tot een bedrag van \$ 63.520.

4.4.1 Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Naast de in de balans opgenomen schulden die het OL heeft aan BZK is er onduidelijkheid over een mogelijke schuld van \$ 588.245. Deze schuld heeft betrekking op bedragen die door BZK zijn betaald aan het Pensioenfonds Caribisch Nederland (PCN), omdat Het Algemeen Pensioenfonds Nederlandse Antillen (APNA) dit bedrag niet aan PCN heeft overgedragen. De motivering van APNA was, dat Saba een betalingsachterstand had ter grootte van genoemd bedrag. Omdat het openbaar lichaam de omvang van deze schuld betwist is deze niet opgenomen in de balans per 31 december 2013.

Daarnaast bestaat er bij het Openbaar Lichaam geen duidelijkheid wat de exacte omvang is van de pensioenverplichting aan huidige en gewezen gezagsdragers. Op grond van het pensioenbesluit politieke gezagsdragers BES dient het openbaar lichaam zorg te dragen voor uitkeringen aan gewezen gezagsdragers. Het openbaar lichaam kan een pensioenfonds machtigen de uitvoering van het ouderdoms- en nabestaandenpensioen op zich te nemen. Op dit moment vindt de uitbetaling van de pensioenen van voormalig gezagsdragers die de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt plaatst door APNA. Voor de huidige en voormalige gezagsdragers die nog niet de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt is nog geen voorziening getroffen. Daarnaast zijn er 2 gepensioneerde gewezen gedragsdragers die niet door APNA worden uitbetaald. Het openbaar lichaam heeft met PCN een regeling gesloten dat dit pensioenfonds de pensioenberekening zal uitvoeren maar dat het openbaar lichaam de daadwerkelijke betaling dient te organiseren. Omdat de omvang van de verplichting nog niet door PCN is berekend en derhalve niet betrouwbaar is in schatten, is deze niet opgenomen in de balans per 31 december 2013.

4.4.2 Gebeurtenissen na balansdatum

Per 13 september 2013 heeft de GEBE Shareholding Foundation op haar kosten een nieuw energiebedrijf opgericht genaamd Saba Electric Company N.V. (SEC). Alle roerende en onroerende zaken verbonden aan de huidige locatie op Saba van GEBE zijn per 1 januari 2014 kosteloos overgedragen aan SEC als mede per 5 februari 2013 een bedrag aan liquiditeiten van \$ 6.200.000. De 3,1% deelneming in NV GEBE wordt in 2014 overgedragen aan de regering van het Land Sint Maarten.

4.5 Begroting- en realisatiecijfers hoofdfuncties

In dit hoofdstuk treft u de cijfers van de hoofdfuncties aan over het jaar 2012, de begroting 2013, de realisatie 2013 en het verschil tussen de begroting 2013 en de realisatie 2013. Tevens hebben we op hoofdlijnen per hoofdfunctie en per lasten en baten een toelichting gegeven van de voornaamste afwijkingen.

Lasten

Row Labels	Values		Realisatie 2013	Saldo
	2012	Begroting 2013		
0. ALGEMEEN BESTUUR	2.764.214	3.085.588	2.884.593	200.995
1. OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID	1.128	1.000	1.346	-346
2. VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT	2.241.030	3.283.929	2.533.519	750.410
3. ECONOMISCHE ZAKEN	105.974	127.786	109.745	18.041
4. ONDERWIJS	1.053.987	1.146.869	1.079.448	67.421
5. CULTUUR EN RECREATIE	530.260	943.583	752.071	191.512
6. SOCIALE VOORZIENINGEN EN MAATSCHAPPELIJK WERK	401.627	570.795	522.429	48.366
7. VOLKSGEZONDHEID	1.280.471	1.286.710	1.271.576	15.134
8. RUIMTELIJKE ORDENING EN VOLKSHUISVESTING	0	0	0	0
9. FINANCIERING EN ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	1.560.338	1.700.389	310.051	1.390.338
Saldo Lasten	9.939.030	12.146.649	9.464.780	2.681.869
Saldo Baten	9.997.044	12.146.649	11.138.897	-1.007.752
	58.014	0	1.674.117	1.674.117

positief resultaat

Baten

Row Labels	2012	begroting 2013	Realisatie 2013	Saldo
0. ALGEMEEN BESTUUR	498.471	575.440	523.652	-51.788
1. OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID	0	0	859	859
2. VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT	196.300	827.335	200.077	-627.258
3. ECONOMISCHE ZAKEN	54.932	55.000	63.327	8.327
4. ONDERWIJS	57.754	329.500	287.571	-41.929
5. CULTUUR EN RECREATIE	5.381	233.198	49.911	-183.287
6. SOCIALE VOORZIENINGEN EN MAATSCHAPPELIJK WERK	8.398	133.846	129.184	-4.662
7. VOLKSGEZONDHEID	642	1.900	1.411	-489
8. RUIMTELIJKE ORDENING EN VOLKSHUISVESTING	17.593	20.000	16.545	-3.455
9. FINANCIERING EN ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	9.157.574	9.970.430	9.866.359	-104.071
Saldo Baten	9.997.044	12.146.649	11.138.897	-1.007.752
Saldo Lasten	9.939.030	12.146.649	9.464.780	2.681.869
	58.014	0	1.674.117	1.674.117

positief resultaat

4.5.1 Hoofdfunctie 0 Algemeen Bestuur

Lasten	Realisatie 2012	Begroting 2013	Realisatie 2013	Saldo
= 0. ALGEMEEN BESTUUR				
- Bestuursorganen				
60011000 Eilandsraad en raadscommissies	197.766	201.505	123.866	77.639
60013000 Bestuurscollege	983.106	1.133.966	1.099.321	34.645
60013001 Representatie kosten BC Saba	17.831	0	0	0
Bestuursorganen Total	1.198.702	1.335.471	1.223.187	112.284
- Bestuursapparaat				
60021002 FEZ/Financien en Economische Zaken	426.330	618.109	582.292	35.817
60021004 Archief, correspond., registratuur en tekstverw.	127.156	63.785	49.190	14.595
60021006 Personeelszaken	136.802	121.416	110.011	11.405
60021007 Automatisering	123.090	181.171	150.367	30.804
60021008 Bevolking, burgerlijke stand en militaire zaken	116.408	140.071	131.646	8.425
60021012 Huisvestingskosten Saba	261.812	284.181	288.916	-4.735
60021014 Ontvangerskantoor	118.802	134.362	128.806	5.556
60021015 Planningbureau	101.854	125.842	110.499	15.343
60022000 Overige aangelegenheden	141.341	81.180	87.291	-6.111
60022001 Verkiezingen	11.915	0	0	0
Bestuursapparaat Total	1.565.512	1.750.117	1.639.018	111.099
0. ALGEMEEN BESTUUR Total	2.764.214	3.085.588	2.862.205	223.383

De belangrijkste afwijkingen binnen de functies zijn:

60011000 Eilandsraads en raadscommissies

In 2013 is er aan reiskosten minder uitgegeven dan begroot en ook ten opzichte van de uitgaven in 2012 heeft men minder uitgegeven. Daarnaast zijn de kosten van de griffier die in 2013 een opleiding in Nederland heeft genoten vergoed vanuit de sociaal vangnetregeling (zie ook batenzijde). De salariskosten van de griffier zijn pas vanaf oktober functioneel verantwoord op deze subfunctie. Voor die datum werden de kosten verantwoord onder het Bestuurscollege en de vergoeding die de griffier extra aanvullend kreeg stond ook onder de functie van het Bestuurscollege. Derhalve zijn de grootste onderuitputtingen op deze subfunctie dus de lagere reis- en verblijfskosten en de lagere salariskosten.

60013000 Bestuurscollege

De onderuitputting wordt voornamelijk veroorzaakt door de lagere salariskosten. Juist op dit onderdeel is er veel minder uitgegeven dan geraamd. Daarnaast is er aan onderhoud gebouwen meer uitgegeven daar de kosten voor het maandelijks onderhoud van de tuin bij de gezaghebber niet begroot is. Tevens is er aan telefoonkosten meer uitgegeven dan begroot en ook ten opzichte van 2012 valt er een stijging te zien.

60021002 FEZ/Financien en Economische Zaken

Op salarissen is minder uitgegeven dan geraamd. Dit komt mede door het vertrek van twee medewerkers binnen de afdeling financien. In de loop van 2013 is het nieuwe hoofd financien begonnen binnen de afdeling en is er ter vervanging en/of compensatie van het vertrek van de beide medewerkers een nieuwe medewerker gestart binnen de afdeling.

Er zijn opleidingen verzorgd voor de medewerkers binnen de afdeling om meer en beter gebruik te kunnen maken van de mogelijkheden van de financiële applicatie. Deze kosten worden aan de batenzijde gedekt door de sociaal vangnetregeling.

Aan accountantskosten etc. is minder uitgegeven dan begroot. Tot slot is er aan externe inhuur iets meer uitgegeven maar hier tegenover staan ook extra baten vanuit de fondsen uit Nederland.

60021007 Automatisering.

In 2013 zijn de investeringen geactiveerd en daardoor is er op dit onderdeel een onderputting ontstaan. Daarnaast is door het vertrek van een medewerker op salarissen tevens een onderuitputting ontstaan. Op de reis- en verblijfskosten zijn tevens minder uitgaven verricht. Voor opleidingen zijn in zijn geheel in 2013 geen uitgaven geweest.

Baten	Realisatie 2012	Begroting 2013	Realisatie 2013	Saldo
0. ALGEMEEN BESTUUR				
Bestuursorganen				
60011000 Eilandsraad en raadscommissies	88.756	76.783	28.651	-48.132
60013000 Bestuurscollege	97.452	122.261	96.562	-25.699
Bestuursorganen Total	186.209	199.044	125.213	-73.831
Bestuursapparaat				
60020000 Domeinbeheer	35.814	45.000	35.507	-9.493
60021002 FEZ/Financien en Economische Zaken	108.642	201.032	211.666	10.634
60021004 Archief, correspond., registratuur en tekstverw.	96.556	10.000	7.548	-2.452
60021006 Personeelszaken	2.523	0	0	0
60021008 Bevolking, burgerlijke stand en militaire zaken	44.227	100.364	76.109	-24.255
60021012 Huisvestingskosten Saba	23.700	18.000	21.600	3.600
60021014 Ontvangerskantoor	0	0	452	452
60022000 Overige aangelegenheden	0	2.000	45.558	43.558
60022001 Verkiezingen	800	0	0	0
Bestuursapparaat Total	312.262	376.396	398.440	22.044
0. ALGEMEEN BESTUUR Total	498.471	575.440	523.652	-51.788

De belangrijkste afwijkingen binnen de functies zijn:

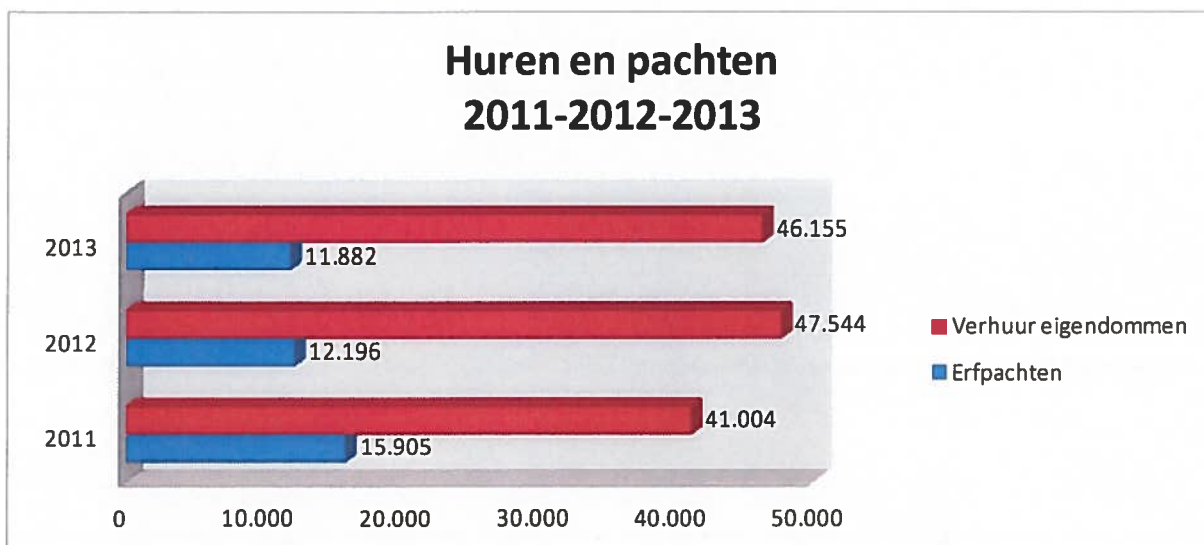
60011000 Eilandsraad en raadcommissies

Tegenover de kosten aan de lastenkant van de griffier, staan hier aan de batenkant de inkomsten voor de opleiding die in Nederland is genoten. Deze kosten zijn ten laste gebracht van de sociaal vangnetregeling. Ondanks deze bijdrage uit het fonds zijn de inkomsten lager dan geraamd daar er ook minder kosten zijn gemaakt.

60013000 Bestuurscollege

Op functie staan de baten vanuit Nederland voor de juridische ondersteuning van de gezaghebber. Daarnaast is tevens geld ontvangen voor de CN weken in Nederland. De mindere inkomsten worden ook mede gecompenseerd door de lagere uitgaven waardoor minder van de fondsen behoefte te worden geboekt aan de batenzijde.

Huren en pachten 2011-2012-2013

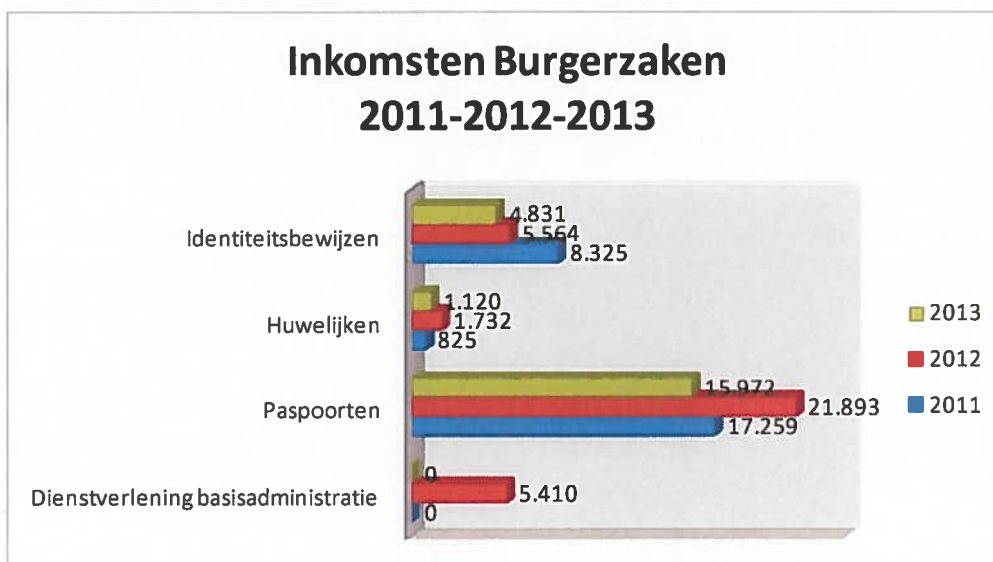
60021002 FEZ/Financien en Economische Zaken

Vanuit Nederland is er een bijdrage verantwoord op de batenzijde voor de inhuur binnen de afdeling financien. Er is iets meer aan de fondsen onttrokken dan gebudgetterd maar hier staan ook iets meer lasten tegenover.

60022000 Overige aangelegenheden

Aan de lastenzijde zijn er kosten voor juridische ondersteuning uitgegeven. De baten die uit een doeluitkering vanuit Nederland komen waren niet geraamd. Derhalve zien we op deze post extra baten terug.

Inkomsten Burgerzaken 2011-2012-2013

4.5.2 Hoofdfunctie 1 openbare orde en veiligheid

Lasten	Realisatie 2012	Begroting 2013	Realisatie 2013	Saldo
- 1. OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID				
- Rampenbestrijding				
61300000 Rampenbestrijding	1.128	1.000	1.346	-346
Rampenbestrijding Total	1.128	1.000	1.346	-346
1. OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID Total	1.128	1.000	1.346	-346

In dit gedeelte van de hoofdfunctie zijn geen bijzondere afwijkingen.

Baten	Realisatie 2012	Begroting 2013	Realisatie 2013	Saldo
- 1. OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID				
- Rampenbestrijding				
61300000 Rampenbestrijding	0	0	859	859
Rampenbestrijding Total	0	0	859	859
1. OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID Total	0	0	859	859

In dit gedeelte van de hoofdfunctie zijn geen bijzondere afwijkingen.

4.5.3 Hoofdfunctie 2 Verkeer, vervoer en waterstaat

Lasten	Realisatie 2012	Begroting 2013	Realisatie 2013	Saldo
- 2. VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT				
- Wegen, straten en pleinen				
62100000 Wegen, straten pleinen algemeen	1.242.875	1.544.572	1.468.406	76.166
Wegen, straten en pleinen Total	1.242.875	1.544.572	1.468.406	76.166
- Verkeersmaatregelen te land				
62110000 Verkeersmaatregelen te land	5.291	7.704	8.321	-617
Verkeersmaatregelen te land Total	5.291	7.704	8.321	-617
- Zeehavens				
62200000 Exploitatiebijdragen mbt zeehavens	431.319	1.053.842	399.792	654.050
Zeehavens Total	431.319	1.053.842	399.792	654.050
- Luchtvaart				
62300000 Overige aangelegenheden mbt luchtvaart	561.545	677.811	657.000	20.811
Luchtvaart Total	561.545	677.811	657.000	20.811
2. VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT Total	2.241.030	3.283.929	2.533.519	750.410

De belangrijkste afwijkingen binnen de functies zijn:

62100000 Wegen, straten pleinen algemeen

Bij de salarissen is een overschrijding als gevolg van o.a. gratificaties.

Daarnaast zijn op de volgende onderdelen de belangrijkste onder- dan wel overschrijdingen te zien:

- Op electriciteitskosten is minder uitgegeven. Overigens is dit wel op het niveau van de rekening 2012. Het budget is te hoog geraamd geweest voor 2013.
- Er is meer uitgegeven aan brandstof. Dit komt doordat het aantal auto's is uitgebreid en er meer projecten zijn waardoor de auto's meer kilometers maken.
- Doordat de veiligheidsvoorschriften voor de dienstkleding zijn aangescherpt, is er aan dienstkleding meer uitgegeven.
- Op onderhoud infrastructuur is er een flinke onderuitputting te zien. Dit komt hoofdzakelijk doordat alle investeringen volgens de voorschriften zijn geactiveerd en dus niet op het budget drukken.
- Bij aanschaf materialen is een overschrijding te zien. Deze overschrijding wordt mede veroorzaakt door extra aankoop van materialen als gevolg van het grote aantal projecten in uitvoering.

62200000 Exploitatiebijdragen mbt zeehavens

Op het totaal van de salarissen is een onderuitputting te zien ivm de vrijstelling van dienst van een medewerker.

Daarnaast zijn op de volgende onderdelen de belangrijkste onder- dan wel overschrijdingen te zien:

- Op onderhoud gebouwen wordt de overschrijding van de lasten vooral veroorzaakt doordat er renovatie heeft plaats gevonden van toiletten en de douches.
- De kosten van onderhoud infrastructuur zijn geactiveerd. Daarom is er op dit onderdeel een grote onderschrijding te zien. Zie ook de toelichting aan de batenzijde.

- De onder- en overschrijding van de lasten op de onderdelen controlekosten en overige leveringen en diensten vallen bijna tegen elkaar weg.

62300000 Overige aangelegenheden mbt luchtvaart

- Op de budgetten van electriciteitskosten en reis- en verblijfkosten is een onderuitputting te zien.
- Bij onderhoud gebouwen is meer uitgegeven. Dit komt o.a. door de reparatie aan het hekwerk en de vervanging van de lichten bij de luchthaven. Het groot onderhoud aan het dak van de terminal is geactiveerd.
- Vanuit de bewakingsdienst zijn er meer kosten doorberekend dan begroot. Dit wordt mede veroorzaakt door een toename aan personeel voor de bewakingsdienst.

Baten	Realisatie 2012	Begroting 2013	Realisatie 2013	Saldo
= 2. VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT				
▢ Verkeersmaatregelen te land				
62110000 Verkeersmaatregelen te land	9.914	12.000	9.937	-2.063
Verkeersmaatregelen te land Total	9.914	12.000	9.937	-2.063
▢ Wegen, straten en pleinen				
62100000 Wegen, straten pleinen algemeen	-3.288	5.000	0	-5.000
Wegen, straten en pleinen Total	-3.288	5.000	0	-5.000
▢ Zeehavens				
62200000 Exploitatiebijdragen mbt zeehavens	94.476	698.335	69.567	-628.768
Zeehavens Total	94.476	698.335	69.567	-628.768
▢ Luchtvaart				
62300000 Overige aangelegenheden mbt luchtvaart	95.198	112.000	120.573	8.573
Luchtvaart Total	95.198	112.000	120.573	8.573
2. VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT Total	196.300	827.335	200.077	-627.258

De belangrijkste afwijkingen binnen de functies zijn:

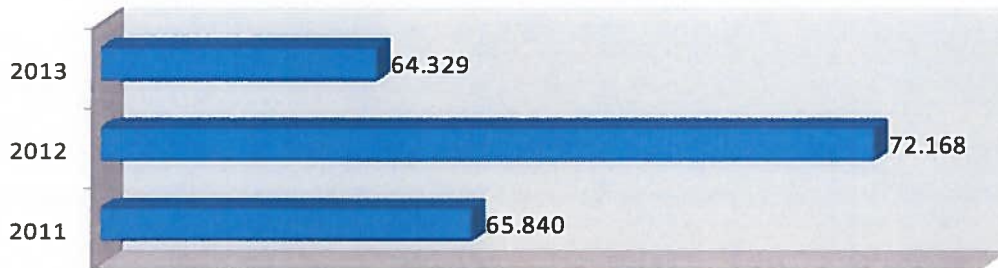
62200000 Exploitatiebijdragen mbt zeehavens

De kosten van onderhoud infrastructuur zijn geactiveerd. Dit betekent dat de geraamde doeluitkering als "bijdrage van derden" in de activering is betrokken en niet op het budget terug te vinden. Daarom is er op dit onderdeel een grote onderschrijding te zien. Zie ook de toelichting aan de lastenzijde.

62300000 Overige aangelegenheden mbt luchtvaart

De inkomsten aan zegels en landingsgelden zijn per saldo hoger uitgevallen dan geraamd. Zelfs ten opzichte van 2012 zijn deze inkomsten weer wat gestegen. Het niveau van 2011 is nog niet bereikt maar dit komt ook omdat er minder vluchten per dag zijn dan in 2011.

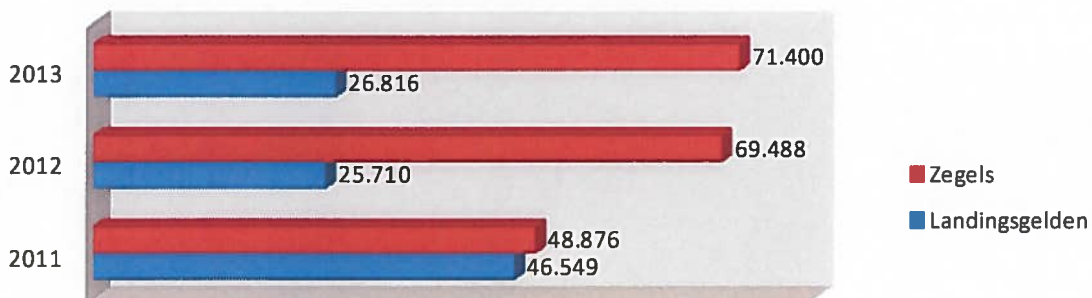
Havengelden 2011-2012-2013

Toelichting bij het overzicht haven gelden:

In 2012 waren de inkomsten eenmalig hoog doordat meer vrachtschepen dan normaal de haven hebben aangedaan o.a. in verband met de levering voor materialen voor een aantal onderhanden projecten. In 2014 zal naar verwachting een soortgelijke piek te zien zijn in verband met het opstarten van de renovatie van de luchthaven

Inkomsten vliegveld 2011-2012-2013

4.5.4 Hoofdfunctie 3 Economische zaken

Lasten	Realisatie 2012	Begroting 2013	Realisatie 2013	Saldo
= 3. ECONOMISCHE ZAKEN				
- Handel en Industrie				
63100000 Handel en industrie	0	12.150	0	12.150
Handel en Industrie Total	0	12.150	0	12.150
- Agrarische zaken, jacht en visserij				
63410001 Bevordering landbouw/veeteelt/visserij	105.974	115.636	109.745	5.891
Agrarische zaken, jacht en visserij Total	105.974	115.636	109.745	5.891
3. ECONOMISCHE ZAKEN Total	105.974	127.786	109.745	18.041

De belangrijkste afwijking binnen de functie is:

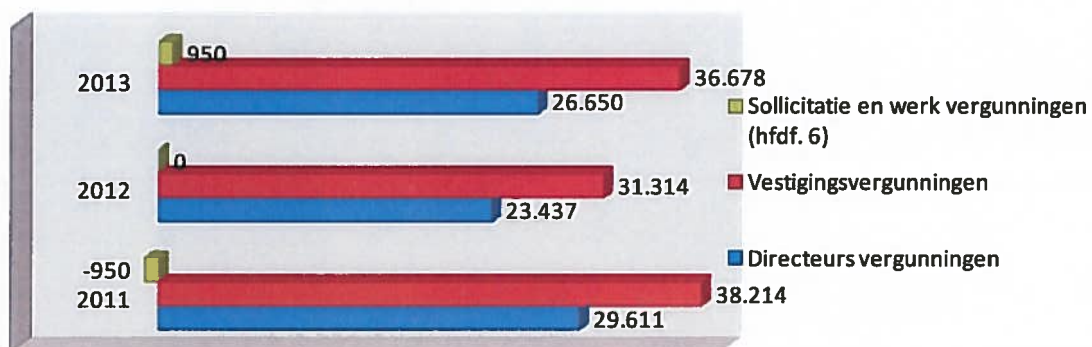
63100000 Handel en industrie

Voor het tweede jaar achter elkaar zijn er geen uitgaven gedaan op dit budget.

Baten	Realisatie 2012	Begroting 2013	Realisatie 2013	Saldo
= 3. ECONOMISCHE ZAKEN				
- Handel en Industrie				
63100000 Handel en industrie	54.752	55.000	63.327	8.327
Handel en Industrie Total	54.752	55.000	63.327	8.327
- Agrarische zaken, jacht en visserij				
63410001 Bevordering landbouw/veeteelt/visserij	180	0	0	0
Agrarische zaken, jacht en visserij Total	180	0	0	0
3. ECONOMISCHE ZAKEN Total	54.932	55.000	63.327	8.327

In dit gedeelte van de hoofdfunctie zijn geen bijzondere afwijkingen.

Vergunningen etc. 2011-2012-2013

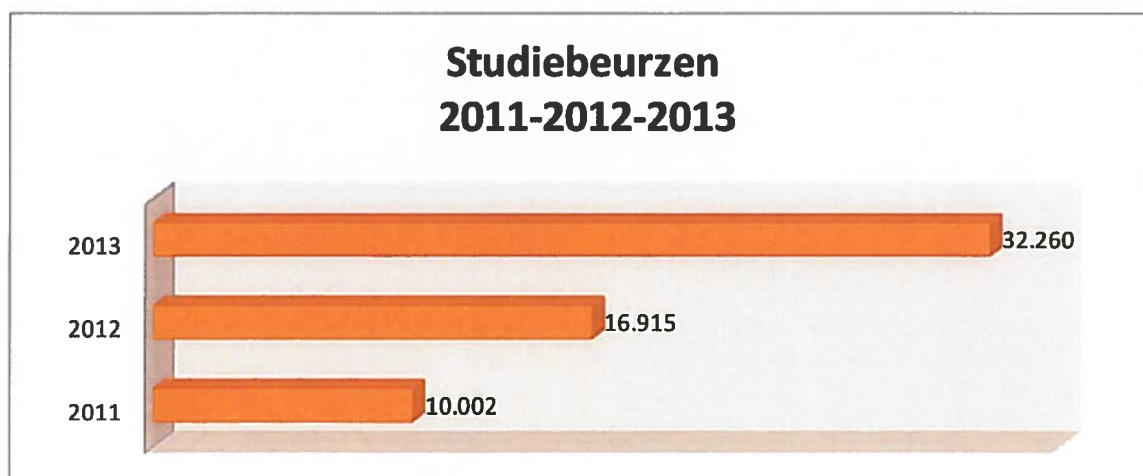
4.5.5 Hoofdfunctie 4 Onderwijs

Lasten	Realisatie 2012	Begroting 2013	Realisatie 2013	Saldo
- 4. ONDERWIJS				
- Bijzonder voorbereidend onderwijs				
64110001 Innovationsbureau	2.123	1.400	1.366	34
64110002 Huisvestingskosten Inn.bureau	656	0	662	-662
64110006 Foundation Early childhood care	278.421	312.009	321.262	-9.253
Bijzonder voorbereidend onderwijs Total	281.200	313.409	323.289	-9.880
- Bijzonder basisonderwijs				
64210002 Huisvestingskosten Sacred Heart School	247	3.500	2.739	761
Bijzonder basisonderwijs Total	247	3.500	2.739	761
- Bijzondere scholengemeenschappen				
64610001 Onderwijzend personeel Saba Compr.School	10.181	11.206	11.203	3
64610002 Huisvestingskosten Saba Compr.School	297	10.000	4.772	5.228
Bijzondere scholengemeenschappen Total	10.478	21.206	15.975	5.231
- Gemeenschappelijke uitgaven/inkomsten onderwijs				
64800001 Vervoerskosten	368.418	363.245	364.777	-1.532
64800002 Sociale Vormings Plicht	237.342	246.211	240.053	6.158
64800003 Studiefondsen en studiebeurzen	16.915	40.000	32.260	7.740
64800007 Departement van Onderwijs	139.387	159.298	100.354	58.944
Gemeenschappelijke uitgaven/inkomsten onderwijs Total	762.062	808.754	737.444	71.310
4. ONDERWIJS Total	1.053.987	1.146.869	1.079.448	67.421

De belangrijkste afwijkingen binnen de functies zijn:

64800003 Studiefondsen en studiebeurzen

Op deze functie wordt er minder uitgegeven dan geraamd. De uitgaven zijn wel meer dan vorig jaar maar er wordt minder van de regeling gebruik gemaakt dan in eerste instantie was geraamd.

64800007 Departement van Onderwijs

In 2013 zijn geen grote uitgaven gedaan op onderhoud gebouwen. Dit wordt veroorzaakt doordat in het kader van het project renovatie schoolhuisvesting via de renteloze lening van het Ministerie van OCW vrijwel geen regulier onderhoud plaatsvindt. Vandaar dat op de lastenkant binnen deze functie een hoge onderuitputting te zien is.

Baten	Realisatie 2012	Begroting 2013	Realisatie 2013	Saldo
- 4. ONDERWIJS				
- Bijzonder voorbereidend onderwijs				
64110006 Foundation Early childhood care	44.354	101.000	57.360	-43.640
Bijzonder voorbereidend onderwijs Total	44.354	101.000	57.360	-43.640
- Gemeenschappelijke uitgaven/inkomsten onderwijs				
64800001 Vervoerskosten	13.400	20.000	19.000	-1.000
64800002 Sociale Vormings Plicht	0	208.500	211.211	2.711
Gemeenschappelijke uitgaven/inkomsten onderwijs Total	13.400	228.500	230.211	1.711
4. ONDERWIJS Total	57.754	329.500	287.571	-41.929

De belangrijkste afwijking binnen de functies is:

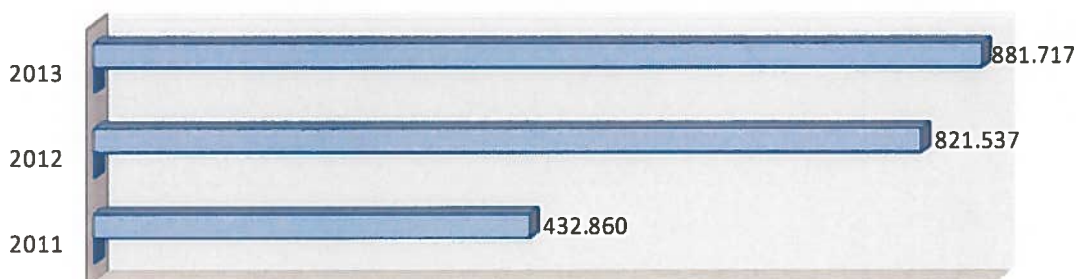
64110006 Foundation Early childhood care

De kosten van onderhoud infrastructuur zijn geactiveerd. Dit betekent dat de geraamde doeluitkering als "bijdrage van derden" in de activering is betrokken en niet op het budget terug te vinden. Daarom is er op dit onderdeel een onderschrijding te zien.

4.5.6 Hoofdfunctie 5 Cultuur en recreatie

Lasten	Realisatie 2012	Begroting 2013	Realisatie 2013	Saldo
5. CULTUUR EN RECREATIE				
Openbare Bibliotheek				
65100000 Bibliotheken en leeszaal	64.166	161.500	96.353	65.147
Openbare Bibliotheek Total	64.166	161.500	96.353	65.147
Sport				
65300001 Buitensportaccommodaties	24.262	88.258	45.035	43.223
65300003 Overige aangelegenheden	1.980	2.140	2.008	132
Sport Total	26.242	90.398	47.043	43.355
Oudheidkunde/musea				
65410000 Oudheidkunde/musea	14.851	92.368	24.442	67.926
Oudheidkunde/musea Total	14.851	92.368	24.442	67.926
Maatschappelijke leefbaarheid en openluchtrecreatie				
65600000 Bevordering toerisme	205.689	259.718	243.921	15.797
65600001 Openbaar Groen	12.105	20.606	13.977	6.629
65600003 Eilandvertegenwoordiging Caribisch Gebied	4.849	5.000	1.029	3.971
65600005 Marketing en promotion	34.497	14.000	10.670	3.330
Maatschappelijke leefbaarheid en openluchtrecreatie Total	257.141	299.324	269.597	29.727
Overige cultuur en recreatie				
65800000 Overige culturele aangelegenheden	167.861	299.993	314.636	-14.643
Overige cultuur en recreatie Total	167.861	299.993	314.636	-14.643
5. CULTUUR EN RECREATIE Total	530.260	943.583	752.071	191.512

Subsidies/bijdr. aan stichtingen en verenigingen 2011-2012-2013

De belangrijkste afwijkingen binnen de functies zijn:

65100000 Bibliotheken en leeszalen

De lastenzijde laat een onderuitputting zien bij het onderdeel overige goederen en diensten. Hier zijn aan de lasten aanzienlijk minder uitgaven gedaan dan geraamd. Deze lasten worden namelijk gedekt vanuit een doeluitkering van Nederland. Zie ook batenzijde.

65300001 Buitensportaccommodaties

De lasten die voor de sportcoach zijn geraamd zijn in verband met zijn late aanstelling in het jaar niet geheel uitgegeven en ook die doeluitkering is niet geheel verbruikt. Zie ook batenzijde.

65410000 Oudheidkunde / musea

De geraamde lasten voor het nieuwe gebouw zijn niet op deze functie verantwoord maar uiteindelijk geactiveerd. De geraamde doeluitkering is als "bijdrage van derden" verwerkt in de activering. Zie ook batenzijde.

Baten	Realisatie 2012	Begroting 2013	Realisatie 2013	Saldo
= 5. CULTUUR EN RECREATIE				
Openbare Bibliotheek				
65100000 Bibliotheken en leeszalen	4.242	99.500	34.613	-64.887
Openbare Bibliotheek Total	4.242	99.500	34.613	-64.887
Sport				
65300001 Buitensportaccommodaties	0	64.008	14.302	-49.706
Sport Total	0	64.008	14.302	-49.706
Oudheidkunde/musea				
65410000 Oudheidkunde/musea	0	68.190	0	-68.190
Oudheidkunde/musea Total	0	68.190	0	-68.190
Overige cultuur en recreatie				
65800000 Overige culturele aangelegenheden	1.139	1.500	996	-504
Overige cultuur en recreatie Total	1.139	1.500	996	-504
5. CULTUUR EN RECREATIE Total	5.381	233.198	49.911	-183.287

De belangrijkste afwijkingen binnen de functies zijn:

65100000 Bibliotheken en leeszalen

De batenzijde laat een onderuitputting zien bij het onderdeel overige ontvangsten van Nederland. De doeluitkering is nog niet volledig uitgeput. Zie ook lastenzijde.

65300001 Buitensportaccommodaties

De doeluitkering is nog niet volledig uitgeput. Zie ook lastenzijde.

65410000 Oudheidkunde / musea

De geraamde doeluitkering is als "bijdrage van derden" verwerkt in de activa. Zie ook lastenzijde.

4.5.7 Hoofdfunctie 6 Sociale voorzieningen en maatschappelijk werk

Lasten	Realisatie 2012	Begroting 2013	Realisatie 2013	Saldo
6. SOCIALE VOORZIENINGEN EN MAATSCHAPPELIJK WERK				
▢ Bijstandsverlening				
66100000 Onderstand/noodvoorzieningen behoeften	340.199	365.000	338.807	26.193
66100002 Begrafeniskosten onvermogens	16.629	26.000	25.071	929
66100004 Watervoorziening	171	4.000	2.048	1.952
66100009 Overige Aangelegenheden	2.250	5.000	3.794	1.206
Bijstandsverlening Total	359.249	400.000	369.720	30.280
▢ Maatschappelijke begeleiding en advies				
66200002 Sociale zaken	8.175	133.846	120.608	13.238
Maatschappelijke begeleiding en advies Total	8.175	133.846	120.608	13.238
▢ Sociaal cultureel werk/jeugd en jongerenwerk				
66300003 Naschoolse vorming en ontw.(Child Focus)	33.839	36.949	32.101	4.848
Sociaal cultureel werk/jeugd en jongerenwerk Total	33.839	36.949	32.101	4.848
▢ Bejaardenoorden				
66400000 Bejaardenzorg	365	0	0	0
Bejaardenoorden Total	365	0	0	0
6. SOCIALE VOORZIENINGEN EN MAATSCHAPPELIJK WERK Total	401.627	570.795	522.429	48.366

De belangrijkste afwijkingen binnen de functies zijn:

66100000 Onderstand/noodvoorzieningen behoeftigen

De raming voor bijstand op dit onderdeel zijn hoger geraamd dan dat er in werkelijkheid door de lokale bevolking aanspraak wordt gemaakt.

66100002 Begrafeniskosten onvermogens

Aan de lastenkant zijn er geen overschrijdingen te zien. Er zijn echter wel extra kosten gemaakt die vanuit de doeluitkering voor armoedebestrijding gedekt konden worden. Zie ook batenzijde.

Baten	Realisatie 2012	Begroting 2013	Realisatie 2013	Saldo
= 6. SOCIALE VOORZIENINGEN EN MAATSCHAPPELIJK WERK				
▢ Bijstandsverlening				
66100000 Onderstand/noodvoorzieningen behoeften	223	0	91	91
66100002 Begrafeniskosten onvermogenden	0	0	7.400	7.400
66100009 Overige Aangelegenheden	0	0	2.796	2.796
Bijstandsverlening Total	223	0	10.287	10.287
▢ Maatschappelijke begeleiding en advies				
66200001 Dienst arbeidszaken	0	0	950	950
66200002 Sociale zaken	8.175	133.846	114.430	-19.416
Maatschappelijke begeleiding en advies Total	8.175	133.846	115.380	-18.466
▢ Sociaal cultureel werk/jeugd en jongerenwerk				
66300003 Naschoolse vorming en ontw.(Child Focus)	0	0	3.518	3.518
Sociaal cultureel werk/jeugd en jongerenwerk Total	0	0	3.518	3.518
6. SOCIALE VOORZIENINGEN EN MAATSCHAPPELIJK WERK Total	8.398	133.846	129.184	-4.662

De belangrijkste afwijking binnen de functies is:

66100002 Begrafeniskosten onvermogenden

Aan de lastenkant zijn er geen overschrijdingen te zien. Er zijn echter wel extra kosten gemaakt die vanuit de doeluitkering voor armoedebestrijding gedekt konden worden. Zie ook de lastenzijde.

4.5.8 Hoofdfunctie 7 Volksgezondheid

Lasten	Realisatie 2012	Begroting 2013	Realisatie 2013	Saldo
- 7. VOLKSGEZONDHEID				
- Preventieve en curatieve gezondheidszorg				
67100000 Overige gezondheidszorg	133.011	129.534	121.786	7.748
Preventieve en curatieve gezondheidszorg Total	133.011	129.534	121.786	7.748
- Verpleeginrichtingen				
67120000 Ziekenhuizen	306	0	0	0
Verpleeginrichtingen Total	306	0	0	0
- Reiniging				
67210000 Reiniging	939.716	1.046.792	1.039.218	7.574
67211000 Overige aangelegenheden (Trail Onderhoud)	151.595	49.710	51.226	-1.516
Reiniging Total	1.091.311	1.096.502	1.090.444	6.058
- Lijkbezorging				
67240000 Begraafplaats	5.092	2.800	4.671	-1.871
Lijkbezorging Total	5.092	2.800	4.671	-1.871
- Overige openbare hygiene				
67250000 Openbare hygiene	50.752	57.874	54.676	3.198
Overige openbare hygiene Total	50.752	57.874	54.676	3.198
7. VOLKSGEZONDHEID Total	1.280.471	1.286.710	1.271.576	15.134

In dit gedeelte van de hoofdfunctie zijn geen bijzondere afwijkingen.

Baten	Realisatie 2012	Begroting 2013	Realisatie 2013	Saldo
- 7. VOLKSGEZONDHEID				
- Preventieve en curatieve gezondheidszorg				
67100000 Overige gezondheidszorg	0	500	347	-153
Preventieve en curatieve gezondheidszorg Total	0	500	347	-153
- Reiniging				
67210000 Reiniging	194	0	0	0
Reiniging Total	194	0	0	0
- Overige openbare hygiene				
67250000 Openbare hygiene	448	1.400	1.064	-336
Overige openbare hygiene Total	448	1.400	1.064	-336
7. VOLKSGEZONDHEID Total	642	1.900	1.411	-489

In dit gedeelte van de hoofdfunctie zijn geen bijzondere afwijkingen.

4.5.9 Hoofdfunctie 8 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Lasten	Realisatie 2012	Begroting 2013	Realisatie 2013	Saldo
--------	--------------------	-------------------	--------------------	-------

In deze hoofdfunctie zijn geen lasten bij de onderdelen

Baten	Realisatie 2012	Begroting 2013	Realisatie 2013	Saldo
= 8 .RUIMTELIJKE ORDENING EN VOLKSHUISVESTING				
= Woningexploitatie/woningbouw				
68220000 Bouw- en woningtoezicht algemeen beheer	17.593	20.000	16.545	-3.455
Woningexploitatie/woningbouw Total	17.593	20.000	16.545	-3.455
8 .RUIMTELIJKE ORDENING EN VOLKSHUISVESTING Total	17.593	20.000	16.545	-3.455

De belangrijkste afwijking binnen de functie is:

68220000 Bouw- en woningtoezicht algemeen beheer

De bouwactiviteiten op het eiland blijven achter door de economische situatie. Hierdoor komen er ook minder bouwleges binnen dan geraamd.

4.5.10 Hoofdfunctie 9 Financiering en algemene dekkingsmiddelen

Lasten	Realisatie 2012	Begroting 2013	Realisatie 2013	Saldo
= 9. FINANCIERING EN ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN				
- Reserves en voorzieningen				
69100000 Reserves en voorzieningen	929.627	156.000	162.417	-6.417
Reserves en voorzieningen Total	929.627	156.000	162.417	-6.417
- Belastingen				
69200000 Belastingen	6.220	10.420	5.110	5.310
Belastingen Total	6.220	10.420	5.110	5.310
- Algemene uitgaven/inkomsten				
69220000 Algemene uitgaven/inkomsten	624.491	226.477	142.525	83.952
69920000 Saldo Gewone Dienst	0	1.307.492	0	1.307.492
Algemene uitgaven/inkomsten Total	624.491	1.533.969	142.525	1.391.444
9. FINANCIERING EN ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN Total	1.560.338	1.700.389	310.051	1.390.338

De belangrijkste afwijkingen binnen de functies zijn:

69100000 Reserves en voorzieningen

Op deze functies zijn de reserveringen voor de budgetten 2014 verantwoord. Hiervoor is een speciale reserve gecreeerd namelijk de bestemmingsreserve onderhoudskosten. Daarnaast is er op deze functie tevens na analyse van de debiteuren 2013 een voorziening dubieuze debiteuren geboekt voor een bedrag van \$ 16.416.

69220000 Algemene uitgaven/inkomsten

Op het onderdeel stelposten is nagenoeg geen aanspraak gemaakt, waardoor op dit onderdeel een onderuitputting te zien is. Het enige dat op dit onderdeel is geboekt is een correctieboeking ten opzichte van de payrolladministratie op basis van de jaarcijfers.

De post onvoorzien is niet aangewend, dit is voor het derde jaar achter elkaar.

De post prijscompensatie (cost of living) is niet verder vertaald over de overige budgetten en ook niet aangewend, omdat geen nieuwe collectieve arbeidsovereenkomst is gesloten in 2013.

Aan de APNA is een pensioenbijdrage betaald die niet was geraamd.

Op de post onderhoud gebouwen hebben drie betalingen plaats gevonden. Één betaling is gedaan voor onderhoud aan het Eugenius Johnson Center. Daarnaast zijn er twee betalingen verricht aan Own Your Own Home Foundation voor de renovatie van de sociale huisvesting.

Binnen de post overige leveringen en diensten zijn twee nota's geboekt die niet waren geraamd. De grootste nota is de betaling van de electriciteitskosten van een waterfabriek op het eiland. In de toekomst krijgt het OL als tegenprestatie van de betaling water terug als er behoefte bestaat aan water.

Voor Mount Scenery zijn kosten gemaakt voor de mast en de energievoorziening van de mast. Deze kosten worden aan de batenkant weer gedeeltelijk gedekt door een doeluitkering vanuit Nederland.

Op de overige uitgaven zijn afrekeningen van voorgaande jaren geboekt die niet eerder waren betaald en/of geraamd.

69920000 Saldo gewone dienst.

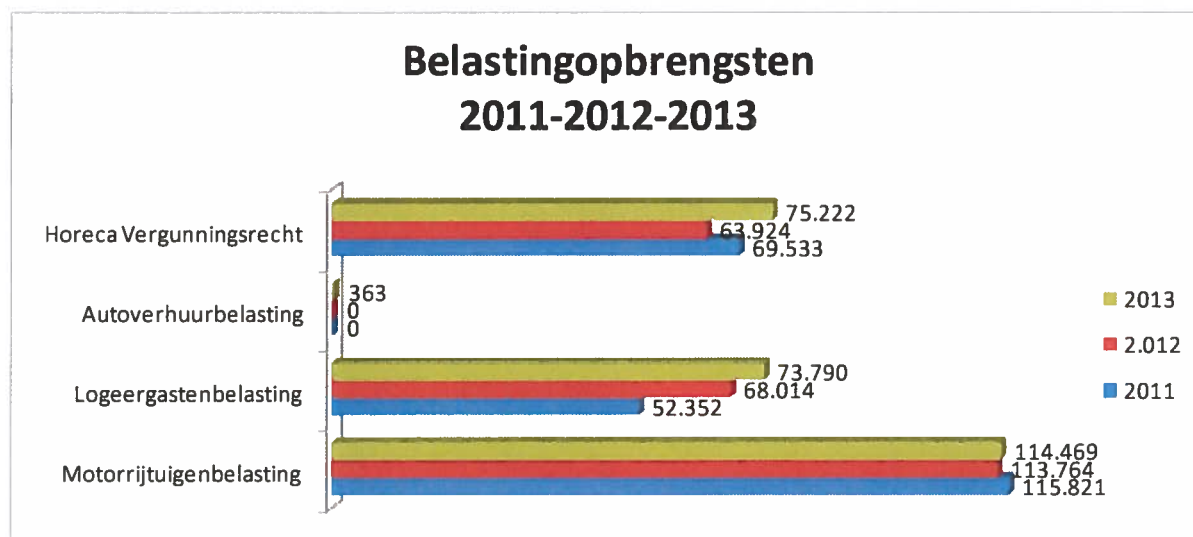
De post is niet aangewend maar is wel gedurende de drie begrotingswijzigingen als dekking gebruikt.

Baten	Realisatie 2012	Begroting 2013	Realisatie 2013	Saldo
- 9. FINANCIERING EN ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN				
▢ Reserves en voorzieningen				
69100000 Reserves en voorzieningen	141.443	613.719	613.719	0
Reserves en voorzieningen Total	141.443	613.719	613.719	0
▢ Belastingen				
69200000 Belastingen	245.702	258.000	263.843	5.843
Belastingen Total	245.702	258.000	263.843	5.843
▢ Algemene uitgaven/inkomsten				
69220000 Algemene uitgaven/inkomsten	8.768.571	9.098.711	8.988.797	-109.914
69600000 Saldo Gewone Dienst	1.858	0	0	0
Algemene uitgaven/inkomsten Total	8.770.429	9.098.711	8.988.797	-109.914
9. FINANCIERING EN ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN Total	9.157.574	9.970.430	9.866.359	-104.071

De belangrijkste afwijkingen binnen de functies zijn:

69100000 Reserves en voorzieningen

Op deze batenzijde zijn de boekingen verricht in het kader van de dekking van de kapitaallasten. Deze inkomsten komen vanuit de bestemmingsreserve. Daarnaast is er vanuit de eerste en tweede begrotingswijziging een bedrag van \$ 480.000 als inkomsten vanuit het fonds infrastructurele werken op deze functie geboekt. Dit ter dekking van diverse uitgaven binnen de hoofdfuncties.

69200000 Belastingen

De horecaverunningen en de logeergastenbelasting zijn ten opzichte van de begroting en ook ten opzichte van de cijfers 2011 en 2012 hoger uitgevallen. Voor wat betreft de motorrijtuigenbelasting zijn de inkomsten ten opzichte van 2012 hoger uitgevallen maar ten opzichte van de begrotingcijfers 2013 is er minder ontvangen.

69220000 Algemene uitgaven/inkomsten

Het dividend voor 2013 voor Satel is niet in de baten opgenomen. Mede door de calamiteiten aan het einde van het jaar (zware regenval en blikseminslag in de apparatuur van Satel), zal het resultaat over 2013 van het bedrijf negatief zijn. Daarom heeft de eilandsraad besloten om voor 2013 af te zien van een dividenduitkering.

De baten van de vrije uitkering sluiten aan bij de raming en de laatste overzichten van het Cft.

Op de overige ontvangsten van Nederland zijn de geraamde inkomsten (doeluitkeringen) functioneel in de batenzijde op de diverse functies verantwoord, danwel via de activa rechtstreeks meegenomen.

Derhalve blijven er maar een paar posten over waarvan de bijdrage in de kosten Mount Scenery de hoogste baten zijn uit de doeluitkering die hiervoor beschikbaar is.

Op de post overige inkomsten zijn de nagekomen baten van voorgaande jaren verantwoord. De grootste nagekomen bate is een rekening-couranttegoed bij het Cft. Dit tegoed was niet eerder als een bate opgenomen in de voorgaande jaren. Door de rekening-courant in de jaarrekening 2013 op te nemen staat het tegoed nu ook verantwoord onder de liquide middelen op de balans per 31 december 2013.

4.6 Begroting- en realisatiecijfers verdeeldienst

In dit hoofdstuk treft u de cijfers van de kostenplaatsen binnen de verdeeldienst over het jaar 2012, de begroting 2013, de realisatie 2013 en het verschil tussen de begroting 2013 en de realisatie 2013.

Lasten				
Row Labels	Realisatie 2012	Begroting 2013	Realisatie 2013	Saldo
50110000 Rente en afschrijvingen	180.048	231.190	231.190	0
50224000 Bewakingsdienst Saba	314.845	373.835	350.608	23.227
50225000 Bejaardenzorg Saba	365	0	0	0
50226000 Ziekenzorg Saba	306	0	0	0
50229010 Uitkeringen Voormalig Personeel Saba	62.596	0	0	0
Totaal Verdeeldienst Lasten	558.159	605.025	581.798	23.227

Baten				
Row Labels	Realisatie 2012	Begroting 2013	Realisatie 2013	Saldo
50110000 Rente en afschrijvingen	180.048	231.190	231.190	0
50224000 Bewakingsdienst Saba	314.845	373.835	350.608	-23.227
50225000 Bejaardenzorg Saba	365	0	0	0
50226000 Ziekenzorg Saba	306	0	0	0
50229010 Uitkeringen Voormalig Personeel Saba	62.596	0	0	0
Totaal Verdeeldienst Baten	558.159	605.025	581.798	-23.227

4.7 Begroting- en realisatiecijfers hoofdfuncties o.b.v. economische categorieën

In dit hoofdstuk treft u de cijfers van de hoofdfuncties aan over het jaar 2012, de begroting 2013, de realisatie 2013 en het verschil tussen de begroting 2013 en de realisatie 2013 op basis van de economische categorieën.

Functie	Lasten			Saldo
	Realisatie 2012	Begroting 2013	Realisatie 2013	
- 0. ALGEMEEN BESTUUR				
1.0 Salarissen en sociale lasten	1.461.277	1.754.468	1.623.975	130.493
3.1 Energie	64.935	73.500	82.527	-9.027
3.3. Duurzame goederen	24.216	37.890	23.307	14.583
3.4 Overige goederen en diensten	1.140.354	1.114.014	1.052.482	61.532
6.1 Kapitaallasten	26.205	51.140	51.140	0
6.2 Kostenplaatsen	47.227	54.576	51.162	3.414
0. ALGEMEEN BESTUUR Total	2.764.214	3.085.588	2.884.593	200.995
- 1. OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID				
3.4 Overige goederen en diensten	1.128	1.000	1.346	-346
1. OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID Total	1.128	1.000	1.346	-346
- 2. VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT				
1.0 Salarissen en sociale lasten	1.443.600	1.621.772	1.633.663	-11.891
3.1 Energie	101.619	100.700	98.399	2.301
3.3. Duurzame goederen	468	0	19	-19
3.4 Overige goederen en diensten	396.657	1.219.833	479.156	740.677
6.1 Kapitaallasten	30.160	32.365	32.365	0
6.2 Kostenplaatsen	268.526	309.259	289.918	19.341
2. VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT Total	2.241.030	3.283.929	2.533.519	750.410
- 3. ECONOMISCHE ZAKEN				
1.0 Salarissen en sociale lasten	83.689	92.045	88.498	3.547
3.1 Energie	4.056	4.400	3.618	782
3.4 Overige goederen en diensten	14.249	15.361	13.650	1.711
4.2 Overige inkomensoverdrachten	0	12.000	0	12.000
6.1 Kapitaallasten	3.980	3.980	3.980	0
3. ECONOMISCHE ZAKEN Total	105.974	127.786	109.745	18.041
- 4. ONDERWIJS				
1.0 Salarissen en sociale lasten	616.123	583.771	588.545	-4.774
3.1 Energie	38.938	40.500	37.144	3.356
3.3. Duurzame goederen	25	0	0	0
3.4 Overige goederen en diensten	74.201	175.815	120.873	54.942
4.2 Overige inkomensoverdrachten	254.257	286.211	272.313	13.898
6.1 Kapitaallasten	70.443	60.572	60.572	0
4. ONDERWIJS Total	1.053.987	1.146.869	1.079.448	67.421

Toelichting:

De lagere realisatie van de salarissen en sociale lasten bij het algemeen bestuur wordt o.a. veroorzaakt doordat de salariskosten van de griffier en de juridisch adviseur (ten dele) ten laste zijn gekomen van de doeluitkering WOLBES. De lagere realisatie bij overige goederen en diensten bij verkeer, vervoer en waterstaat heeft te maken met het activeren van onderhoud aan infrastructuur.

Row Labels	Baten Reëlisatie 212	Begroting 2013	Reëlisatie 2013-2	Saldo
- 0. ALGEMEEN BESTUUR				
3.2 Huren en pachten	59.514	63.000	57.107	-5.893
3.4 Overige goederen en diensten	53.298	39.500	40.566	1.066
4.1 Overdrachten	385.659	472.940	425.979	-46.961
0. ALGEMEEN BESTUUR Total	498.471	575.440	523.652	-51.788
- 1. OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID				
4.1 Overdrachten	0	0	859	859
1. OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID Total	0	0	859	859
- 2. VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT				
3.4 Overige goederen en diensten	199.621	162.000	172.483	10.483
4.1 Overdrachten	0	665.335	27.594	-637.741
6.2 Verrekening kostenplaatsen	-3.321	0	0	0
2. VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT Total	196.300	827.335	200.077	-627.258
- 3. ECONOMISCHE ZAKEN				
3.4 Overige goederen en diensten	54.932	55.000	63.327	8.327
3. ECONOMISCHE ZAKEN Total	54.932	55.000	63.327	8.327
- 4. ONDERWIJS				
3.4 Overige goederen en diensten	57.754	64.000	64.276	276
4.1 Overdrachten	0	265.500	223.295	-42.205
4. ONDERWIJS Total	57.754	329.500	287.571	-41.929

Toelichting:

De lagere realisatie op overdrachten van verkeer, vervoer en waterstaat wordt veroorzaakt doordat een doeluitkering als "bijdrage van derden" is verantwoord onder de vaste activa.

Functie	Lasten				Saldo
	Realisatie 2012	Begroting 2013	Realisatie 2013		
- 5. CULTUUR EN RECREATIE					
1.0 Salarissen en sociale lasten	130.474	136.683	131.551	5.132	
3.1 Energie	14.523	19.500	17.537	1.963	
3.4 Overige goederen en diensten	163.447	433.274	248.485	184.789	
4.2 Overige inkomensoverdrachten	208.691	337.600	337.973	-373	
6.1 Kapitaallasten	13.126	16.526	16.526	0	
5. CULTUUR EN RECREATIE Total	530.260	943.583	752.071	191.512	
- 6. SOCIALE VOORZIENINGEN EN MAATSCHAPPELIJK WERK					
3.1 Energie	2.834	2.600	2.576	24	
3.4 Overige goederen en diensten	72.625	215.496	180.933	34.563	
4.2 Overige inkomensoverdrachten	246.184	348.000	334.222	13.778	
6.1 Kapitaallasten	4.699	4.699	4.699	0	
6.2 Kostenplaatsen	74.921	0	0	0	
6.3 Takken van dienst	365	0	0	0	
6. SOCIALE VOORZIENINGEN EN MAATSCHAPPELIJK WERK Total	401.627	570.795	522.429	48.366	
- 7. VOLKSGEZONDHEID					
1.0 Salarissen en sociale lasten	699.491	658.428	687.407	-28.979	
3.1 Energie	22.245	28.300	23.375	4.925	
3.3. Duurzame goederen	0	500	0	500	
3.4 Overige goederen en diensten	325.768	455.864	397.661	58.203	
4.2 Overige inkomensoverdrachten	201.226	81.710	101.226	-19.516	
6.1 Kapitaallasten	31.435	61.908	61.908	0	
6.3 Takken van dienst	306	0	0	0	
7. VOLKSGEZONDHEID Total	1.280.471	1.286.710	1.271.576	15.134	
- 9. FINANCIERING EN ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN					
0.0 Niet in te delen inkomsten/uitgaven	3.449	1.431.985	9.023	1.422.962	
1.0 Salarissen en sociale lasten	4.646	74.984	24.563	50.421	
3.1 Energie	31.850	0	26.342	-26.342	
3.4 Overige goederen en diensten	101.258	37.420	55.726	-18.306	
4.2 Overige inkomensoverdrachten	489.376	0	31.981	-31.981	
6.0 Reserveringen	929.627	156.000	162.417	-6.417	
6.2 Kostenplaatsen	132	0	0	0	
9. FINANCIERING EN ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN Total	1.560.338	1.700.389	310.051	1.390.338	
Saldo Lasten	9.939.030	12.146.649	9.464.780	2.681.869	
Saldo Baten	9.997.044	12.146.649	11.138.897	-1.007.752	
Saldo	58.014	0	1.674.117	1.674.117	

Row Labels	Baten Reëalisatie 212	Begroting 2013	Reëalisatie 2013-2	Saldo
- 5. CULTUUR EN RECREATIE				
3.2 Huren en pachten	225	0	930	930
3.4 Overige goederen en diensten	914	1.500	66	-1.434
4.1 Overdrachten	4.242	231.698	48.915	-182.783
5. CULTUUR EN RECREATIE Total	5.381	233.198	49.911	-183.287
- 6. SOCIALE VOORZIENINGEN EN MAATSCHAPPELIJK WERK				
3.4 Overige goederen en diensten	0	0	950	950
4.1 Overdrachten	8.175	133.846	128.235	-5.611
6.2 Verrekening kostenplaatsen	223	0	0	0
6. SOCIALE VOORZIENINGEN EN MAATSCHAPPELIJK WERK Total	8.398	133.846	129.184	-4.662
- 7. VOLKSGEZONDHEID				
3.4 Overige goederen en diensten	642	1.900	1.411	-489
7. VOLKSGEZONDHEID Total	642	1.900	1.411	-489
- 8 .RUIMTELIJKE ORDENING EN VOLKSHUISVESTING				
3.4 Overige goederen en diensten	17.593	20.000	16.545	-3.455
8 .RUIMTELIJKE ORDENING EN VOLKSHUISVESTING Total	17.593	20.000	16.545	-3.455
- 9. FINANCIERING EN ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN				
0.0 Niet in te delen inkomsten/uitgaven	4.318	0	0	0
2.0 Rente en afschrijvingen	8.940	38.000	0	-38.000
3.4 Overige goederen en diensten	8.185	0	4	4
4.0 Belastingopbrengsten	245.702	258.000	263.843	5.843
4.1 Overdrachten	8.737.802	9.060.711	8.949.033	-111.678
4.2 Overige inkomensoverdrachten	9.326	0	39.760	39.760
6.0 Reserveringen	141.443	613.719	613.719	0
6.2 Verrekening kostenplaatsen	1.858	0	0	0
9. FINANCIERING EN ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN Total	9.157.574	9.970.430	9.866.359	-104.071
Saldo Baten	9.997.044	12.146.649	11.138.897	-1.007.752
Saldo Lasten	9.939.030	12.146.649	9.464.780	2.681.869
Saldo	58.014	0	1.674.117	1.674.117

Totaaloverzicht lasten en baten hoofdfuncties en kostenplaatsen obv economische categorieën:

Lasten				
Row Labels	2012	Begroting 2013	Realisatie 2013	Saldo
0.0 Niet in te delen inkomsten/uitgaven	3.449	1.431.985	9.023	1.422.962
1.0 Salarissen en sociale lasten	4.732.273	5.259.286	5.106.412	152.874
2.0 Rente en afschrijvingen	180.048	231.190	231.190	0
3.1 Energie	283.526	271.500	294.088	-22.588
3.3. Duurzame goederen	24.709	38.390	23.326	15.064
3.4 Overige goederen en diensten	2.310.612	3.702.777	2.570.138	1.132.639
4.2 Overige inkomstenoverdrachten	1.461.422	1.065.521	1.077.715	-12.194
6.0 Reserveringen	929.627	156.000	162.417	-6.417
6.1 Kapitaallasten	180.048	231.190	231.190	0
6.2 Kostenplaatsen	390.806	363.835	341.080	22.755
6.3 Takken van dienst	670	0	0	0
Saldo Lasten	10.497.189	12.751.674	10.046.578	2.705.096

Baten				
Row Labels	2012	begroting 2013	Realisatie 2013	Saldo
0.0 Niet in te delen inkomsten/uitgaven	4.318	0	0	0
2.0 Rente en afschrijvingen	8.940	38.000	0	-38.000
3.2 Huren en pachten	59.739	63.000	58.037	-4.963
3.4 Overige goederen en diensten	392.937	343.900	359.629	15.729
4.0 Belastingopbrengsten	245.702	258.000	263.843	5.843
4.1 Overdrachten	9.135.878	10.840.030	9.813.033	-1.026.997
4.2 Overige inkomstenoverdrachten	9.326	0	39.760	39.760
6.0 Reserveringen	141.443	613.719	613.719	0
6.1 Verrekening Kapitaallasten	180.048	231.190	231.190	0
6.2 Verrekening kostenplaatsen	376.202	363.835	341.485	-22.350
6.3 Takken van dienst	670	0	0	0
Saldo Baten	10.555.204	12.751.674	11.720.695	-1.030.979

Saldo	58.014	0	1.674.117	1.674.117
--------------	---------------	----------	------------------	------------------

4.8 Overzicht bijzondere uitkeringen / vooruitontvangen gelden

Description	Opening balance for the year	Receipts during the year	Payments for investments	Payments for expenses	Total payments during the year	Closing balance
	2.354.592	878.345	1.078.807-	1.044.847-	2.123.654-	1.109.282
1 Orkaanschade (Taak 1301)	1	0	0	0	0	1
2 Achterstallig onderhoud (Taak 1302)	16.466	0	14.066-	2.400-	16.466-	0
3 Herziening mnt. Scenery (Taak 1303)	128.142	0	0	26.105-	26.105-	102.038
4 Wolbes/Finbes (Taak 1304)	197.319	0	0	112.294-	112.294-	85.025
5 Purchase land public library (Taak 1305)	59.286	60.000	445-	0	445-	118.841
6 Sociaal Vangnet (Taak 1306)	319.851	0	0	114.720-	114.720-	205.131
7 Harbour (Taak 1307)	558.335	0	558.335-	0	558.335-	0
8 Ijkwet (Taak 1308)	0	0	0	0	0	0
9 Juridische ondersteuning gezaghebber (Taak 1309)	96.689	0	0	72.432-	72.432-	24.257
10 Library (Taak 1310)	99.524	0	0	34.613-	34.613-	64.911
11 Social Worker Valerie (Taak 1311)	88.846	1.172	0	98.593-	98.593-	8.575-
12 BPR inc streetnames (Taak 1312)	25.864	2.251	0	28.115-	28.115-	0-
13 AMFO Sport Instructor (Taak 1313)	64.008	0	0	14.302-	14.302-	49.706
14 Donner gelden (Taak 1314)	700.261	2.400	253.185-	170.444-	423.629-	279.032
15 SKJ (Taak 1315)	0	211.211	0	211.211-	211.211-	0
16 AMFO Versterking Kinderopvang (Taak 1316)		40.282	0	12.084-	12.084-	28.198
17 Armoedebestreding- Disposal Project Poverty & Youth Unemployment		56.920	0	10.862-	10.862-	46.058
18 Community Service Saba (Taak 1318)		174.530	0	120.762-	120.762-	53.768
19 Renovation Laura Linzey Day Care Center (Taak 1319)		93.428	148.373-	0	148.373-	54.945-
20 Bijdrageverlening inzake artikel 2 lid 1 Kostenbesluit Veiligheidswet B		136.240	0	11.322-	11.322-	124.918
21 vervallen		0	0	0	0	0
22 vervallen		0	0	0	0	0
23 vervallen		0	0	0	0	0
24 werkmeeester +		99.910	0	4.589-	4.589-	95.321
25 sweeper truck		0	104.403-	0	104.403-	104.403-

Onderstaand treft u een korte toelichting bij de belangrijkste bijzondere uitkeringen:

WOLBES/FINBES

De gelden ontvangen vanuit de WOLBES zijn in hoofdzaak bestemd voor en besteed aan de salarissen en overige kosten van de functie van de griffier en de versterking van de juridische functie van het eilandsecretariaat. Verder is vanuit de FINBES gelden een bijdrage geleverd aan de inhuur van een interim-manager bij de afdeling Financiën.

Sociaal vangnet

De gelden van het sociaal vangnet zijn in 2013 in hoofdzaak besteed aan opleidingen van de griffier, het hoofd en medewerkers van de afdeling Financiën en medewerkers van de afdelingen Burgerzaken, Beveiliging en de Luchthaven. Ook in 2014 staan verschillende opleidingen gepland

Harbour

Het Rijk heeft door middel van de gelden voor het sociaal-economisch initiatief (SEI) in het verleden een belangrijke impuls geleverd aan de upgradering van de haven. Voor de afronding van deze nieuwbouw waren door de gestegen bouwrijzen echter onvoldoende financiële middelen bij het openbaar lichaam beschikbaar. Door de toenmalige staatssecretaris van I&M is een doeluitkering beschikbaar gesteld die is aangewend om fase 2 van de nieuwbouw van de haven te voltooien.

Library

Van het ministerie van OCW is een doeluitkering ontvangen om de bibliotheekfunctie op Saba te verbeteren. De bestedingen in 2013 hebben betrekking gehad op de aanschaf van boeken en tijdschriften. Het resterende deel van het geld zal worden gebruikt om het aanbod van boeken en tijdschriften in 2014 verder uit te bouwen.

Donner gelden

Bij het bezoek van de toenmalige majesteit aan Saba heeft BZK een doeluitkering van \$ 950.000 toegezegd. De helft van deze uitkering zou worden besteed aan het wegwerken van achterstallig onderhoud en de andere helft aan de verbetering van de bestuurlijke en financiële administratie. De besteding van de gelden in 2013 is in belangrijke mate aangewend voor het wegwerken van het achterstallig onderhoud en de resterende kosten van de interim-manager voor de afdeling Financien. Het resterende geld zal in 2014 worden aangewend voor het digitaliseren van de archieven en de laatste vier maanden van het contract van de interim-manager.

Sociaal Kanstraject Jongeren

Van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (OCW) is in 2013 een doeluitkering ontvangen van \$ 211.211 voor het project Sociaal Kanstraject Jongeren (SKJ). Dit project beoogt jongeren tussen de leeftijd van 18 en 25 jaar die niet beschikken over een diploma van een opleiding hoger algemeen voortgezet onderwijs of voorbereidend wetenschappelijk onderwijs, dan wel een diploma in het kader van de wet educatie en beroepsonderwijs BES en geen betaalde arbeid verrichten een sociaal kanstraject te bieden, dat zo mogelijk leidt tot instroom in het regulier onderwijs of als dit niet mogelijk is tot passend werk.

De volgende bedragen zijn gedurende het jaar aan het project besteed:

Projectmanagement (incl. projectbureau)	\$ 108.532
Kosten coaches	\$ 38.853
Toelagen aan jongeren	\$ 14.477
Kosten MBO-1	<u>\$ 72.592</u>
Totaal:	\$ 234.454

4.9 Overzicht van aanwending van de post onvoorzien

Over het gehele jaar hebben er zich geen mutaties voorgedaan op de post onvoorzien.

Overzicht onvoorzien	begroting	realisatie
raming primitieve begroting	104.493	
Lasten	0	0
Baten	0	0
	<hr/>	<hr/>
	104.493	0
	<hr/>	<hr/>

4.10 Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Onder de algemene dekkingsmiddelen vallen de inkomsten waarvan de besteding niet gebonden is aan een bepaalde functie of hoofdfunctie (bijvoorbeeld de vrije uitkering). Deze inkomsten worden dan ook niet bij de afzonderlijke functies / hoofdfuncties vermeld. Inkomsten waarvan de besteding wel gebonden is, worden in principe verantwoord bij de functie / hoofdfunctie waarbinnen de besteding plaatsvindt. Inzicht in de algemene dekkingsmiddelen is van groot belang voor de eilandraad. Deze middelen vormen immers de belangrijkste bijdrage aan de financiële basis van de (meerjaren)begroting. In dit hoofdstuk wordt hierop nader ingegaan. De belangrijkste algemene dekkingsmiddelen treft u hieronder aan:

	Begroot	Rekening	Rekening	2013 t.o.v. 2012	
	2013	2013	2012	Afname	Toename
Motorrijtuigbelasting	126.000	114.469	113.764		705
Horecavergunningen	69.500	75.222	63.924		11.297
Logeerbeldasting	62.500	73.790	68.014		5.775
Dividend	38.000	0	8.940	8.940	
Ouderbijdrage Kinderopvang	44.000	45.276	43.567		1.709
Bouwleges	20.000	16.545	17.593	1.048	
Erfpacht en verhuur gebouwen	63.000	58.037	59.739	1.702	
Rijbewijzen	12.000	9.925	9.914		11
Vrije uitkering	8.913.000	8.913.000	8.435.000		478.000
Total	9.348.000	9.306.263	8.820.456	11.690	497.498
Mutatie 2013 t.o.v. 2012			485.807		485.807

4.11 Algemene opmerkingen algemene dekkingsmiddelen

Hieronder treft u de belangrijkste op- en aanmerkingen omtrent de algemene dekkingsmiddelen aan.

Motorrijtuigenbelasting:

Ten opzichte van de begrotingcijfers is er \$ 11.236 minder aan belasting binnen gekomen, maar ten opzichte van 2012 is er sprake van een lichte stijging. Een directe verklaring kunnen we hiervoor niet geven.

Logeerbelasting:

Ten opzichte van de begrotingcijfers is er \$ 975 meer aan belasting binnen gekomen. Ondanks de economische neergang zien we ten opzichte van de begroting en de cijfers van 2012 een aanzienlijke stijging. Dit is een goed teken voor onze lokale hotels en eigenaren die accommodaties verhuren aan toeristen.

Bouwleges:

De inkomsten aan bouwleges zijn achter gebleven ten opzichte van de begroting. In totaal is er per saldo \$ 32.686 minder aan bouwleges binnen gekomen. De voornaamste oorzaak die wij hierbij aangeven is de huidige economische situatie.

Vrije uitkering:

De hoogte van de vrije uitkering is een wezenlijk onderdeel van de begroting en de rekening van Openbaar Lichaam Saba, het is onze grootste inkomstenpost. De definitieve uitkering voor 2013 is uitgekomen op \$ 8.913.000. Dit bedrag is conform de meest recente en definitieve opgave van het Cft die we hebben ontvangen.

Overige inkomsten:

Op de overige inkomsten zien we ten opzichte van de begroting een neerwaartse trend.

4.12 Overzicht primitieve begroting en begrotingswijzigingen

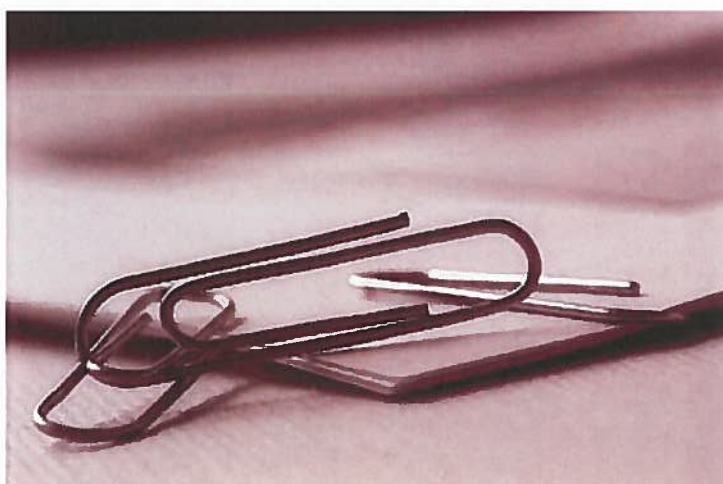
Hieronder treft u de cijfers van de baten en lasten aan als primitieve raming met de aanvullingen/ correcties die gedaan zijn door middel van de 1^e, 2^e en 3^e begrotingswijziging. De begrotingswijzigingen zijn door de eilandsraad vastgesteld en goedgekeurd door Cft en BZK.

Lasten		Begrotingswijzigingen					nieuwe stand incl 4e BW
omschrijving	goedgekeurde begroting jaar 2012 (in USD)	1e BW	2e BW	3e BW	4e BW		
functie							
001	Bestuursorganen	1.111.434	79.736	100.000	44.301	0	1.335.471
002	Bestuursapparaat	1.729.633	255.864	-153.100	-82.280	0	1.750.117
130	Rampenbestrijding	0	0	1.000	0	0	1.000
210	Wegen, straten en pleinen	1.243.648	450.000	-260.000	110.924	0	1.544.572
211	Verkeersmaatregelen te land	18.891	0	-5.000	-6.187	0	7.704
220	Zeehavens	368.990	810.335	0	-125.483	0	1.053.842
230	Luchtvaart	623.488	0	0	54.323	0	677.811
310	Handel en industrie	12.150	0	0	0	0	12.150
341	Eilandelijk landbouwbedrijf	107.825	53.000	0	-45.189	0	115.636
411	Innovations Bureau / Early Childhood Care	309.095	57.000	0	-52.686	0	313.409
421	Sacred Heart School	0	0	3.500	0	0	3.500
461	Bijzondere (neutraal) scholengemeenschappen	10.137	0	10.000	1.069	0	21.206
480	Gemeenschappelijke uitgaven van het onderwijs	757.174	141.211	0	-89.631	0	808.754
510	Openbaar bibliotheekwerk	62.000	228.000	-60.500	-68.000	0	161.500
530	Sport	24.790	80.010	0	-14.402	0	90.398
541	Oudheidkunde/Musea	24.988	90.000	0	-22.620	0	92.368
560	Maatschappelijke leefbaarheid openluchtrecreatie	284.740	0	0	14.584	0	299.324
580	Overige cultuur en recreatie	211.847	228.500	0	-140.354	0	299.993
610	Onderstandverlening	586.500	-178.500	0	-8.000	0	400.000
620	Maatschappelijk werk	0	0	0	133.846	0	133.846
630	Sociaal cultureel werk / jeugd en jongerenwerk	36.949	112.275	0	-112.275	0	36.949
710	Preventieve en curatieve gezondheidszorg	150.061	0	0	-20.527	0	129.534
712	Verpleeginrichtingen	0	0	0	0	0	0
721	Reiniging	948.808	66.000	155.000	-73.306	0	1.096.502
724	Lijkbezorging	6.769	30.000	0	-33.969	0	2.800
725	Openbare hygiëne	55.609	0	0	2.265	0	57.874
910	Reserves en voorzieningen	0	0	0	156.000	0	156.000
920	Belastingen	8.200	0	0	2.220	0	10.420
922	Algemene uitgaven en inkomsten	641.493	320.000	0	-95.016	0	226.477
990	Saldo kostenplaatsen	598.784	0	0	6.241	0	605.025
992	Batig saldo	0	130.000	674.000	503.492	0	1.307.492
TOTAAL LASTEN		9.934.003	2.313.431	464.900	39.340	-	12.751.674
TOTAAL BATEN		9.934.003	2.313.431	464.900	39.340	0	12.751.674
SALDO GD		0	0	0	0	0	0

Baten		Begrotingswijzigingen					
Functie	Omschrijving	goedgekeurde begroting jaar 2013 (in USD)	1e BW	2e BW	3e BW	4e BW	nieuwe stand incl 4e BW
001	Bestuursorganen	0	0	21.438	177.606	0	199.044
002	Bestuursapparaat	57.500	0	25.032	248.864	0	331.396
	Eigendommen, niet voor de openbare dienst bestemd:						
020		37.000	0	8.000	0	0	45.000
210	Wegen, straten en pleinen	5.000	0	0	0	0	5.000
211	Verkeersmaatregelen te land	20.000	0	-8.000	0	0	12.000
220	Zeehavens	70.000	0	0	628.335	0	698.335
230	Luchtvaart	95.000	0	0	17.000	0	112.000
310	Handel en economische zaken	67.500	0	-12.500	0	0	55.000
411	Huisv Innovations Bureau	50.000	0	-6.000	57.000	0	101.000
	Gemeenschappelijke uitgaven van het onderwijs	30.000	0	-10.000	208.500	0	228.500
510	Openbaar Bibliotheekwerk	0	0	0	99.500	0	99.500
530	Sport	0	0	0	64.008	0	64.008
541	Oudheid kunde musea			68.190			68.190
580	Overige culturele aangelegenheden	0	0	1.500	0	0	1.500
610	Onderstandverlening	0	0	0	0	0	0
620	Maatschappelijk werk	0	0	0	133.846	0	133.846
710	Preventieve en curatieve gezondheidszorg	0	0	500		0	500
721	Reiniging	110.000	-110.000	0		0	0
725	Openbaar Hygiene	0	0	1.400	0	0	1.400
822	Overige volkshuisvesting	30.000	0	-10.000	0	0	20.000
910	Vrijval reservering	133.719	480.000	0	0	0	613.719
920	Motorrijtuigenbelasting	238.000	0	20.000	0	0	258.000
	Logeergastenbelasting	0	0	0	0	0	0
	Horeca Vergunningsrecht	0	0	0	0	0	0
922	Prijscompensatie	8.391.500	1.943.431	365.340	0	0	10.700.271
	Dividenden	0	0	0	0	0	0
	Overige ontvangsten van Nederland	0	0	0	-1.601.560	0	-1.601.560
990	Saldi kostenplaatsen	598.784	0	0	6.241	0	605.025
992	Vrije uitkering	0	0	0	0	0	0
	TOTAAL BATEN	9.934.003	2.313.431	464.900	39.340	0	12.751.674
	TOTAAL LASTEN	9.934.003	2.313.431	464.900	39.340	0	12.751.674
	SALDO GD	0	0	0	0	0	0

Bijlagen Jaarrekening

1. Overzicht van personeel en salarissen

Toelichting FTE:

Dit zijn alleen de ambtenaren/contractanten die op 31 december 2013 in dienst waren.

Bij de bepaling van het aantal FTE is geen rekening gehouden met de personen waarmee een overeenkomst is afgesloten voor het verrichten van diensten (personeel van derden).

In het overzicht van de uitbetaalde bedragen en het budget zijn deze kosten van dergelijke overeenkomsten wel opgenomen.

Werkelijke salarislasten	Rekening 2013	Begroting 2013	Jaarcijfers 2012	FTE
50224000 Bewakingsdienst	328.212	337.135	291.456	12
50225000 Bejaardenzorg	0	0	365	0
50226000 Ziekenzorg	0	0	245	0
60011000 Eilandsraad en raadscommissies	53.380	108.905	33.408	1
60013000 Bestuurscollege	754.197	802.310	631.069	11
60021002 FEZ/Financien en Economische Zaken	275.574	284.387	267.763	6
60021004 Archief, correspond., registratuur en tekstverw.	27.858	28.595	26.118	1
60021006 Personeelszaken	99.200	103.826	98.177	2
60021007 Automatisering	76.979	80.217	90.612	1
60021008 Bevolking, burgerlijke stand en militaire zaken	75.787	77.567	70.474	2
60021012 Huisvestingskosten	46.429	48.501	44.661	3
60021014 Ontvangerskantoor	113.616	116.412	105.597	3
60021015 Planningbureau	100.953	103.748	93.399	2
62100000 Wegen, straten pleinen algemeen	1.087.315	1.066.052	947.400	35
62110000 Verkeersmaatregelen te land	670	54	4.976	0
62200000 Exploitatiebijdragen mbt zeehavens	224.787	236.038	208.696	7
62300000 Overige aangelegenheden mbt luchtvaart	320.890	319.628	282.528	9
63410001 Bevordering landbouw/veeteelt/visserij	88.498	92.045	83.689	3
64110001 Innovationsbureau	1.366	1.400	2.123	0
64110006 Foundation Early childhood care	273.288	263.595	254.918	11
64610001 Onderwijzend personeel Saba Compr.School	11.203	11.206	10.181	1
64800001 Vervoerskosten	265.189	267.866	268.890	9
64800007 Departement van Onderwijs	37.500	39.704	80.012	1
65410000 Oudheidkunde/musea	1.006	778	1.341	0
65600000 Bevordering toerisme	121.410	128.122	116.065	3
65600001 Openbaar Groen	0	0	4.252	0
65800000 Overige culturele aangelegenheden	9.136	7.783	8.816	0
67100000 Overige gezondheidszorg	45.020	50.954	75.350	2
67210000 Reiniging	609.325	573.513	588.408	23
67211000 Overige aangelegenheden (Trail Onderhoud)	0	0	369	0
67240000 Begraafplaats	0	0	4.898	0
67250000 Openbare hygiene	33.061	33.961	30.467	1
Totaal	5.081.850	5.184.302	4.726.723	149

2. Overzicht van geactiveerde kapitaaluitgaven

	Boekwaarde 1-1-2013	Investerings 2013	Verminderings 2013	Bijdragen van derden 2013	Afchrijvingen 2013	Cumulatieve afschrijvingen 31-12-2012	Aanschaf waarde 31-12-2012	Aanschaf waarde 31-12-2013	Cumulatieve afschrijvingen 31-12-2013	Boek waarde 31-12-2013
Gebouwen										
Sacred Hart school	355.019				29.585	828.378	1.183.397	1.183.397	857.963	325.434
Saba Comprehensive school	292.830				24.403	683.271	976.101	976.101	707.674	268.427
gym, education and innovation build resultaat herwaardering	184.230				15.353	429.671	614.101	614.101	445.224	168.877
Scholencomplex St John Incl gym etc.	-263.537				-21.982	-614.919	-878.456	-878.456	-636.881	-241.575
	568.542	0	0	0	47.379	1.326.801	1.895.143	1.895.143	1.373.980	521.163
School Gym		56.242			0	0	0	56.242	0	56.242
recre building cove bay	21.051				1.170	25.731	46.782	46.782	26.901	19.881
Cove bay (2012)	0				0	0	0	0	0	0
Museum (2013)	0	98.405		98.405	0	0	0	0	0	0
airport (2013)	1	14.066		14.066	0	1.596.535	1.596.536	1.596.536	1.596.535	1
leather belt factory	1				0	286.222	286.223	286.223	286.222	1
agricultural building (2013)	1	20.000			0	0	1	20.001	0	20.001
Culture building (2013)	0	445		445	0	0	0	0	0	0
Government house (2012)	0				0	0	0	0	0	0
child focus	51.684				4.699	136.260	187.944	187.944	140.959	46.985
child focus (2012)	0				0	0	0	0	0	0
Eugenius Johnson center	181.869				5.514	38.585	220.454	220.454	44.099	176.355
Eugenius Johnson center (2012)	0				0	0	0	0	0	0
Community center Hells Gate (2013)	0	21.960		21.960	0	0	0	0	0	0
public library Windwardside	1				0	95.583	95.584	95.584	95.583	1
tourist office Incl parkinglot	47.194				3.146	78.656	125.850	125.850	81.802	44.048
uitbreiding administration building	33.440				880	1.760	35.200	35.200	2.640	32.560
public works	1				0	0	1	1	0	1
harbour office	136.041				3.488	3.488	139.529	139.529	6.976	132.553
harbour fase 2 (2012)	0				0	0	0	0	0	0
fire station the Bottom	103.588				4.316	69.056	172.644	172.644	73.372	99.272
laura linzey day care centre	114.141				3.864	40.434	154.575	154.575	44.298	110.277
laura linzey day care centre (2013)		148.373		148.373	0	0	0	0	0	0
Archief (2013)		132.820		132.820	0	0	0	0	0	0
Catholic Church Youth Center WWS (2013)		75.000			0	0	0	75.000	0	75.000
artisan foundation	34.833				3.296	97.011	131.844	131.844	100.307	31.537
sunny valley youth center	1				0	0	1	1	0	1
former school the bottom	1				0	0	1	1	0	1
Totaal Gebouwen (110)	1.292.390	567.311	0	416.069	77.752	3.795.922	5.088.312	5.239.554	3.873.674	1.365.880
Gronden en terreinen										
Begraafplaats (2013)		12.893						12.893	0	12.893
Purchasing Land icw Parking Lot WWS (2013)		338.894						338.894	0	338.894
Government portion SCS Courtyard (2012)	69.403				0	0	69.403	69.403	0	69.403
Voorraad grond (bijlage(n))	2.730.343				0	0	2.730.343	2.730.343	0	2.730.343
Totaal Gronden en terreinen (100)	2.799.746	351.786	0	0	0	0	2.799.746	3.161.532	0	3.161.532
Wegen										
bestaande wegen 40/45	1				0	0	1	1	0	1
Harbour Phase 2 (2013)		817.160		558.335	0	0	0	258.825	0	258.825
Pieren en Hellingen (2013)		263.823			0	0	0	263.823	0	263.823
Wegen (2013)		663.753			0	0	0	663.753	0	663.753
Wegen Airburner (2013)		19.378			0	0	0	19.378	0	19.378
Emergency Structure Rock Hell's Gate (2013)		17.091			0	0	0	17.091	0	17.091
Streetlights (2013)		78.941			0	0	0	78.941	0	78.941
Playground Covebay (2013)		22.855			0	0	0	22.855	0	22.855
renovatie Gap Road	30.720				640	1.280	32.000	32.000	1.920	30.080
weg naar Johan Cruiff court	6.240				160	1.760	8.000	8.000	1.920	6.080
cobble stone road	30.380				620	620	31.000	31.000	1.240	29.760
laatste fase gap road	7.644				156	156	7.800	7.800	312	7.488
steep road	8.624				176	176	8.800	8.800	352	8.448
Totaal Wegen (150)	83.609	1.883.003	0	558.335	1.752	3.992	87.601	1.412.269	5.744	1.406.525

	Boekwaarde 1-1-2013	Investerings 2013	Verminderings 2013	Bijdragen van derden 2013	Afscriptingen 2013	Cumulatieve afscriptingen 31-12-2012	Aanschaf waarde 31-12-2012	Aanschaf waarde 31-12-2013	Cumulatieve afscriptingen 31-12-2013	Boek waarde 31-12-2013
Vervoermiddelen										
toyota bus med school	0				0	32.000	32.000	32.000	32.000	0
toyota bus med school	0				0	32.000	32.000	32.000	32.000	0
toyota bus med school	0				0	32.000	32.000	32.000	32.000	0
hyundai van	9.200				4.600	13.800	23.000	23.000	18.400	4.600
nissan diesel double cab 4x4	7.980				3.980	11.940	19.900	19.900	15.920	3.980
nissan diesel double cab 4x4	7.980				3.980	11.940	19.900	19.900	15.920	3.980
nissan diesel single cab 2x4	6.760				3.380	10.140	16.900	16.900	13.520	3.380
nissan diesel single cab 2x4	6.760				3.380	10.140	16.900	16.900	13.520	3.380
daihatsu dump truck	11.200				5.600	16.800	28.000	28.000	22.400	5.600
toyota schoolbus	1				0	0	1	1	0	1
toyota schoolbus	1				0	0	1	1	0	1
toyota schoolbus	1				0	0	1	1	0	1
toyota schoolbus	1				0	0	1	1	0	1
toyota schoolbus	1				0	0	1	1	0	1
Schoolbus (2012)	46.645				9.329	0	46.645	46.645	9.329	37.316
daihatsu dump truck	5.600				5.600	22.400	28.000	28.000	28.000	0
isuzu/wayne garbage truck	43.709				21.865	65.564	109.274	109.274	87.419	21.864
Garbagetruck (2012)	31.450				6.290	0	31.450	31.450	6.290	25.160
Garbagetruck (2013)		32.315			0	0	0	32.315	0	32.315
Nissan Frontier Pick-Up truck (2013)		32.335			0	0	0	32.335	0	32.335
Sweeper truck airport (2013)		104.403		104.403	0	0	0	0	0	0
nissan diesel double cab 4x4	7.960				3.980	11.940	19.900	19.900	15.920	3.980
nissan diesel double cab 4x4	7.960				3.980	11.940	19.900	19.900	15.920	3.980
Totaal Vervoermiddelen (130)	193.170	169.054	0	104.403	75.954	282.604	475.774	540.425	358.558	181.866
ICT / Automatisering										
aanschaf 2010	10.988				3.663	7.326	18.314	18.314	10.989	7.325
PIVA	19.757				6.585	13.170	32.927	32.927	19.755	13.172
aanschaf 2013		30.439					0	30.439	0	30.439
Key2	11.324				3.774	7.548	18.872	18.872	11.322	7.550
aanschaf pc's 2011	4.716				1.179	1.179	5.895	5.895	2.358	3.537
aanschaf pc's 2011	4.397				1.099	1.099	5.496	5.496	2.198	3.298
pc's, quickbooks Harbour (2012)	11.023				2.205	0	11.023	11.023	2.205	8.818
Autocad, chief architect etc. DOW (2012)	9.532				1.906	0	9.532	9.532	1.906	7.626
Aankoop printers, pc's travelaptops etc (2012)	48.810				9.762	0	48.810	48.810	9.762	39.048
Totaal ICT / Automatisering (140)	120.547	30.439	0	0	30.173	30.323	150.869	181.308	60.498	120.812
Overige duurzame bedrijfsmiddelen:										
Meubilair:										
aanschaf 2010	4.980				1.660	3.320	8.300	8.300	4.980	3.320
Furniture public works (2012)	19.242				3.848	0	19.242	19.242	3.848	15.394
Aankoop stoelen government building (2012)	4.735				947	0	4.735	4.735	947	3.788
Furniture government house (2012)	42.366				8.473	0	42.366	42.366	8.473	33.893
aanschaf 2011	12.193				3.048	3.048	15.241	15.241	6.096	9.145
Overige:										
Airbumer (2012)	169.278				24.183	0	169.278	169.278	24.183	145.095
Camera's Harbour (2013)		33.722			0	0	0	33.722	0	33.722
Safety signs (2013)		7.479			0	0	0	7.479	0	7.479
Investments library (2012)	0				0	0	0	0	0	0
Beveiligingshekwerk etc Carnavalterrein (2012)	17.000				3.400	0	17.000	17.000	3.400	13.600
Totaal Overige duurz. bedrijfsmiddelen (120):	269.794	41.200	0	0	45.559	6.368	276.162	317.363	51.927	265.436
Overige materiële vaste activa										
Onderhoud investeringen onderwijshuis-vesting / OCW		1.300.000			0	0	0	1.300.000	0	1.300.000
Totaal Overige materiële vaste activa	0	1.300.000	0	0	0	0	0	1.300.000	0	1.300.000
Grand Total	4.759.256	4.342.792	0	1.078.807	231.190	4.119.209	8.878.464	12.142.449	4.350.399	7.792.050

3. Overzicht van reserves en voorzieningen

	Boekwaarde 1-1-2013	Vermeerdering 2013	Vermindering 2013	Boekwaarde 31-12-2013
Reserves				
algemene reserve	2.855.688			2.855.688
resultaat 2012	58.014			58.014
	<u>2.913.702</u>	0	0	<u>2.913.702</u>
Resultaat 2013				0
Bestemmingsreserve kapitaallasten	1.233.388		133.719	1.099.669
Bestemmingsreserve weerstandvermogen	435.000			435.000
Bestemmingsreserve onderhoudskosten		156.000	10.000	146.000
Bestemmingsreserve fonds infrastructurele werken	480.000		480.000	0
	<u>5.062.090</u>	<u>156.000</u>	<u>623.719</u>	<u>4.594.371</u>
Subtotaal				
Voorziening dubieuze debiteuren	14.627	16.416		31.043
	<u>5.076.717</u>	<u>172.416</u>	<u>623.719</u>	<u>4.625.414</u>
Totaal				

4. Overzicht van verstrekte subsidies

		Begroting 2013	Rekening 2013	Rekening 2012
64800002	42100 Sociale vormingsplicht / SKJ	246.211	240.053	237.342
65100000	42100 Openbare bibliotheek	60.000	59.250	59.206
65410000	42100 Oudheidkunde / musea	17.000	14.846	14.851
65800000	42100 Overige culturele aangelegenheden	250.600	252.654	127.149
66100000	42100 Onderstand / noodvoorzieningen	200.000	196.927	166.927
66100000	34950 Onderstand / noodvoorzieningen	60.000	50.182	
66300003	42100 Nachoolse vorming en ontw. (Child Focus)	18.000	16.760	16.760
67100000	42100 Preventieve en curatieve gezondheidszorg	50.000	50.000	50.000
67211000	42100 Overige aangelegenheden (Trail onderhoud)	49.710	51.226	151.226
		<u>951.521</u>	<u>931.899</u>	<u>823.461</u>

De eilandsraad heeft met de goedkeuring van de begroting 2013 ingestemd met de toekenning van de subsidies zoals opgenomen in deze begroting. In 2013 is voor het eerst gewerkt met de subsidieverordening. Omdat dit een leerjaar was voor zowel de gesubsidieerde instellingen als het Openbaar Lichaam is artikel 21 van de subsidie verordening (hardheidsclausule) toegepast.

5. Overzicht voorschotbedragen bijzondere uitkeringen

Description	Opening balance for the year	Receipts during the year	Payments for investments	Payments for expenses	Total payments during the year	Closing balance
	2.354.592	878.345	1.078.807-	1.044.847-	2.123.654-	1.109.282
1 Orkaanschade (Taak 1301)	1	0	0	0	0	1
2 Achterstallig onderhoud (Taak 1302)	16.466	0	14.066-	2.400-	16.466-	0
3 Herziening mnt. Scenery (Taak 1303)	128.142	0	0	26.105-	26.105-	102.038
4 Wolbes/Finbes (Taak 1304)	197.319	0	0	112.294-	112.294-	85.025
5 Purchase land public library (Taak 1305)	59.286	60.000	445-	0	445-	118.841
6 Sociaal Vangnet (Taak 1306)	319.851	0	0	114.720-	114.720-	205.131
7 Harbour (Taak 1307)	558.335	0	558.335-	0	558.335-	0
8 Ijkwet (Taak 1308)	0	0	0	0	0	0
9 Juridische ondersteuning gezaghebber (Taak 1309)	96.689	0	0	72.432-	72.432-	24.257
10 Library (Taak 1310)	99.524	0	0	34.613-	34.613-	64.911
11 Social Worker Valerie (Taak 1311)	88.846	1.172	0	98.593-	98.593-	8.575-
12 BPR inc streetnames (Taak 1312)	25.864	2.251	0	28.115-	28.115-	0-
13 AMFO Sport Instructor (Taak 1313)	64.008	0	0	14.302-	14.302-	49.706
14 Donner gelden (Taak 1314)	700.261	2.400	253.185-	170.444-	423.629-	279.032
15 SKJ (Taak 1315)	0	211.211	0	211.211-	211.211-	0
16 AMFO Versterking Kinderopvang (Taak 1316)		40.282	0	12.084-	12.084-	28.198
17 Armoedebestreding- Disposal Project Poverty & Youth Unemployem		56.920	0	10.862-	10.862-	46.058
18 Community Service Saba (Taak 1318)		174.530	0	120.762-	120.762-	53.768
19 Renovation Laura Linzey Day Care Center (Taak 1319)		93.428	148.373-	0	148.373-	54.945-
20 Bijdrageverlening inzake artikel 2 lid 1 Kostenbesluit Veiligheidswet B		136.240	0	11.322-	11.322-	124.918
21 vervallen		0	0	0	0	0
22 vervallen		0	0	0	0	0
23 vervallen		0	0	0	0	0
24 werkmeester +		99.910	0	4.589-	4.589-	95.321
25 sweeper truck		0	104.403-	0	104.403-	104.403-

Public Entity of Saba: Report of findings

Audit financial statements 2013

CONFIDENTIAL

The Island Council of the Public Entity Saba
Attn. the Island Registrar A.M. Levenstone
1 Power Street
The Bottom
SABA

Curaçao, 22 May 2014

60757101/109/DL/45513

Subject: report of findings audit financial statements 2013 of the Public Entity of Saba

Honorable members of the Island Council,

As a result of our audit of the financial statements 2013 of the Public Entity of Saba we hereby present you our findings.

The items covered in this report were part of our considerations in determining the nature, timing and extent of our work that is implemented in the framework of our audit of the financial statements. The findings in this report do not detract our auditor's opinion on the fair view and 'rechtmatigheid' of the financial statements 2013.

The draft of this report, dated 22 May 2014, has been discussed with Executive Council member Mr. Zagers, financial advisor Mr. Gerritsen and Head of Finance Ms. Hassell. Any comments from management in response to this discussion have been included in this report of findings. We appreciate to present this report to you and to answer any questions that you may have.

Yours faithfully,
for Ernst & Young Accountants

drs. P.W. van Nimwegen RA

drs. P.W. Aberson RA

Table of contents

1	INTRODUCTION	3
1.1	The scope of our work	3
1.2	Summary of our audit approach	4
1.3	The format in which this report has been structured	4
2	THE OUTCOME OF OUR AUDIT	5
2.1	Our audit opinion	5
2.1.1	True and fair view of the financial statements	5
2.1.2	Rechtmatigheid of the financial statements	5
2.1.3	Important note: unmodified approval	5
3	OUR ANALYSIS OF THE RESULT 2013 AND THE DEVELOPMENT OF THE FINANCIAL POSITION	6
3.1	Further analysis on the surplus	6
3.2	Appropriation of specific reserves	6
3.3	Further analysis on the financial position	7
3.3.1	Recognition of unrecorded properties	7
3.3.2	Assessment of the buffer capital	7
3.3.3	Liquidity	7
4	MAIN RECOMMENDATIONS AND FINDINGS	10
4.1	Audit results summary	10
4.2	Explanatory paragraph	11
4.3	Closing note	12
5	APPENDIX 1: DETAILED FINDINGS 2013 AND FOLLOW-UP OF PREVIOUS YEARS	14
5.1	File comparison APNA/PCN	14
5.2	Implementation of rechtmatigheid	15
5.3	Debt relief and 'boedelscheiding' of the former Netherlands Antilles	16
5.4	Financial position and liquidity management	17
5.5	Personnel expenses and payroll administration	18
5.6	Internal control	20
5.7	Budget 2014 and multi-annual budget	21
5.8	Completeness of financial obligations	22
5.9	Collection of harbour fees	23
5.10	Collection of taxes by BCN	24
5.11	Participations - dividend and corporate governance policy	25
5.12	IT-management Key2Finance/Paymaster	26
6	APPENDIX 2: INTRODUCTION AND APPLICATION OF RECHTMATIGHEID	27
7	APPENDIX 3: INFORMATION WITH REGARD TO OUR ROLE AS AUDITOR	28

1 Introduction

1.1 *The scope of our work*

In line with our assignment provided by the Island Council to perform the audit of the financial statements 2013 of the Public Entity of Saba, we inform you of our main findings and recommendations as a result of our audit.

During the audit we used, among other things, the administrative organization and the relating internal controls of the Public Entity of Saba. In connection with this we have examined the design and existence of the internal controls on those areas which we mark as a minimum requirement. We emphasize to you that our audit has not been organized for the purpose of expressing an opinion on internal controls itself. The findings in this report can therefore not be regarded as limitative.

Our activities are aimed at providing an opinion on the financial statements 2013 of the Public Entity of Saba as stipulated in article 38 of the Finance Law public entities BES. Our activities are not primarily aimed at detecting fraud or irregularities in your organization. The findings in this report are therefore limited to those items that are a result of the work performed by us. If our activities gave any indication of fraud occurrences or irregularities then we would have informed you immediately. This has not been the case.

Our work has been executed in accordance with Dutch Law which includes the requirements described in the 'Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO)'. This requires that we comply with ethical requirements and plan and perform the audit to obtain reasonable assurance about whether the financial statements are free from material misstatement. The BADO stipulates the quantitative tolerances to be used to evaluate audit findings. As the tolerances have not been adjusted (to a lower percentage) in the auditor's protocol as established by the Island Council we have based our opinion on the following level of tolerance:

Level of tolerance	Audit Opinion			
	Unqualified	Qualified	Scope limitation / disclaimer	Adverse
Factual errors in the financial statements (% expenses)	≤ 1%	>1% < 3%	-	≥ 3%
Uncertainties in the audit (% expenses)	≤ 3%	>3% < 10%	≥ 10%	-

In addition to these percentages we have also taken the qualitative aspects of the financial statements into consideration.

1.2 Summary of our audit approach

In accordance with the law our work results in the issuance of an audit opinion on the true and fair view of the financial statements and the lawfulness (hereafter 'rechtmatigheid') of income, expenses and balance sheet accounts.

Our audit involves performing procedures to obtain audit evidence about the amounts and disclosures as presented in the financial statements. The choice of procedures to perform depends on the auditor's professional judgment, including the assessment of the risks of material misstatement due to fraud or error. In making those risk assessments, the auditor considers internal control relevant to the entity's preparation and fair presentation of the financial statements in order to design audit procedures that are appropriate in the circumstances, but not for the purpose of expressing an opinion on the effectiveness of the entity's internal control. An audit also includes evaluating the appropriateness of accounting policies used and the reasonableness of accounting estimates made by management, as well as evaluating the overall presentation of the financial statements.

We believe that the audit information obtained by us is sufficient and is suitable as a basis for our auditor's opinion.

1.3 The format in which this report has been structured

In chapter 2 we have included the outcome of our audit in which we give a general overview of our findings. In chapter 3 we elaborate on the result 2013 and the development of the financial position. We report on specific findings and follow-up on prior findings in chapter 4. We elaborate on each specific finding in the appendix. For each finding we have included a suggested priority and comments of management.

2 The outcome of our audit

2.1 *Our audit opinion*

2.1.1 True and fair view of the financial statements

We have provided an unqualified audit opinion ('goedkeurend') on the financial statements 2013 which implies that, in line with prior year, we are of the opinion that the financial statements give a true and fair view.

2.1.2 **Rechtmatigheid of the financial statements**

By means of the Finance Law public entities BES ('Wet Financiën BES') the concept of rechtmatigheid was introduced in line with the requirements for Dutch municipalities. The audit on rechtmatigheid focuses on compliance with relevant laws and regulations and Island Council decisions, as far as (possible) errors resulting from non-compliance with these regulations have a direct financial impact on the financial statements. The basis for 'rechtmatig' financial management is the establishment of an internal control framework within the organization that begins with the assessment of relevant laws and regulations ('regulatory framework' or 'normenkader').

During 2013 the Public Entity of Saba has, for the first time, established the regulatory framework and has started to implement the relevant criteria in the most significant areas of its financial management. We have therefore, also for the first time, been able to form an opinion on this matter.

We have been able to obtain sufficient audit evidence relating to the 'rechtmatigheid' for the most significant parts of the financial statements. However, as this is the first year that the 'rechtmatigheid' was introduced, not all areas have been sufficiently covered yet. The remaining uncertainties have led to a qualified opinion. Further background can be found in finding 5.2 and chapter 6 of this report.

Although a qualified opinion is still an indication that further improvements are necessary, we would like to emphasize that we see the qualified opinion as a significant improvement compared to prior years. The Public Entity of Saba keeps showing steady progress in improving its financial management. We are confident that with the right mindset and guidance the Public Entity of Saba will be able to take the necessary final steps.

2.1.3 **Important note: unmodified approval**

In forming our audit opinion we have presumed that the island council will approve the financial statements without alterations to the financial statements. In case alterations are being made, we need to be able to review these alterations before our audit opinion can be included in the adjusted financial statements.

3 Our analysis of the result 2013 and the development of the financial position

3.1 *Further analysis on the surplus*

For the year 2013 Saba presents a surplus of USD 1,674,117 which is approximately 18% of the total expenses for the year. At first sight this appears to be a very significant surplus. However, there are some important matters to take into consideration.

The Public Entity of Saba has chosen to be conservative in its spending. Both the Executive Council and the Island Council have recognized that the financial stability of the Public Entity of Saba needs to be improved and has therefore chosen to increase its buffer capital.

During 2013 a significant amount of money was spend on investments. These investments led to a cash outflow but not to expenses in the current year. Additional expenses would have led to further cash outflows, placing the liquidity position under further pressure. Therefore no further expenses were made, hence, leading to a surplus in the annual accounts.

Lastly, one of the specific reserves has been released, which we elaborate on further in the next paragraph. This release had a positive impact on the result for the year.

3.2 *Appropriation of specific reserves*

During the year 2013 the infrastructure reserve, which was added to the specific reserves during 2012 for the amount of USD 480,000, was used for several infrastructure works, which was approved by the Island Council in the first budget amendment. Due to the fact that not the entire reserve was spend on maintenance but also on investments, an amount of USD 338,000 was released to income as BBV BES does not allow to deduct specific reserves from the investments' cost value.

During the year a reserve for maintenance of USD 156,000 was created, of which USD 10,000 has been used during the year.

The annual depreciation on previously unrecorded properties, for which a reserve was added in 2010 to cover the depreciation (refer to note 3.3.1), amounted to USD 133,719.

The interpretation of the requirements to account for the above mentioned reserves under BBV BES has been disclosed in the financial statements.

3.3 Further analysis on the financial position

The movement in the reserves is presented below:

Amounts in USD	General Reserve/ Algemene reserve	Specific Reserve/ Bestemmingsreserve	Total
Balance at 1 January 2013	2,855,688	2,148,388	5,004,076
Addition of the surplus 2012	58,014	-	58,014
Additions during the year	-	156,000	156,000
Releases during the year	-	(623,719)	(623,719)
Balance at the end of 2013	2,913,702	1,680,669	4,594,371
Surplus 2013			1,674,117
Total reserves at the end of 2013			6,268,488

Taking the current year surplus into consideration, the total reserves will amount to USD 6,268,488 which we consider as a significant improvement to the financial position of the Public Entity of Saba. We do believe there are some important items to take into consideration regarding the financial position, which we have illustrated in the following paragraphs.

3.3.1 Recognition of unrecorded properties

In 2010 the recognition of previously unrecorded properties had a significant upward impact on the level of the general reserve and the specific reserve. However, the recognition of these properties did not realize any direct or anticipated significant future cash inflow.

3.3.2 Assessment of the buffer capital

The Executive Council has further analyzed its buffer capital which has led to a targeted buffer capital reserve of USD 2,000,000 (currently being USD 435,000) to be able to cover several risks that the Public Entity of Saba is exposed to. During 2014 the Island Council approved to increase the Buffer Capital to the targeted amount and to continue with the annual conservative budget estimations.

3.3.3 Liquidity

From the balance sheet it can be noted that the total cash amounts to USD 1,816,834. A further analysis on the liquidity provides the following insight:

Liquidity analysis (in USD)	2013	2012
Available cash as per 31 December 2013	1,816,834	3,473,647
Net debts subsidies (doeluitkeringen)	(1,109,282)	(2,354,592)
Available unrestricted cash	707,552	1,119,055
Other current debts (<2 years)	(1,939,594)	(761,660)
Current receivables (<2 years)	542,215	306,184
Short term available cash	(689,827)	663,579
Long term debt (>2 years)	(1,181,032)	(708,042)
Long term receivable (>2 years)	0	0
Long term available cash	(1.870.859)	(44,463)

The amount of current available cash, excluding those arising from the specific funds (voorschotbedragen) received from the Netherlands, is currently not sufficient to pay neither current liabilities nor long term debt. Comparing to the liquidity position as per 31 December 2012 when short term available cash amounted to USD 663,579 and long term available cash to USD (44,463), the liquidity position decreased during the year 2013. The background of this decrease can be further analyzed through the below overview of changes in cash during the year, taking the surplus for the year as a starting point.

Overview of changes in cash 2013

	2013
	(USD)
Operational cashflows	
Surplus for the year	1,674,117
<i>adjusted for:</i>	
increase in current receivables and other assets	(236,031)
increase in current payables	480,924
depreciation expenses	231,190
net change in specific reserves	(467,719)
expenses covered through subsidies (doeluitkeringen)	(1,044,847)
Total cashflow from ordinary operating activities	637,634
Investing cashflows	
investments in long-term use properties	(4,342,791)
Total cashflow used in investment activities	(4,342,791)
Financing cashflows	
issuance of loans	1,300,000
repayment of loans	(130,000)
subsidies (doeluitkeringen) received	878,344
Total cashflow from financing activities	2,048,344
Net change in cash during the year	(1,656,813)
Cash balance as of 1 January 2013	3,473,647
Cash balance as of 31 December 2013	1,816,834

The above analysis shows that the cashflow from ordinary activities is positive, but that the decrease in cash is primarily explained through the significant investments that were done during the year.

Looking ahead to 2014 and 2015 the Public Entity of Saba, amongst others, has to repay debts to the Netherlands. These repayments will not affect the budget but will lead to cash outflows. In the below high level overview we have illustrated the effect of the available cash, expected cash outflows and the effect of non-cash items for the coming two years.

Cash analysis 2014-2015 (in USD)	2014	2015
Unrestricted cash 1 January	707,552	674,879
<i>Net budgeted surplus</i>	436,811	436,811
<i>Loan Repayments</i>		
Doeluitkering BZK	(123,640)	(123,640)
Tekortreeks BZK	(53,370)	(53,370)
Lening OCSW	(260,000)	(260,000)
<i>subtotal</i>	(437,010)	(437,010)
<i>Expected changes in receivables and payables</i>		
Receipt prepayments for GEBE	280,000	-
Payments to crediteuren	(350,000)	-
<i>subtotal</i>	(70,000)	
<i>Non cash items in the budget</i>		
Depreciation on properties	317,526	283,545
Usage of specific reserves	(280,000)	-
<i>subtotal</i>	37,526	283,545
Unrestricted cash 31 December	674,879	958,225

For the above analysis we have taken the following assumptions into consideration:

- The unrestricted cash as of 31 december 2013 is taken as a basis. This is the available cash balance after deduction of the net subsidies (doeluitkeringen) payable, as it is not allowed to spend the money that was received for other purposes;
- The loan repayments represent the amounts in agreement with the agreed upon repayment schedules;
- We expect that the prepayments for the Saba Electric Company (former GEBE) will be received in 2014. We also included an expected repayment of the current accounts payable to normalize its balance;
- Depreciation on the properties will impact the expenses for the year, but do not lead to cash outflows;
- The usage of specific reserves leads to income, but not to cash inflow.

To be able to repay the loans due in 2014 and 2015 a surplus has already been budgeted by Saba. From the above analysis it becomes apparent that, with the budgeted surplus for 2014 and 2015 and after repayment of its loans, the Public Entity Saba is expected to have some cash available to finance further investments. Continuance of a conservative spending approach and monitoring (budgeted) liquidity, as already shown by the Public Entity of Saba in the past years, remains important.

4 Main recommendations and findings

4.1 Audit results summary

We have given a level of priority to our findings. This weighing involves an estimation of the impact of the risk identified and it includes an estimation of the probability that the risk will occur. In the table below we provide an overview of our findings. These findings are described in further detail in the appendix. Management comments are also included in the appendix, if provided.

Impact of the risk	High			○ 5.2
	Medium		○ 5.4 ○ 5.6	○ 5.1 ○ 5.3
	Low	○ 5.5 ○ 5.11 ○ 5.12	○ 5.7 ○ 5.8 ○ 5.9	
		Low	Average	High

Probability of the risk

○ Findings identifier as per appendix

Our main findings relate to:

- Implementation of rechtmatigheid (5.2)
- File comparison APNA/Pensions (5.1)
- Debt relief former Netherlands Antilles (5.3)
- Financial Position (5.4)
- Internal Control (5.6)

In the appendix we have also included recommendations which can be expected from us as auditor. These recommendations have not been included in the above table as there is not yet any impact on the financial statements. However, this does not mean that these findings will not have an impact in the future. Therefore we would like to recommend that you make an assessment of the potential impact in the future.

4.2 *Explanatory paragraph*

In the appendix of this report we have provided the findings following from the audit 2013 and we have given an update on the findings of the previous years.

We have chosen for this format to accomplish that our report provides information in a structured and uniform way about the background, importance and consequence of the findings. We trust that this format will help you improve communication and follow-up in future years.

For each finding the following information is provided:

- A description of the issue encountered.
- The year in which the issue was discovered.
- To which category the finding relates:
  - o True and fair view
  - o Rechtmatigheid
- The current status of the finding:
  - o resolved
  - o in progress
  - o no progress
- A more extensive description of the finding and recommendation.
- A possible indication which additional work is necessary in preparing the financial statements.
- For each finding we have provided an assessment of its risk. We have done so by displaying the risk based on the possible impact and its likelihood of occurrence. To emphasize the risk we have added colors.
- The impact of the risk or the possible consequence of the finding has been qualified according to the following classification:

High	The finding or the recognized risk has a significant influence on the related process or related account(s) in the financial statements.
Medium	The finding or the recognized risk has an average influence on the related process or related account(s) in the financial statements.
Low	The finding or the recognized risk has a potential influence on the related process or related account(s) in the financial statements.
None	The finding or the recognized risk has been resolved in the financial year. The finding is no longer applicable.

- The likelihood that the identified risk occurs, is qualified according to the following classification:

High	The likelihood that the finding or identified risk occurs is very probable.
Average	The likelihood that the finding or identified risk occurs has been qualified as average.
Low	The likelihood that the finding or identified risk occurs is low.
None	The finding or the recognized risk has been resolved in the financial year. The finding is no longer applicable.

- For each finding we have indicated the dependency of the Public Entity of Saba on other external parties to be able to resolve the finding.
- Finally, we have given management the opportunity to add comments and provide insight in plans to resolve the issues identified.

4.3 *Closing note*

In our recommendations we focus primarily on possible areas of improvement in the significant processes that we have investigated in relation to the audit of the financial statements 2013. Our goal is to contribute to the internal control environment and to strengthen the possibility of a self-monitoring organization. This also means that we do not explicitly report on the well organized processes and topics.

Compared to the situation of 2012, the change in findings can be summarized as follows:

Number of findings 2012	12
New findings 2013	0
Findings cleared	(1)
Number of findings 2013	11

In addition we have lowered the risk assessment of 3 findings since they have been partly cleared during the year.

We trust that we have given you a good understanding of our audit findings by means of this letter.

Appendices

5 Appendix 1: Detailed findings 2013 and follow-up of previous years

5.1 File comparison APNA/PCN

Year of observation	2009 and 2010	Impact of the risk	Medium
Category	True and fair view	Probability of the risk	High
		Dependence	Internal and External
<p>Original finding and/or observation The Public Entity of Saba had considerable overdue debts to the Pension Fund 'Ambtenaren Pensioenfonds Nederlandse Antillen' (APNA). Most debts were cleared in 2010 due to the debt restructuring for an amount of ANG 9,390,976. A comparison of data by the APNA revealed that there are still the following issues:</p> <ul style="list-style-type: none"> - There is insufficient insight with regard to the Labour Fund arrears (werkliedenfonds); - There are still persons who retrospectively need to be included in the files of APNA; - Teaching staff is included in the file comparison, which is not right. <p>Developments 2010 The problem is known to the Ministry of BZK. The Minister has written about a settlement for the debt restructuring of retroactive claims on the basis of a file comparison and any arrears that are confirmed by a court ruling. However, an important development relates to the claimed arrears by Pensioenfonds Caribisch Nederland (PCN). The Ministry of BZK claims an amount that is disputed by Saba. This has been explained in the disclosures of the financial statements under the off-balance sheet obligations. The settlement is currently still uncertain and can have a significant impact on the financial position of the Public Entity of Saba. There is also a receivable pertaining to APNA included in the financial statements from which the settlement is still uncertain. This uncertainty is also included in our auditor's opinion.</p> <p>Risk/consequence There is still a risk that these uncertainties result in an adjustment of the pension commitments. This might significantly affect the debt position of Saba. The potential financial impact resulting from the above items are not (yet) determined. This is an uncertainty regarding the debt position in the financial statements.</p> <p>Advice We advise you to consult with the Ministry of the BZK and APNA/PCN to determine the consequence of these uncertainties and to discuss possible debt restructuring.</p>		<p>Follow-up 2011 Our finding remains the same. An important priority is to clear the uncertainties in relation to the pension commitments of prior years. In addition we understood from the Public Entity of Saba that personnel alterations have not properly or timely been recorded by PCN. This could also affect the pension commitments of current years and significantly influence the financial position. Actions from all involved (external) parties are imperative to clear this issue for the Public Entity of Saba.</p> <p>Follow-up 2012 During 2012 PCN has sent a closing account for the year 2011 which has been approved by the Public Entity of Saba. This resulted in a receivable balance of USD 67,000. The closing account for the year 2010 is no yet finalized by PCN. As of 31 December 2012 an estimate for 2010 and 2012 of approximately USD 8,000 has been recorded as receivable in the balance sheet. The total receivable amount has subsequently been netted with the outstanding PCN invoices payable for an amount of USD 24,750. The uncertainties with regard to the APNA issues remain up to now, including the pension effect for former political authorities (gezagsdragers) which is mentioned in the buffer capital paragraph (weerstandvermogen). The uncertain receivable from APNA of USD 395,000 has been written-off during the year.</p> <p>Follow-up 2013 The amount according to the closing account for the year 2011 has been received during 2013. Therefore as of year-end 2013 a payable of USD 32,128 has been recognized for the pension premium payable as per 31 December 2013. During 2013 the current pension liability for two known former political authorities (gezagsdragers) has been calculated and was added for the amount of USD 8,363. However, at this moment there is still uncertainty about future pension rights. Saba, together with PCN, is currently investigating the persons and amounts involved. As it is not yet possible to make a reliable estimate about this liability a provision has not yet been recorded. Saba is also investigating possibilities to arrange or reinsure this liability through a third party. It is important that this process is completed in 2014 so that the impact can be properly assessed.</p>	
Comment management	We expect to finalize this process in 2014.		
Status	In progress	Responsible department	Controller

5.2 Implementation of rechtmatigheid

Year of observation	2010	Impact of the risk	Significant
Category	Rechtmatigheid	Probability of the risk	High
		Dependence	Internal and external
<p>Original finding and/or observation By means of the law "Wet Financiën BES" the concept of 'rechtmatigheid' is introduced which is in line with the requirements for Dutch municipalities. The audit on rechtmatigheid focuses on compliance with relevant laws and regulations and Island Council decisions, as far as possible errors resulting from non-compliance with these regulations have a direct financial impact on the financial statements. The basis for 'rechtmatig' financial management is the establishment of an internal control framework within the organization.</p> <p>Risk/consequence The Public Entity of Saba is not yet prepared for the implementation of rechtmatigheid. An unqualified opinion with regard to rechtmatigheid is not possible yet and we expect that this can take some years before an unqualified opinion of rechtmatigheid can be issued. This situation is in line with practices during the implementation in The Netherlands some years ago.</p> <p>Advice A number of instruments for 'rechtmatig' financial management are required:</p> <ul style="list-style-type: none"> - A clear framework or 'normenkader' (AO and IC, directives, regulations, code of conduct, delegation and mandate); - The establishment and quality of primary processes and internal controls following from the requirements in the framework; - Procedures to govern and to monitor; - Adequate legal control procedures; - Registration of activities; - Information regarding actual realization in comparison to standards set. <p>A framework is not yet available. Some important Island Council regulations need to be finalized such as the financial governance regulation (financiële beheersverordening) based on article 34.1 of the law FinBES or policies towards abuse and improper use (Misbruik en Oneigenlijk Gebruik). Also a complete insight into the recently introduced Dutch laws and regulations is missing.</p> <p>We advise you to give high priority to the elaboration of the framework and the setting of some essential regulations. The framework can serve as a starting point to analyze how the organization, primary processes and internal control must be (re)organized.</p>		<p>After defining the framework and the way the organization is structured, a proper check can be performed on the 'rechtmatigheid' of financial management and specific advice for improvements can be composed.</p> <p>Based on our experience, we expect that this process will take at least until 2014 before it is completed. Based on this we recommend that you consult with the Ministry of BZK to investigate what opportunities and consequences there are if an unqualified opinion on 'rechtmatig' financial management is not possible in the next few years. In the past there has been a transition period and in the Netherlands the Dutch municipalities could suffice with a "no research" statement or a disclaimer of opinion from their auditor for one year. In addition, this transition needs to make the necessary commitment of resources, this can have an impact on future budgets. Furthermore we advise you to consult with the Ministry of BZK.</p> <p>Follow-up 2011-2012 Further progress is being made in this area with targeted completion in 2013. For 2012 a disclaimer of opinion ('oordeelonthouding') is given in line with prior years. It is expected that the legal framework will be established in 2013 and that the most important income and expenses will be subject to internal control during the year. An important area of attention should be the subsidies, as the new subsidy ordinance will come into operation in 2013.</p> <p>Follow-up 3013 As expected the legal framework was established during 2013. We were able to give a qualified opinion on the 'rechtmatigheid'. This implies that the first and most significant steps to an unqualified opinion have been taken. Related to subsidies an appeal was done on the hardship clause in art. 21 of the subsidy ordinance, due to the fact that the foundations involved were not yet able to comply with the documentation and reporting requirements. It is expected that 2014 will be the first year in which all requirements, without having to apply the hardship clause, will be met.</p> <p>Further improvements are necessary to get to an unqualified opinion. We refer to appendix 2 (chapter 6) for the updated action plan.</p>	
Comment management	We will keep building on the progress made and aim to have all necessary improvements in place in 2014.		
Status	In progress	Responsible department	Controller

5.3 Debt relief and 'boedelscheiding' of the former Netherlands Antilles

Year of observation	2010	Impact of the risk	Medium
Category	True and fair view	Probability of the risk	High
		Dependence	External
<p>Original finding and/or observation The amount of debt to the Dutch Antilles at year-end 2009 has been waived in full in the financial statements of the island territory of Saba. The debt is fully waived but deviates around USD 400,000 of the agreed debt restructuring in the transitional agreement of 12 February 2007 in Philipsburg.</p> <p>Risk/consequence The Public Entity of Saba has expressed her worries to the Minister. A formal response regarding the settlement has not been received despite the urgent request. As a result we have identified this as an uncertainty in our audit opinion. Per balance sheet date there is now a claim on the former country The Netherlands Antilles (presented as BZK) of USD 45,047.</p>		<p>Advice The Public Entity of Saba is not in the position to argue about the settlement. We can therefore only advise to The Public Entity of Saba to insist the Ministry of BZK to give clarification on this debt/claim.</p> <p>Follow-up 2011 As the amount is still uncertain the Executive Council has decided to provision the amount in full to be conservative. Any positions with regard to the debt relief and 'boedelscheiding' have a net value of nil as per reporting date. We have included an emphasis of matter paragraph in our auditor's opinion to address the uncertainty that is disclosed in the financial statements.</p> <p>Follow-up 2012 During 2012 the Minister of BZK acknowledged to the Public Entity of Saba that the claim with regard to the cost for the technical assistance of the Dutch Tax Authority will not have to be paid.</p> <p>The Public Entity has limited input and abilities to influence the finalization of the 'boedelscheiding' and debt relief discussion. In line with prior year any positions with regard to the debt relief and 'boedelscheiding' have a net value of nil as per reporting date.</p> <p>Follow-up 2013 No further updates since 2012.</p>	
Comment management	The Public Entity Saba is not a party in finalizing this process.		
Status	In progress	Responsible department	Controller

5.4 Financial position and liquidity management

Year of observation	2009 and 2010	Impact of the risk	Medium
Category	True and fair view / Rechtmatigheid	Probability of the risk	Average
		Dependence	Internal and external
<p>Original finding and/or observation</p> <p>The financial position of the island territory Saba is poor based on the strong negative equity position. The Public Entity is, in cooperation with The Netherlands, busy with debt restructuring measures and is under the supervision of the College Financieel Toezicht (CFT).</p> <p>We have found that the Public Entity of Saba has limited understanding in the height of the debt restructuring. There is also limited insight in other risks that could have an impact on the 'weerstandsvermogen'. In the audit of the balance sheet 2008 and the financial statements 2009 and 2010 we noted that various errors and uncertainties exist regarding various balance sheet items. The impact on the 'weerstandsvermogen' is not sufficiently known.</p> <p>Risk/consequence</p> <p>Due to limit understanding of the 'weerstandsvermogen', there is a risk that the Public Entity of Saba has insufficient reserves to absorb the financial impact for future unexpected events. It is not yet clear whether the 'vrije uitkering' provides sufficient capacity to establish more reserves.</p> <p>Advice</p> <p>We advise you to start with a risk assessment on the 'weerstandsvermogen'. With this, we mean an analysis of structural and incidental risks which may have a financial impact on the Public Entity of Saba. This risk identification can also help in further elaboration of the debt restructuring and the evaluation of the 'vrije uitkering'.</p> <p>If the height of the debt restructuring and clearing of the various audit findings are clear, the initial risk identification can be further deepened. This gives the possibility to form specific policies regarding the desired minimum 'weerstandsvermogen', taking into account the disclosed and undisclosed reserves and specific risks related to the Public Entity of Saba.</p>		<p>Follow-up 2011:</p> <p>We refer to paragraph 3.2 of our report of findings 2011 for a further analysis of the change in equity during 2011 and the balance at the end of the year. During 2011 the debt restructuring has been finalized and several audit findings have been cleared during the year. This has improved the internal insight in the 'weerstandsvermogen'.</p> <p>Based on the 'referentiekaderonderzoek' it became clear that the three BES-islands need additional funds. This resulted in a structural raise of the 'vrije uitkering', effective in 2012. Working out a further risk analysis for the specific situation of the Public Entity of Saba remains an important item. However, based on the developments described before and the surplus of 2011 we have lowered our risk assessment compared to prior years.</p> <p>Follow-up 2012:</p> <p>In February 2013 a risk-assessment took place to identify the most significant financial risks for the Public Entity of Saba. We understood that the Executive Council will present the outcome to the Island Council within a short time period. The most significant risks are already mentioned in the year report 2012. The risk-assessment showed that there are risk areas that will require further investigation to be able to assess the possible financial impact on the Public Entity of Saba. We advise you to make this investigation an important area of attention for the coming year(s) to be able to better understand the financial resistance capacity and to draw up policy tailored to the specific risks involved.</p> <p>Follow-up 2013:</p> <p>During 2013 the assessment relating to the buffer capital was completed and the Island Council decided in 2014 to set the buffer capital at USD 2 million. It is however important to note that this buffer capital does not imply that liquid funds are immediately available for unexpected losses. We refer you to paragraph 3.3.3 of this report in which we have provided a further analysis on the liquidity. Due to the progress made, we have however lowered our risk assessment of this finding.</p>	
Comment management	The Financial position and liquidity of the Public Entity Saba has the full attention.		
Status	In progress	Responsible department	Controller / Finance

5.5 Personnel expenses and payroll administration

Year of observation	2009 and 2010	Impact of the risk	Low
Category	True and fair view / Rechtmatigheid	Probability of the risk	Low
		Dependence	Internal
<p>Original finding and/or observation The payroll administration in Payroll Pro is performed by one person (assistant manager finance). Regarding payroll we have the following findings:</p> <ul style="list-style-type: none"> - There is insufficient segregation of duties between the salary administration and financial administration. The recording, execution and monitoring role are not sufficiently segregated; - there is no input check on the changes in the payroll; - there is no adequate registration and authorization of the actual attendance of employees; - the payroll journal entry is made on a quarterly basis and not on a monthly basis; - there is no reconciliation between the financial administration and the payroll administration; <p>Update 2010 An investigation on the payroll took place in 2010. This has led to adjustment of certain fees provided to employees. During this investigation a position registry ('standenregister') has been developed that can be used to review the monthly payroll payments. However, there are still important gaps in the process. There is no link between the salary and the financial administration. There are considerable unexplained differences with the total payroll expenses included in the financial statements and between various categories (premiums, fees etc.) This reconciliation is important because the payroll payments are manually processed in the financial administration. This year we noticed that The Public Entity of Saba paid the retained pension contribution directly to PCN. However, these contributions have already been paid through advance notes, so therefore there have been double payments to PCN. As a result there is a receivable towards PCN.</p> <p>Risk/consequence The current design of the payroll process brings the following significant risks:</p> <ul style="list-style-type: none"> - The possibility of wrong mutations; - incorrect accounting for non-attendance; - no timely recording of personnel expenses; - no (timely) discovery of differences between the financial administration and the payroll administration; - paying incorrect or not allowed salaries and/or allowances; - the risk of misuse and improper use. 		<p>Advice We advise you to reconsider the current design of the payroll department and to realize an adequate segregation of duties, taking the small scale of the organization and practical feasibility into consideration. Preferably the salary administration should not be conducted by an employee of the financial administration, but by another employee. In addition we recommend that the following (minimal) internal controls will be implemented:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Segregation of duties between personnel, salary administration and Finance Department (including payments); - Visible input check on mutations in the payroll by a second independent colleague; - Authorizing and monitoring recording of personnel absence in the payroll; - Monthly booking and reconciliation of salary journal entries in the financial administration; - A monthly authorization of the salary payments by an authorized person. The position registry of salaries can act as a check for the Finance Department when carrying out the payments. <p>Based on the report 'personeelsuitgaven Saba' of the Algemene Rekenkamer Nederlandse Antillen (dated 27 April 2009) an investigation was conducted in 2010 to check for the correctness, completeness and rechtmatigheid of the salary expenses based on a review of the personnel administration (personnel files).</p> <p>The outcome is discussed with the responsible employee but the work and corrections have not yet been judged in detail. We understand that deviations were detected in the completeness of the files and the correctness of the allocated allowances to personnel and the salary scales in the payroll. The investigation was not focused on salaries pertaining to 2008 and 2009.</p> <p>We advise you to consider the results of this internal research, together with the report of the ARNA and this management letter in the redesign of procedures at the personnel department and the payroll administration.</p> <p>Follow-up 2011 During 2011 all mutations with regard to the salary mutations have been reviewed in detail by an independent person. A reconciliation of the salary administration and the financial administration has been made for the year. This is reflected in the personnel overview (staat van personeel) which is a specific requirement under BBV BES.</p>	

<p>It is not possible to make a reconciliation between the payroll system and the general ledger. The major differences are not traceable. This causes together with the aforementioned gaps in the internal organization, an uncertainty regarding the correctness and completeness of the payroll expenses and the directly related accounts.</p>	<p>During 2012 a new integrated payroll system has been implemented. The required segregation of duties has also been implemented early 2012.</p> <p>We have reviewed the set-up of the new payroll system during the test phase and it looks promising. We have not yet been able to test the actual system. We plan to do so during 2012 and report to you on any findings we have.</p> <p>Due to the significant improvements established during 2011 and the beginning of 2012 we have lowered our risk assessment compared to prior year.</p> <p>An important area of attention for 2012 is establishing formal procedures with regard to the responsibilities and internal control on the payroll administration and recording of payroll expenses. This can assure that internal control on the salary expenses becomes an ongoing process and that interim reporting on payroll expenses improves and can prevent surprises when the financial statements are being prepared.</p> <p>Follow-up 2012</p> <p>During the year further improvements have been made in the formal procedures and internal control on the payroll administration. The new payroll system is operational and is able to provide all necessary information.</p> <p>An important area of attention is the timely recording of the salary expenses in the financial administration. During our third quarter and year end review we noticed that not all expenses were timely recorded by the Finance department. This was partly caused by a technical issue in the generation of the salary journal which has been resolved together with the supplier Centric, early 2013. Another area of attention is to improve the monthly monitoring of salary related suspense accounts (tussenrekeningen), especially with regard to prepayments (voorschotten). Based on the improvements already made during the year we have lowered our risk assessment compared to prior year. If final improvements can be made during 2013 we would expect that our finding with regard to personnel expenses can be fully resolved.</p> <p>Follow-up 2013</p> <p>During the year monthly internal control took place on all relevant salary mutations and we were also able to verify the 'rechtmatigheid' of the salary expenses.</p> <p>During our audit we did however find some issues relating to the vacation pay calculation and the salary prepayments. In both instances a mismatch between Paymaster and Key2Finance was noted. As the amounts were not material, this matter will be further investigated in 2014. Due to the improvements made we have further lowered our risk assessment and expect that this finding will be fully resolved in 2014.</p>		
<p>Comment management</p>	<p>The final improvements will be implemented in 2014, where we will incorporate the prepayments in the monthly closing procedures and clear all other matters.</p>		
<p>Status</p>	<p>In progress</p>	<p>Responsible department</p>	<p>Hoofd FEZ</p>

5.6 Internal control

Year of observation	2011	Impact of the risk	Medium
Category	True and fair view / Rechtmatigheid	Probability of the risk	Average
		Dependence	External
<p>Original finding and/or observation During 2011 improvements to the primary processes were realized. However, we noticed that general awareness with regard to internal control can be improved. The changes in the payroll process, the introduction of the subsidy ordinance, the requirements with regard to the introduction of rechtmatigheid and other findings in this report ask for periodic monitoring. In the ideal situation this should be realized by means of an internal process and not by means of an audit afterwards.</p> <p>Consequence A lack of periodic internal control on changing of new requirements could expose the Public Entity of Saba to the risk of mistakes or errors not being noticed on timely basis. Insufficient risk awareness with regard to several revenue categories (e.g. taxes, permits or fees) could expose the Public Entity of Saba to the risk that it is not receiving all the income it could. This can be prevented by periodic internal control measures such as spot checks or inquiries.</p> <p>Advice We advise you to implement internal control measures that monitor if processes are conducted as they should and persons carry out their tasks and responsibilities as required. This can be realized by means of an internal control plan. We advise you to first focus your attention to the areas that can be improved without significant effort and the significant processes such as:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Payroll process and expenses; - monthly closing procedures; - accounts receivable management; - subsidies; - 'doeluitkeringen'; - collection of several taxes, permits and other fees. 		<p>Follow-up 2012 A separate internal control function has been created in 2012. Internal control measures were started in the following areas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Payroll process and expenses; - Collection of harbour taxes. <p>Follow-up 2013 Internal control measures were fully in place for the following areas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Payroll process and expenses; - Subsidies granted. <p>As illustrated in appendix 2 (chapter 6) of this report, further strengthening of internal control is necessary, especially to get to an unqualified opinion on the 'rechtmatigheid' in 2014. The following areas will require specific attention:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Income from local levies, permits and taxes - 'Doeluitkeringen' - Monthly closing procedures <p>When needed we can further advise you with regard to the nature of internal control measures to perform and the extent of work to be performed for each area of interest.</p>	
Comment management	The responsibilities of the internal control officer will be further expanded and necessary internal control procedures will be performed in 2014.		
Status	In progress	Responsible department	Interne Controle en Hoofd FEZ

5.7 Budget 2014 and multi-annual budget

Year of observation	2008-2013	Impact of the risk	Low
Category	True and fair view and Rechtmatigheid	Probability of the risk	Average
		Dependence	Internal and external
<p>Original finding and/or observation</p> <p>The process by which the island territory of Saba shall continue as a special municipality of The Netherlands is in progress as part of the dismantling of the Netherlands Antilles. This means that tasks in areas such as education, social security, public health and safety will no longer be the responsibility of the Public Entity of Saba. The impact of these changes is not yet clear, a budget 2011 is not available.</p> <p>Risk/consequence</p> <p>Because there is insufficient insight into the effects of the dismantling it is difficult to propose an adequate budget. Because of this, there is a risk that in certain areas there are insufficient resources to perform the necessary policy. Also the impact on the financial position (see finding 5.1) is still not fully clear.</p> <p>Advice</p> <p>Such a transitional situation calls for flexibility. Regular contact with CFT and the Ministry of BZK is desired. On the one hand this gives the Public Entity of Saba the possibility to raise important issues in a timely manner and on the other hand it gives CFT or BZK the possibility to propose correcting measures. An important area of attention is the measures with regard to the permanent functions ('staat van personele lasten').</p> <p>When the effects of dismantling have become clearer, a thorough reassessment of the budget and the multi-annual budget, including the permanent functions, are essential to adequately shape the future financial framework.</p>		<p>Follow-up 2011</p> <p>The 'referentiekaderonderzoek' made clear that the three BES-islands need additional resources. The insight in required tasks has improved. This resulted in a structural raise of the 'vrije uitkering', becoming effective in 2013. The Public Entity of Saba obtained more insight into the tasks and resources required and a multi-annual budget is available. For the first time a permanent functions overview ('staat van personele lasten') has been included in the financial statements as required under BBV BES.</p> <p>For the next year we advise you to review the accurateness of the 2013 and multi-annual budget based on recent developments and the financial statements 2012 and incorporate the necessary improvements in the future budgets.</p> <p>Based on the above improvements we have lowered our risk assessment compared to 2010.</p> <p>Follow-up 2012</p> <p>Based on the improved reliability of historical information, salary related information and referentiekader information the Executive Council has been able to further improve the accurateness and completeness of the (multi-annual) budgets.</p> <p>Insight in future maintenance expenses related to the airport and the harbor is not yet available. These expenses are not yet incorporated in the referentiekader. We advise the Public Entity of Saba to further investigate these effects together with the involved Ministries.</p> <p>Follow-up 2013</p> <p>Following an assessment of an external party it is expected that maintenance for the harbor and the airport will approximate an amount of USD 350,000 per year. These expenses are not yet incorporated in the budget.</p>	
Comment management	We are in discussion with the Ministries of I&M and BZK to investigate the budgetary implications as these expenses are also not yet incorporated in the income (vrije uitkering) of the Public Entity of Saba and thus not readily available in the budget.		
Status	In progress	Responsible department	Controller

5.8 Completeness of financial obligations

Year of observation	2009 and 2010	Impact of the risk	Low
Category	True and fair view / Rechtmatigheid	Probability of the risk	Average
		Dependence	Internal
<p>Original finding and/or observation There is no unambiguous registration of commitments. Invoices are registered after authorization by the responsible mandated person. There is no central registration of invoices; the invoices can arrive at various places within the organization.</p> <p>With the transition of various tasks to the Netherlands, there is a significant decline in the flow of invoices which will be visible after 10 October 2010. In 2010 we have therefore lowered our risk assessment.</p> <p>Risk/consequence By not fully registering the commitments in the financial administration, there is a risk that budget overruns will not be timely detected. In addition, interim (budget) reporting figures might not be reliable.</p>		<p>Advice We recommend that you establish a procedure in which the completeness of liabilities for which no invoice was received is guaranteed. This can easily be accomplished by means of recording significant contractual and personnel agreements and by means of periodic inquiry with relevant persons within the organization. In addition, we recommend that you establish a procedure of a central registration of all incoming invoices.</p> <p>Follow-up 2011 During our audit of the 2011 figures we noted that not all commitment with regard to the vacation allowance and audit expenses were recorded. This has been adjusted in the financial statements. Our finding and risk assessment has remained the same.</p> <p>Follow-up 2012 Due to the direct supervision and involvement of the Executive Council on contracts and transactions and the limited size of purchases in light of the total budget, the risk of incomplete liabilities is limited. During our financial statement audit we have not noted any unrecorded liabilities. Although there is no formal procedure in place (e.g. verplichtingen-administratie) to assure recording of all liabilities, we have decided to further decrease the assessment of the risk probability compared to prior year.</p> <p>Follow-up 2013 Due to other more significant priorities there have been no relevant developments during 2013.</p>	
Comment management	The most significant area of attention will be given to the outstanding projects from the Planning Bureau. Monthly meetings between Finance and the Planning Bureau will be scheduled in 2014 to improve monitoring of the financial obligations.		
Status	No progress	Responsible department	Controller i.s.m. FEZ

5.9 Collection of harbour fees

Year of observation	2010	Impact of the risk	Low
Category	True and fair view / Rechtmatigheid	Probability of the risk	Average
		Dependence	External
<p>Original finding and/or observation The Public Entity of Saba collects various amounts for ships that enter the harbour. The registration of ships and the collection of amounts is the responsibility of the harbour master. There is no (independent) control/check for the registration of ships and if the collection is complete.</p> <p>Risk/consequence There is a risk that collected harbour fees are not fully recorded in the financial administration or that a vessel does not pay harbour fees while it should.</p>		<p>Advice We advise that an independent person makes periodically random checks on the completeness of the registration of vessel movements and on the completeness of the contributions based on these registration (including a review on the applied rates)</p> <p>Follow-up 2011 Management has decided to focus on high risk areas first, in line with agreements with CFT and has not been able to follow-up on this finding. This finding therefore remains for 2011.</p> <p>Follow-up 2012 In the summer of 2012 a first spot check on the collection of harbour fees took place by the internal control employee. This has resulted in an advice for needed improvements, as harbour fees were not consistently charged, amongst others due to unawareness with the harbour employees of all relevant regulation requirements. One of the improvements made during the year is the implementation of a new financial administration (QuickBooks). Collected harbour fees have increased compared to prior year, which could have been influenced by the first actions taken. For next year we advise you to follow up on the internal control advice and perform more spot checks in the harbour. We also advise you to make sure that harbour employees are aware of all relevant regulations with regard to harbour fee collections. This is important to be able to audit the 'rechtmatigheid' in future years.</p> <p>Follow-up 2013 Due to other more significant priorities there have been no relevant developments during 2013.</p>	
Comment management	The advice will be implemented in 2014. We expect a new ordinance (retributieverordening) to be implemented in 2014, which will also be implemented in Quickbooks and should simplify internal control matters.		
Status	In progress	Responsible department	Interne Controle

5.10 Collection of taxes by BCN

Year of observation	2010	Impact of the risk	None
Category	True and fair view / Rechtmatigheid	Probability of the risk	None
		Dependence	External
<p>Original finding and/or observation Starting 2012 the collection of road-taxes and tourist-tax is done by the Belastingdienst Caribisch Nederland (BCN). However, these revenues should come in full benefit to The Public Entity of Saba.</p> <p>Risk/consequence Because registration and collection is performed by the BCN, there is a risk of insufficient insight in the completeness of this income and timely receipts of those collections. In addition, there is a risk that this income will be accounted for on a cash basis (booking only the actual receipt), which is not in line with BBV BES.</p>		<p>Advice We advise you to periodically test the contributions by BCN on completeness, based on experience figures of recent years. In addition, we advise to request a periodic update from RCN, in such a way that income is recorded on an accrual basis. Also, we advise you to make clear agreements with RCN for the possibility to receive advance payments based on the budget.</p> <p>Follow-up 2011 Management has decided to focus on high risk areas first, in line with agreements with CFT and has not been able to follow-up on this finding. This finding therefore remains for 2011. From the financial statements it can be noted that the collected road tax is in line with prior year, but behind budget. Based on our audit we did not note significant deviations. This indicates that the budgeted amount was probably a little too high. We advise you to re-assess the budgeted amounts in future budgets.</p> <p>Follow-up 2012 Based on our audit we did not note significant deviations in the taxes collected by BCN compared to the expected taxes. We understood that the police has started to inspect cars for road taxes due. This decreases the risk of road taxes not being collected. For other taxes it is not yet clear which periodic actions are being taken by BCN. We advise you to follow-up on this matter with BCN and to investigate the possibility to have internal control randomly check collected taxes. Based on the trend of 2011 and 2012 we have lowered our assessment of the probability of the risk.</p> <p>Follow-up 2013 Based on our audit we did not note significant deviations in the taxes collected by BCN compared to the expected taxes. Police inspections for road taxes due are carried out periodically which decreases the risk of tax not being collected. The tourist-tax shows no material deviations compared to tourist activity and prior years. Due to the very low remaining uncertainty we have decided to clear this finding.</p>	
Comment management	n/a		
Status	Finalized	Responsible department	N/A

5.11 Participations - dividend and corporate governance policy

Year of observation	2008, 2009 and 2010	Impact of the risk	Low
Category	Rechtmatigheid	Probability of the risk	Low
		Dependence	Internal
<p>Original finding and/or observation There are currently three participations (deelnemingen) included in the financial statements. These are valued at cost or lower market value. Since 2010 the financial statements for these participations are available. Based on the available financial statements of Satel we noted that there is room for dividend. No dividend or corporate governance policy is yet established.</p> <p>Risk/consequence Because there is insufficient insight into the rights of Saba with respect to its participations there is a risk the participations are not correctly recorded or policy is not in line with the policy of the Public Entity of Saba.</p> <p>Advice We recommend to establish that the share in investment of the Public Entity of Saba is correctly recorded. We advise you to examine whether there are possibilities to receive dividends and to create a formal policy. The next step is preparing a dividend and corporate governance policy regarding Satel, whose 100% shareholder is the Public Entity of Saba. The influence of Saba in regards to other participations is limited.</p> <p>Follow up 2011 Due to the correct processing of the participations in the financial statements 2010 and 2011 we have already decreased our risk assessment in 2010. During 2012 a dividend policy for Satel was established as this is the only participation where the Public Entity of Saba has significant influence. The Corporate Governance Code still has to be finalized. We have further lowered our risk assessment.</p> <p>During 2011 a Memorandum of Understanding with regard to GEBE N.V. was signed. This will probably result in the establishment of the Saba Electric company in the near future. We advise you to prepare policy for the resources that will become available as a result of the split of GEBE N.V. and include the Saba Electric Company in the Corporate Governance Code and Dividend policy as soon as it is established.</p>		<p>Follow up 2012 We understood that the Corporate Governance Policy is ready to be approved by the Island Council. We also understood that the dividend policy for Satel Electric Company is expected to be in line with the existing policy for Satel. As these items are not yet finalized at the moment our finding remains the same.</p> <p>Currently Satel is behind in paying the declared dividends. Based on the unaudited year reports of Satel we noticed that the company has a considerable amount of cash available. We understood that this cash is needed to finance significant investments in the telecommunication infrastructure that is currently in progress. However, we advise you to follow-up on Satel with regard to the outstanding dividend and assess when payment can be expected.</p> <p>Follow up 2013 The dividend receivable on Satel as of 31 December 2012 has not yet been received during 2013 or 2014. This is primarily due to the pressure on cash of Satel due to the damages to its equipment and installations as a result of a storm in December 2013. The Island Council has decided that dividends for 2013 are waived due to these special circumstances. We understood that payment arrangements will be made during 2014 for the outstanding dividend.</p> <p>The Saba Electric Company N.V. has been established in 2013 and is therefore now incorporated in the financial statements. During 2014 Gebe N.V. has paid an amount of USD 6,200,000 in accordance with the MOU and the Island Council has established the dividend policy for the Saba Electric Company.</p> <p>The Saba Electric Company has just started its local (independent) operations and it is expected that the company will incur start-up losses. The effects for the financial position of the Public Entity Saba are not yet fully known. We advise you to further investigate the effect the payment of USD 6,200,000 received from Gebe N.V. and the expected losses in the company will have on the financial position of the Public Entity Saba.</p>	
Comment management	The financial situation of both Satel and Gebe will be monitored to understand the effect on the dividend receivable and the financial position.		
Status	In progress	Responsible department	Executive Council / SEC

5.12 IT-management Key2Finance/Paymaster

Year of observation	2008 - 2012	Impact of the risk	Low
Category	True and fair view / Rechmatigheid	Probability of the risk	Low
		Dependence	Internal and external
<p>Original finding and/or observation Based on our review regarding the design of the IT organization of Key2Finance we have the following findings:</p> <ul style="list-style-type: none"> - There is no password policy, some employees still use the generic password provided at original set-up; - The privileged user account 'FISUSER' is being used for daily administrative tasks; - Inappropriate access rights for commissioner Zagers because of the possibility to make entries; - Changes in the application made are not documented, so it is not visible to us who has allowed the changes and approved those changes. - Input errors are possible with the manual input of data. <p>Development 2010: In 2010 a support co-worker was hired for the IT Department and a further professionalization has occurred. A continuing challenge is to control and manage the IT environment in an efficient and effectively manner.</p> <p>Risk/consequence Because of insufficient access security it is possible that unauthorized persons can access sensitive and reliable data. There is a risk that unauthorized persons get access to privileged IT functions such as accounts payable, accounts receivable, management and maintenance of groups and users. Because there is no formal change management procedure present, there is a risk that not allowed changes within the application are possible. Because of these findings, there is a risk that the financial data is not reliable or complete.</p>		<p>Advice We advise you to improve the IT policy and formalize the administrative organization of Key2Finance. These include for example the following control measures (at minimum):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Establish and enforce password requirements; - Periodic (re) assessment of access rights; - Delete/block of inactive profiles; - Setting up an amendment procedure; - Migration/data-conversion tools to use when converting large amounts of information. <p>Follow-up 2011 During 2011 security settings and back-up procedures have been further professionalized. Finding a proper balance between the best IT security environment ('by the book') and costs needed to establish, it will remain a challenge for a small organization such as the Public Entity of Saba. It is common that a certain amount of risk is accepted by management as the costs needed to mitigate those risks can prove to be disproportional. In this case alternative internal controls measures such as monthly closing procedures and interim reporting could detect if unwanted transactions due to incorrect IT access has occurred in the financial administration system. As the quality of these measures is improving we have further limited our risk assessment. It can be expected that this finding will never be solved fully due to the cost-benefit analysis. However, as an auditor it is our responsibility to always inform management about any risks involved with regard to the IT-environment so to make sure that risk awareness with management remains.</p> <p>Follow-up 2012 and 2013 Relative to the audit of the financial statements we have investigated relevant IT Applications. During 2012 the new personnel information (PIMS) and salary system (Paymaster) was implemented. There have been no relevant changes in IT Management surrounding IT Applications investigated by us in light of the year report. Our finding of 2011 with regard to general IT management remains the same, which is accepted by management based on a cost-benefit analysis.</p>	
Comment management	The remaining risks are acceptable for the Public Entity Saba due to the unacceptable high expenses necessary to fully mitigate the risks that remain.		
Status	No progress	Responsible department	

6 Appendix 2: Introduction and application of rechtmatigheid

As mentioned in finding 5.2 considerable steps have been taken that led to a qualified opinion for the year 2013 compared to a disclaimer of opinion in 2012. Below we have given an overview of key action steps and the current status.

	Status implementation
Establish legal framework (normenkader)	
Assess relevant legal framework requirements	
Work out requirements into policy:	
o Financial ordinance	
o Subsidy ordinance	
o M&O policy	
o Auditor's protocol	
o Corporate governance policy	
o Dividend policy	
o Other as required by law	
Perform risk-analysis on significant processes	
Implement requirements into the significant processes including internal control	

X = status 2013   **X** = status 2012

During 2013 the legal framework has been implemented and all relevant ordinances and policies have been established. For 2013 we have provided a qualified opinion since requirements relating to the local taxes, permits and other collections are not yet fully assessed and a risk analysis on these processes has not yet taken place. As described in finding 5.6 there are also some specific areas that require further internal control measures. Adequate actions and further improvements could lead to the Public Entity of Saba being able to receive an unqualified opinion for the year 2014.

7 Appendix 3: Information with regard to our role as auditor

In the diagram below, we have included a number of topics that help you as Island Council in fulfilling your supervisory role.

Area of interest	Our comment
<i>Generally accepted auditing standards</i>	
Our audit has been conducted in accordance with the Dutch auditing standards (NV COS) including the "Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden". This implies that we need to obtain reasonable assurance that the financial statements are free of material misstatement. Part of our audit is to make an assessment on the available internal controls in order to plan the extent of our work.	With regard to the financial statements 2013 we have given an unqualified opinion (goedkeuring) on the aspect of a true and fair view ('getrouwheid') and a qualified opinion ('beperking') on the area of rechtmatigheid. Further actions regarding internal control are mentioned in this report.
<i>Important financial reporting principles</i>	
We assess the application of, and changes in, financial reporting standards. Also we review the application of the applicable financial reporting standards (BBV BES).	The financial statements have been prepared in accordance with BBV BES. We have verified that the significant aspects of BBV BES have been adequately applied in the financial statements.
<i>Our opinion concerning the applied accounting principles and the compliance with legal rules and regulations for financial reporting</i>	
With the Executive Council and management we discuss the quality and appropriateness of the applied accounting principles, the consistent application thereof and the clarity and completeness of the financial statements. Amongst others we discuss the following aspects that are relevant for the quality of financial reporting: <ul style="list-style-type: none"> - New or modified accounting principles; - estimates, judgemental areas and uncertainties; - special transactions; - accounting principles with regard to significant accounts, including the period in which transactions take place and are recorded. 	The accounting principles applied are acceptable with regard to the significant accounts, estimates and special transactions. This also applies to the time at which those transactions took place, the period in which they have been recorded and the related relevant disclosures in the financial statements.
Differences in opinion with management on administrative and reporting issues.	There were no differences in opinion with the Executive Council and management about accounting principles, financial administration and the reporting or our audit work.

Area of interest	Our comment
<i>Judgements and estimations of management</i>	
<p>In the preparation of the financial statements often judgements and estimations have to be made. Certain estimations are relevant because of their impact on the financial statements and the likelihood that future events differ significantly from the expectations of the Executive Council and management.</p>	<p>We concur with the estimates and the manner in which they were made by the Executive Council and management.</p>
<i>Completeness of obligations, claims, risks and guarantees</i>	
<p>During the financial year the Public Entity of Saba engages into many transactions. The majority of these transactions are reflected in the financial administration. Several of the 2013 commitments have no impact on the financial administration, while it is possible that there will be financial consequences for 2014. As an example in this context we mention significant contracts or indemnities.</p>	<p>As an auditor we are not able to fully determine that all relevant obligations, risks and guaranties are included in the financial statements. Therefore we have specifically asked the Executive Council to confirm in writing that all relevant (and known) facts and circumstances have been included in the financial statements. We have received this confirmation dated 22 May 2014.</p>
<i>Effectiveness of the internal control (including the continuity and reliability) of the automated data processing</i>	
<p>In line with the audit of the financial statements an auditor has to report with respect to the continuity and reliability of the automated data processing. Our audit was not primarily focused on doing this, furthermore we have not received the assignment from the management to do this.</p>	<p>We refer to paragraph 5.12 of our report for our findings regarding the IT environment that came forward as part of our regular audit.</p>
<i>Other information included in documents pertaining to the audited financial statements</i>	
	<p>In line with the required audit task, we have only audited the financial statements. The year report (including the mandatory paragraphs under BBV-BES) has been reviewed by us on possible inconsistencies with the financial statements.</p>
<i>Fraud and illegal acts</i>	
	<p>Although not specifically focused on, our audit work has not resulted in the discovery of fraud or other illegal acts carried out by the Executive Council, management or other employees.</p>

Area of interest	Our comment
<i>Our independence</i>	
<p>Beside expertise, independence is one of the pillars of our profession. We value our reputation based on expertise and independence.</p> <p>We have implemented a large number of measures in a continuously updated database that safeguards our independence. Periodically we review internal and external independence requirements, for example with regard to potential conflicting services and financial independence. Our professionals must confirm their independence quarterly.</p>	<p>We comply on all levels with the independence regulations that are applicable to us.</p>

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: De Eilandsraad van het openbaar lichaam Saba

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening 2013 van het openbaar lichaam Saba gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2013 en de staat van baten en lasten over 2013 met de toelichtingen, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het Bestuurscollege

Het Bestuurscollege van het openbaar lichaam Saba is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording openbare lichamen BES. Deze verantwoordelijkheid houdt onder meer in dat de jaarrekening zowel de baten en lasten als de activa en passiva getrouw dient weer te geven en dat de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Rechtmatige totstandkoming betekent in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen van het openbaar lichaam.

Het Bestuurscollege is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden (NV-COS) en het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO). Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, alsmede voor de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden.

Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van het openbaar lichaam. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en van de redelijkheid van de door het Bestuurscollege van het openbaar lichaam gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten. Op basis van artikel 2 lid 7 BADO is deze goedkeuringstolerantie door de Eilandsraad bij raadsbesluit van 19 december 2013 vastgesteld.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel betreffende de getrouwheid van de jaarrekening en ons oordeel met beperking betreffende de financiële rechtmatigheid te bieden.

Onderbouwing van het oordeel met beperking betreffende de financiële rechtmatigheid
Wegens het ontbreken van interne controlemaatregelen ten aanzien van de naleving van de relevante bepalingen in de wet- en regelgeving hebben wij geen voldoende en geschikte controle-informatie kunnen verkrijgen omtrent de financiële rechtmatigheid van de lokale heffingen, belastingen en overige lokale baten met een totaalbedrag van circa USD 681.000. Als gevolg daarvan hebben wij niet kunnen vaststellen of er eventueel correcties noodzakelijk waren.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van het openbaar lichaam Saba een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2013 als van de activa en passiva per 31 december 2013 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording openbare lichamen BES.

Oordeel met beperking betreffende financiële rechtmatigheid

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2013, uitgezonderd de mogelijke effecten van de aangelegenheid beschreven in de paragraaf 'Onderbouwing van het oordeel met beperking betreffende de financiële rechtmatigheid', in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving zoals vermeld in het door de Eilandsraad vastgestelde controleprotocol voor de jaarrekening.

Verklaring betreffende het jaarverslag

Ingevolge het bepaalde in het Besluit accountantscontrole decentrale overheden vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Curaçao, 22 mei 2014
60626670 109/20478

Ernst & Young Accountants
namens deze

w.g. drs. R.J.W. van Nimwegen RA

w.g. drs P.W. Aberson RA

College financieel toezicht
Bonaire, Sint Eustatius en
Saba

Aan
De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Adres kantoor Curaçao
De Rouvilleweg 39
Willemstad, Curaçao

Telefoon (+5999) 4619081
Telefax (+5999) 4619088

Adres kantoor Sint Maarten
Convent Building 26
Frontstreet, P.O. Box 686
Philipsburg, Sint Maarten
Telefoon (+1721) 5430331
Telefax (+1721) 5430379

Contactpersoon
Thijs Slippens (Cft)

Telefoonnummer
+5999 461 9081

Datum

E-mail

9 juli 2014

info@cft.an

Ons kenmerk

Uw kenmerk

Cft 201400105

Pagina

Bijlagen

1/4

5

E-mail info@cft.an
Internet www.cft.an

Onderwerp

Doorgeleiding vastgestelde jaarrekening 2013 openbaar lichaam Saba

Geachte heer Plasterk,

Op 26 juni 2014 heeft de eilandsraad van het openbaar lichaam Saba de jaarrekening 2013 vastgesteld. Hierbij treft u de jaarrekening en de stukken van de accountant aan.

Toetsing

Het Cft beoordeelt of er sprake is van een tekort op de gewone dienst of op de kapitaaldienst. Tevens dient te worden nagegaan of er sprake is van een overschrijding van de rentelastnorm. Naar aanleiding van de beoordeling van de jaarrekening 2013 komt het Cft tot de volgende conclusies:

- De accountant geeft aan dat de jaarrekening 2013 een getrouw beeld geeft van de grootte en samenstelling van de baten en lasten over 2013 en van de activa en de passiva per 31 december 2013.
- Vanwege het ontbreken van voldoende interne controlemaatregelen ten aanzien van de naleving van de relevante bepalingen in de wet- en regelgeving heeft de accountant voor wat betreft de financiële rechtmatigheid van de lokale heffingen, belastingen en overige lokale baten (totaalbedrag USD 681.000) een verklaring met beperking afgegeven.
- Het saldo van de baten op de gewone dienst is circa USD 11,1 mln, tegenover circa USD 9,5 mln aan lasten. Het positieve exploitatieresultaat over 2013 bedraagt USD 1.674.117.
- De eilandsraad van het openbaar lichaam Saba heeft op voorstel van het bestuurscollege het besluit genomen dit resultaat aan de algemene reserve toe te voegen.

- Het eigen vermogen inclusief het behaalde exploitatieresultaat bedraagt circa USD 6,3 mln en bestaat verder uit een algemene reserve van circa USD 2,9 mln, een weerstandsvermogen van USD 435.000 en een bestemmingsreserve ter hoogte van ruim USD 1,2 mln.
- De liquide middelen zijn in 2013 afgenomen met een bedrag van afgerond USD 1,7 mln. Dit kan op hoofdlijnen worden verklaard doordat de liquiditeitspositie in 2012 opvallend hoog was, omdat in dat jaar de ontvangen doeluitkeringen niet volledig zijn uitgegeven. Deze uitgaven hebben in 2013 alsnog plaatsgevonden wat een afname van de liquiditeitspositie tot gevolg heeft gehad.
- Ondanks deze liquiditeitsafname beschikte Saba in 2013 over voldoende liquide middelen om de lopende uitgaven te kunnen financieren. Saba heeft derhalve geen beroep hoeven te doen op de kredietmogelijkheid van de rekening courant.
- Het openbaar lichaam heeft in het boekjaar 2013 een bedrag van ruim USD 4,3 mln geïnvesteerd in materiële vaste activa. De financiering van deze vaste activa vond voornamelijk plaats door bijzondere uitkeringen en een renteloze lening.
- Voor wat betreft het financieel beheer kan worden gemeld dat de voor 2013 afgesproken verbeterpunten grotendeels zijn afgerond en dat verdere implementatie doorloopt in 2014.
- In 2013 is de collectieve sector van Saba geen schulden aangegaan en er bestonden geen schulden die rentelasten tot gevolg hadden. De rentelastnorm blijft afgezet tegen de gerealiseerde ontvangsten gemiddeld 0%.

Het Cft is van mening dat met het vaststellen van deze jaarrekening wederom een stap voorwaarts is gezet. Het openbaar lichaam Saba is duidelijk op weg naar het in de toekomst verkrijgen van een goedkeurende controleverklaring van de accountant op zowel het getrouw beeld als op de financiële rechtmatigheid.

Toelichting

Uit de balans valt af te leiden dat sprake is van een positief exploitatieresultaat van circa USD 1,7 mln. Een bedrag van ruim USD 0,8 mln was reeds in de begroting 2013 voorzien om hiermee een aflossingsverplichting richting Nederland na te kunnen komen. Zowel de lasten (-/- USD 2,7 mln) als de baten (-/- USD 1 mln) vertonen ten opzichte van de begroting 2013 een onderrealisatie. Volgens het jaarverslag behorende bij de jaarrekening is dit positieve resultaat in hoofdzaak tot stand gekomen door een behoedzame uitvoering van de begroting. De post onvoorzien is niet gebruikt en op de salarislasten van personeel in dienst van de overheid heeft een besparing plaatsgevonden. Daarnaast zijn er in 2013 investeringen met betrekking tot de zeehavens geactiveerd, die in eerste instantie als (onderhouds)last op de begroting waren opgenomen. Dit heeft de uiteindelijke hoogte van het exploitatieresultaat en de afwijking hiervan ten opzichte van de begroting beïnvloed. Gedurende het jaar 2013 heeft Saba de bestemmingsreserve onderhoudskosten (USD 156.000) gevormd, met de bedoeling om de in 2013 niet bestede budgetten te reserveren voor 2014. Deze mogelijkheid biedt het Besluit begroting en verantwoording openbare lichamen BES (BBV BES).

Het rekening resultaat heeft een belangrijke bijdrage geleverd aan de toename van het eigen vermogen. Het gereserveerde bedrag van USD 480.000 voor het Fonds Infrastructurele werken is in 2013 geheel besteed, waardoor het eigen vermogen is afgenomen. Per saldo is het eigen vermogen met circa USD 1,2 mln toegenomen ten opzichte van het jaar 2012 en bedraagt eind 2013 USD 6.268.488.

Het weerstandsvermogen is ongewijzigd gebleven (USD 435.000). In de paragraaf weerstandsvermogen geeft Saba aan deze post te willen laten groeien tot USD 2 mln. Daartoe zal Saba jaarlijks bezien of het mogelijk is om dit vermogen aan te vullen en zo ja, met welk bedrag. Dit hangt af van de tijd die het kost om de algemene reserve op het niveau van de vaste activa te brengen, om zodoende te zijner tijd het weerstandsvermogen -indien noodzakelijk- ook echt te kunnen aanspreken. Het Cft kan zich vinden in deze aanpak.

De beschikbare liquide middelen per 31 december 2013 bedragen USD 1.815.249. Op 31 december 2012 was dit nog USD 3.517.053. Het liquiditeitssaldo is derhalve in 2013 met circa USD 1,7 mln gedaald. Deze daling kan vooral worden toegeschreven aan het feit dat als gevolg van in 2012 ontvangen maar niet uitgegeven doeluitkeringsgelden het liquiditeitssaldo eind 2012 hoog was. Deze uitgaven hebben in 2013 alsnog zijn beslag gekregen wat een afname van de liquiditeitspositie tot gevolg heeft gehad. Ondanks deze daling kon Saba over voldoende liquide middelen beschikken om aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Saba heeft in 2013 dan ook geen beroep gedaan op de kredietmogelijkheid van de rekening courant.

Wel concludeert de accountant in het rapport van bevindingen dat de liquiditeitspositie van het openbaar lichaam op de langere termijn aandacht behoeft. Het openbaar lichaam Saba erkent dit en geeft aan dat het reeds ingezette proces van het begroten van positieve resultaten ook om die reden zal worden gecontinueerd. Hierdoor blijft behoedzaam begroten, om zo met overschotten de liquiditeitspositie te verbeteren, van groot belang. Dit aspect zal het Cft derhalve meenemen bij de beoordeling van de meerjarige begroting van het openbaar lichaam Saba.

Saba heeft in 2013 circa USD 4,3 mln uitgegeven aan kapitaalsinvesteringen. Dekking van deze investeringen heeft plaatsgevonden middels een renteloze lening van USD 1,3 mln bij het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Naast de in de exploitatie opgenomen afschrijvingslasten van ruim USD 0,2 mln vindt dekking van circa USD 1,1 mln plaats via de bijzondere uitkeringen die door Nederlandse ministeries voor investeringen ter beschikking zijn gesteld. Bovengenoemde daling van de liquiditeitspositie met circa USD 1,7 mln betreft de laatste verklaring van de wijze waarop Saba haar investeringen heeft gefinancierd.

Rentelastnorm collectieve sector

Het Centraal Bureau voor de Statistiek Nederland (CBS) meldt dat er in het jaarverslag geen informatie is gevonden dat het openbaar lichaam Saba rente over haar schulden betaalt. De drie uitstaande leningen zijn allemaal renteloos. Deze constatering sluit geheel aan bij de bevindingen van het Cft naar aanleiding van de beoordeling van de jaarrekening van het openbaar lichaam en het accountantsrapport.

De Saba Enhancement Foundation, de enige andere entiteit binnen de collectieve sector Saba behalve het openbaar lichaam zelf, heeft geen schulden. Bovengenoemde constatering leidt tot de conclusie dat de rentelastnorm in 2013 niet is overschreden.

Financieel beheer

Het Cft heeft met Saba afgesproken een aantal verbeterpunten van financieel beheer op te pakken in 2013. Deze verbeterpunten betreffen de implementatie van de rechtmatigheid, het inzicht vergroten van de financiële positie/weerstandsvermogen, het opzetten van de interne controle en het maken van een procesbeschrijving inzake kritische processen. Saba heeft vorig jaar voortvarend gewerkt aan deze verbeterpunten. De implementatie rechtmatigheid, het inzicht in de financiële positie en het opzetten van de interne controle hebben een meerjarig karakter en de uitvoering daarvan loopt door in 2014. Het normenkader rechtmatigheid is in december door de eilandsraad vastgesteld. Om het normenkader vervolgens te kunnen gebruiken voor de interne beheersing en de accountantscontrole moet het worden geoperationaliseerd en geïmplementeerd. Door Saba is aangegeven dat dit in 2014 zal gebeuren. Tevens heeft de accountant aanbevelingen gedaan over de verdere verbetering van het financieel beheer. Net als in de jaarrekening 2012, is in deze jaarrekening het aantal aanbevelingen wederom afgenomen. Ook het aantal verbeterpunten die volgens de accountant het meest risicovol zijn, zijn in aantal afgenomen. De belangrijkste nog openstaande punten zijn de implementatie van de rechtmatigheid, de bestandsvergelijking APNA pensioenfonds, de afhandeling van het schuldtraject met de voormalige Nederlandse Antillen, de financiële positie en de interne controle.

Het financieel beheer van Saba blijft zich dus verbeteren. Dit brengt het door Saba gestelde doel, om wellicht al over de jaarrekening 2014 een volledige goedkeuring van de accountant te verkrijgen, steeds dichterbij.

In de verwachting u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

De voorzitter van het College financieel toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba

prof.dr. A.F.P. Bakker

Deze brief is in afschrift verstuurd aan:

Het bestuurscollege van het openbaar lichaam Saba

De eilandsraad van het openbaar lichaam Saba

De gedeputeerde van Financiën van het openbaar lichaam Saba

Het hoofd Financiën van het openbaar lichaam Saba